

МАШАЙАКТЫК ПРАКТИКАЛЫК ЖАШОО

Shepherds Global Classroom дүйнө жүзү боюнча өсүп келе жаткан Машаякчы лидерлери үчүн окуу программасын камсыз кылуу менен Машаяктын денесин жабдуу үчүн бар. Биз дүйнөнүн ар бир өлкөсүндөгү руханий тренерлердин колуна 20 курстан турган окуу куралын берүү менен түпкүлүктүү окутуу программаларын көбөйтүүнү көздөп жатабыз.

Бул китепти акысыз жүктөп алууга болот <https://www.shepherdsglobal.org/courses>

Жетекчи жазуучу: Dr. Stephen K. Gibson (Доктор Стивен К. Гибсон)

Copyright © 2021 Shepherds Global Classroom

Биринчи басылышы.

Бардык укуктар корголгон.

Үчүнчү тараптын материалдары алардын ээлеринин автордук укугу жана ар кандай лицензиялар боюнча бөлүшүлгөн.

Ыйык Китеп “Үмүт Нуру”. Кыргыз тилиндеги БИБЛИЯ. Кайра иштелип, экинчи басылышы 2004. Электрондук версия: 2.0 Copyrighted: © 2004 Боорукерликтин өкүлдүгү «ҮМҮТ НУРУ».

Уруксат эскертүүсү:

Бул китеп төмөнкү көрсөтмөлөр боюнча басма жана санарип форматтарында эркин басылып чыгарылат жана таратылышы мүмкүн: (1) Китептин мазмуну эч кандай түрдө өзгөртүлүшү мүмкүн эмес; (2) Көчүрмөлөрдү пайда үчүн сатууга болбойт; (3) Билим берүү мекемелери окуу акысын төлөсө дагы, бул китепти колдонууга/көчүрүүгө акысыз; жана (4) Китепти Shepherds Global Classroom уюмунун уруксатысыз жана көзөмөлсүз которууга болбойт.

Мазмуну

Класс жетекчилер үчүн багыт	5
1. Машайактык бүтүндөйлүк	7
2. Кудайга баш ийүү тажрыйбасы	19
3. Жумуш	29
4. Мамилелер	39
5. Кудайдын жетекчилиги.....	50
6. Ыйык Китепте никеге байланыштуу түшүнүк.....	60
7. Никенин ыйыктыгы	70
8. Машайактык экология	84
9. Акча	92
10. Чынчылдык	105
11. Адамдын баалуулугу	115
12. Өкмөт.....	128
13. Ыйсанын жолдоочусунун денеси	136
Сунушталган ресурстар	146
Тапшырмаларды жазуу.....	148

Класс жетекчилер үчүн багыт

Эгер сиз топ болуп окусаңыз, материалды кезектешип окусаңыз болот. Кээде кандайдыр бир класстык талкуу үчүн токтошуңуз керек. Класс жетекчиси катары, сиз талкууланып жаткан материалдан четтеп кетпеши үчүн жооптуусуз. Ар бир талкуулоо үчүн убакытты чектөө пайдалуу.

Талкуулоо суроолору жана **класстагы иш-чаралар** жебе чекиттери менен ► көрсөтүлгөн. Талкуу суроолору үчүн класс жетекчиси суроо берип, жоопту талкуулоо үчүн окуучуларга убакыт бериши керек. Эгерде ошол эле окуучу биринчи жооп берсе же кээ бир студенттер сүйлөбөсө, жетекчи суроону кимдир бирөөгө багыттай алат.

Бул курста **аяттар** көп колдонулат. Класста үн чыгарып окулушу керек болгон аяттар да жебе чекиттери менен ► белгиленет. Окуучудан бул аяттарды топко окуп берүүсүн сураныңыз. Башка учурларда, аяттарга шилтемелер текстте кашаада берилет. Мисалы: (1 Корунттуктар 12:15). Бул шилтемелер тексттеги билдирүүлөрдү колдоо болуп саналат. Дайыма кашаадагы үзүндүлөрдү окуу зарыл эмес.

Ар бир сабактын аягында жазылган **тапшырмалар** бар. Тапшырмалар сабактын аягында аткарылып, кийинки сабак учурунда класс жетекчисине билдирилиши керек. Эгерде студент сабакты жана анын тапшырмаларын аткарбаса, анда ал аларды кийинчерээк аткара алат. Бирок жетекчи окуучуларды класстан көбүрөөк үйрөнүү үчүн графикке карманууга үндөшү керек. Студенттин аткарган тапшырмаларын жазуу үчүн курстун арт жагында диаграмма берилген.

Курстун максаттарынын бири окуучуларды мугалим болууга даярдоо. Класс жетекчиси окуучулардын окутуу жөндөмүн өнүктүрүүгө мүмкүнчүлүк бериши керек. Мисалы, класс жетекчиси анда-санда окуучуга сабактын кыска бөлүгүн класска үйрөтүүгө уруксат бериши керек.

Ар бир сабактын аягында топ менен бөлүшүү үчүн убакыт бар. Класс жетекчиси ошол талкууга канча убакыт коротууну чече алат. Көптөгөн сабактар материалды үйрөнүп жатканда көп талкууга ээ болот.

Ошондой эле ар бир сабактын аягында Кудайдан чындыкты окуучулардын жашоосунда колдонуусун суранып, кыска сыйынуу болот. Класс жетекчиси окуучудан класска сыйынууну окуп берүүнү суранышы мүмкүн.

Эгерде студент **Shepherds Global Classroom сертификатын алгысы келсе**, ал сабактарга катышып, тапшырмаларды аткарышы керек. Курстун аягында аткарылган тапшырмаларды эсепке алуу формасы берилет.

1-сабак

Машайактык бүтүндөйлүк

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында окуучу:

- (1) Ыйык Китепте «дүйнө» жөнүндө сөз болгондо эмнени билдирерин түшүнүшү керек;
- (2) дүйнөнүн баалуулуктары адамдын жашоосуна таасирин тийгизген аймактарды таануу керек;
- (3) ишенген адамдын ой жүгүртүүсү ишенбегенден кантип жана эмне үчүн башкача болушу керек экенин түшүнүшү керек;
- (4) ишенген адам үчүн бүтүндөйлүк жашоо деген эмнени билдирерин түшүндүрүшү керек;
- (5) Машаякчылардын чындыгы жашоонун бардык тармагында колдонулушу керек экенин көрсөтүү керек.

Жакан Хризостом, Адептүүлүктүн жарчысы

Жакан Хризостом (370-ж.)¹ өзүнүн күчтүү жана чечендик насаатчылыгынан улам «алтын ооз» деп аталып калган, кудайга ишенген пастор болгон. Ал карапайым элдин сүймөнчүлүгүнө ээ болгон жана Чыгыш Рим империясынын эң атактуу жарчысы болгон. 398-жылы ал 100 000 мүчөсү бар улуттук жыйналыштын пастору жана патриархы болуп кызмат кылуу үчүн борбор шаар Константинополго (азыркы Стамбул, Түркия) алынып келинген.

Жакан өзүнүн ымырасыз мүнөзү менен белгилүү болгон. Ал өзүнүн кеңсесин байлардын эле эмес, бүткүл шаардын муктаждыктарын тейлөө үчүн пайдаланган. Ал кедей-кембагалдарды багып, ооруканаларды куруп, жесирлерге колдоо көрсөткөн. Ал Кичи Азиядагы епископтордун коррупциясы жана финансылык туура эмес башкаруусу үчүн беттешип, алардын ырайымсыздыгына жана адеп-ахлаксыздыгына каршы насаат айткан. Ал Константинополдун жогорку катмарына театрға баруу аларга зыян келтирерин эскерткен. Ал театрға барууну өлүмгө алып келген вируска салыштырган. Жакан мындай деди:

Эгер театрда уяты жок, тайманбас, тайманбастык менен сахнаны тебелеп, алтын менен кооздолгон кийимчен, назик сезимдерин даңазалап, адеп-

---

¹ Gerald L. Sittser. Water from a Deep Well. (Downers Grove: InterVarsity Press, 2007), 135

ахлаксыз ырларды ырдап, буту-колун бийге ыргытып, уятсыз сөздөрдү сүйлөп жатканын көрсөң... анда сага эч нерсе болбойт деп айтууга батынасыңбы? ...Театр жабылып, баары кеткенден көп убакыт өткөндөн кийин, ал сүрөттөлүштөр дагы эле жан дүйнөдүн алдында калкып турат, алардын сөздөрү, жүрүм-турумдары, алардын көз караштары, баскан-тургандары, позициялары... адепсиз буттары, сен болсоң, үйүңө кетесиң. миң жара менен капталган! Бирок жалгыз эмес - сойку сени менен жүрөт - ачык жана көзгө көрүнөөрлүк болбосо да... жүрөгүңдө, абийириңде, ал сенин ичиңде Вавилон мешин күйгүзөт... анда сенин үйүңдүн тынчтыгы, жүрөгүңдүн тазалыгы, никеңдин бактысы күйүп кетет!

Жакан бай жарандарга мындай деп эскерткен:

Шкафтарды кийим-кечеге толтуруп, Кудайдын бейнеси боюнча жаратылган адамдарга жана бизге окшош адамдарга жылаңач туруп, сууктан титиреп, тикесинен тик туруп араң турууга уруксат берүү – бул акылсыздык жана элдин жиндилиги... Сен чоң жана семизсиң, кармайсың. түн бир оокумга чейин ичимдик ичип, жылуу, жумшак төшөктө уктаңыз. Кудайдын белектерин туура эмес колдонгонуңар үчүн кантип жооп беришиңерди ойлонбойсуңарбы... Анткени биздин акчабыз Теңирдики, бирок биз аны чогултканыбыз менен. Мына ошондуктан Теңир силерге көбүрөөк ээ болууга уруксат берди; ысырап кылышың үчүн эмес... муктаж болгондорго таратууң үчүн.

Жакан Хризостом акыры Кара деңиздин чыгыш жээгине сүргүнгө айдалган, бирок сапарда каза болгон (AD 407). Анын акыркы сөзү: «Кудайга бардык нерседен даңк! Омийин»

Дүйнө жөнүндө Ыйык Китептеги түшүнүк

Жакан 17 Ыйсанын айкаш жыгачка кадалганга аз калганда шакирттери үчүн сыйынуусу. Бул анын шакирттерине болгон зор сүйүүсүн жана камкордугун билдирет. Ал ошондой эле элчилердин кабарына ишене тургандар үчүн сыйынып жатканын айтты (20-аят), ошондуктан бүгүнкү күндө ишенгендер да кирет.

► Окуучу топ үчүн Жакан 17:14—18-аяттарды окушу керек.

Ыйса бул дүйнөдөн эмес деп айтканда эмнени айткысы келген? Анын бул дүйнөдө жаралбаганын билебиз; Ал асмандан жерге келген Кудайдын Уулу. Бирок, ал бул дүйнөдөн эмесмин деп билдирүү жасаганда, бул дүйнөдөн келгенин айткан эмес. Ал өзүнүн шакирттери сыяктуу эле, бул дүйнөдөн эмес экенин айтты. Ыйса жерде төрөлүп, адамдын ата-энесинен төрөлгөн жана өз өлкөсүнүн жараны болуп чоңойгон адамдар жөнүндө айткан.

Анда Ыйса шакирттери бул дүйнөдөн эмес деп айтканда эмнени айткысы келген? Биз Ыйык Китепте дүйнө жөнүндө сөз болуп жатканын түшүнүшүбүз керек.

► Окуучу топ үчүн Эфестиктер 2:1—3-аяттарды окушу керек.

Бул аяттар дүйнө жашоосуна окшоп жашоо Шайтандын жетекчилигине баш ийүү менен барабар экенин көрсөтүп турат. Ошондой эле, дүйнө адамдары өздөрүнүн күнөөлүү каалоолоруна ээрчип, Кудайдын каарына калышаарын көрөбүз. Ишенгендер жаңы жашоого ээ болушту жана мындан ары дүйнө сыяктуу жашашпайт.

► Окуучу топ үчүн 1 Жакан 2:15—17-аяттарды окушу керек.

1 Жаканда дүйнө жаман нерсе катары айтылат. Аны сүйүүгө болбойт жана анын нерселерин сүйүүгө болбойт. Туура эмес каалоолор жана мотивдер дүйнөгө мүнөздүү. Күнөө каалоолор дүйнөнүн каалоолору деп аталат.

Шайтан бул дүйнөнүн башкаруучусу деп аталат (Жакан 16:11). Бул дүйнө ага тиешелүү дегенди билдирбейт; ал Кудайга каршы козголоңдун башчысы жана дүйнө эли аны ээрчийт. Ал буга чейин соттолгон жана аны ээрчиген адамдар да соттолот.

Дүйнөнүн досу болуу Кудайдын душманы болуу (Жакып 4:4).

Дүйнө миллиондогон табигый, кулаган адамдардан турат, Кудайдан ажыратылган жана алардын жалпылыгы менен бириккен . **Биринчиден, аларда туура эмес сезимдер же каалоолор бар.** Алар ааламдын Жаратуучусуна караганда дүйнөдөгү нерселерди көбүрөөк сүйүшөт. 1 Жакан 2:15-16 мындай дейт: «Дүйнөнү сүйбөгүлө... Анткени бул дүйнөдө болгондун баары — дененин каалоолору, көздөрдөгү каалоолор жана жашоонун текебердиги — Атадан эмес, бул дүйнөдөн. .”

Экинчиден, алардын туура эмес сезимдери туура эмес жүрүм-турумга алып келет ; көп учурда адилеттүүлүк менен кайрымдуулуктун эсебинен өзүн канааттандырууга багытталган жашоо образы (Амос 5:11-15; 21-24). Алар өз жолуна түшүп, каалаганын талап кылышып, эмне туура, эмне туура эмес экенин өздөрү аныкташат. Алар диндин көптөгөн түрлөрүнө ээ болгонуна карабастан, дүйнөдөгүлөрдүн баары өздөрүн (адамдык акыл-эс, адамдын акылмандыгы, адамдын табити, адамдык жакшылык, адам күчү) сыйынуусунун борбору кылып коюшат (Римдиктерге 1:25). Алар Кудайдын бийлигине нааразы болушат жана алар эмне кылууну чечкенин актаган жашоо философиясына ишенишет. Алар эмне туура экенин билүүгө жана аны аткарууга умтулушпайт. Алар каалаганын кылышат, анан туура экенин түшүндүрүүнүн жолун издешет.

Машаяктын жолдоочулары эмес психологдор жана дүйнөнүн кеңешчилери тобо кылбастан жана Кудайдын кечиримине ээ болбостон, адамдарга күнөөсүн чечүүгө жардам берүүгө аракет кылышат. Дүйнөнүн философтору Кудайды камтыбаган жашоонун максатын сүрөттөөгө аракет кылышат. Дүйнө илимпоздору Жаратканды четке кагып, бардык нерсенин келип чыгышын түшүндүрүүгө аракет кылышат. Дүйнөнүн саясатчылары жана социалдык кызматкерлери күнөөнүн чыныгы көйгөй экенин четке кагып, күнөөнүн табигый, терс кесепеттерин алдын алуунун жолдорун табууга аракет кылышат. Дүйнөнүн мода дизайнерлери сезимтал жана көңүл бура

турган кийимдерди чыгаруу үчүн иштешет. Дүйнөнүн тамашоучулары күнөө, адеп-ахлак, дин жөнүндө тамашаларды айтышат. Дүйнөнүн пасторлору күнөөгө чыдаган кудайга ишенишет жана сенин бай, бактылуу болушуңа жана өзүн-өзү сыйлоо сезимине ээ болушуң үчүн баарынан кам көрөт.

Колостуктар 2:8 бизди философияга жана алдамчылыкка, дүйнөнүн элементтерине алдап албашыбызды эскертет. Жалган идеяны сатып бирөөлөрдү тоноп жатат. Адамдарды туура эмес идеяларга ынандыруу менен, дүйнө адамдарды Кудай менен болгон мамилесин, рухий жыргалчылыгын жана бейиштен ажыратат.

Дүйнөнүн философиясы жана башкаруучу мотивдери дүйнөдөгү адамдардын жашоо образында көрүнүп турат. Дүйнөнүн сүйлөгөн сөзү, мамилеси, кийими, көңүл ачуусу, жүрүм-туруму алардын жүрөктөрүнүн күнөөкөрлүгүн чагылдырат.

Машаяктын жолдоочулары өз коомунун адеп-ахлагын ээрчий алышпайт. Машаяктын жолдоочулары алардын коомунан айырмаланат.

Маданияттар Ыйык Китепте дүйнө деп аталат. Бир жерде жашаган муундардын маданияты өнүгөт. Алар коопсуздук, бакубатчылык жана туруктуу үй-бүлөлөр сыяктуу көптөгөн жакшы нерселерди каалашат, бирок бул нерселерге дүйнөлүк философия жана Кудай Сөзүнө баш ийбестен, аларды табууга чечкиндүүлүк менен умтулушат. Бул Машаяктын жолдоочулары толугу менен өз маданиятын ээрчий албайт дегенди билдирет. Кээ бир маданияттарга Ыйык Китептин принциптери башкаларга караганда көбүрөөк таасир этет, бирок эч бир элдин маданияты толугу менен машаяктык эмес.

► Буга чейин изилдеген нерселерибизге таянсак, Ыйсанын шакирттери «дүйнөлүк» эмес деген эмнени билдирет?

Ишенген адамдар күнөөлүү каалоолорду жана амбицияларды ээрчишпейт. Алар баарынан да Кудайга жагууну каалашат. Алардын сүйүүлөрү өзгөрүлүп келген жана дайыма өзгөрүлүп жатат (Филипиялыктар 1:9—11). Кудайдын мыйзамы алардын жүрөгүнө жазылган (Жеремиа 31:33). Кудайдын осуяттары ишенгендер үчүн оор эмес, тескерисинче, кубаныч тартуулайт (1 Жакан 5:1-3, Забур 18:7-11). Ишенгендер түбөлүктүү артыкчылыктарга ээ (Матай 6:33). Алардын жүрүм-туруму азгырыктарга туруштук берүүнү жана күнөөнүн үстүнөн жеңишке жетишүүнү каалаарын көрсөтүп турат.

Дүйнөнүн адамдары ишенгендерди кызыктай деп ойлошот, анткени аларды бир эле нерселер кызыктырбайт (1 Петир 4:4). Ыйса рухий жактан айырмаланган адамды дүйнө жек көрөөрүн айткан (Жакан 17:14). Дүйнө ага таандык болбогондорго душман. Алар түшүнүшпөйт, адилдикке таарынып, өздөрүнүн күнөөлөрү үчүн соттолушкан. Ошон үчүн Ыйса: «Бул дүйнөдө кыйынчылыктар болот»,— деген (Жакан 16:33). Элчи Пабыл: «Ким Ыйса Машаяктын жолунда такыбаа жашоону каалагандар куугунтукталат»,— деген (2 Тиметейге 3:12).

► Окуучу топ үчүн 2 Корунттуктар 6:14—18-аяттарды окушу керек.

Ыйык Китепте ишенгендер бул дүйнөдөн айырмаланып тургула деп айтылат. Бул өзгөчөлүк, Ыйса Тоодогу насаатында үйрөткөн адамдын маанайынан башталат. Бул жерде ишенгендин мамилесин момундук, күнөө үчүн кайгыруу, жумшактык, адилдик, ырайымдуулук, жүрөк тазалыгы, бейпилдик жана куугунтукка туруштук берүүгө даяр болуу мамилеси катары сүрөттөгөн. Айрыкча мамилелер өзүнчө жүрүм-турумга алып келет. Мисалы, ишенгендер туура эмес иштерди кылууну талап кылган шериктиктерди түзө алышпайт. Кудай бул дүйнөдөн айырмаланган адамга Ата болууну убада кылат. Эсиңерде болсун, биз дүйнөнүн досу Кудайдын душманы экенин айткан аятты карадык (Жакып 4:4).

► Окуучу топ үчүн Матай 5:13—16-аяттарды окушу керек.

Дүйнөдөн өзгөчөлөнүү жана өзүнчө болуу ишенгендер коомдон бөлүнүп, өз жамааттарын түзүшү керек дегенди билдирбейт. Ыйса шакирттеринин бул дүйнөдөн алынышы үчүн сыйынбаганын айткан (Жакан 17:15). Ал ошондой эле шакирттери дүйнө үчүн туз жана жарык экенин, демек, алар коомдо бар жана көрүнүп турушу керек экенин айтты. Ыйсага ишенгендер мамлекеттик жана коомдук иштерге катышышы керек.

Жералд Ситцер бул алгачкы машайакчылыкта кандай болгонун айтып берет:

II кылымда жашаган афиналык философ Аристид Машаяктын жолдоочуларын калктын калган бөлүгүнөн айырмалап турган бир катар сыпаттарды санаган. Ыйсанын жолдоочулары, ал белгилегендей, [өз убадаларына берилгендик], чынчылдык, канааттануу, ата-энени урматтоо, кошуналарды сүйүү, тазалык, куугунтукка чыдамдуулук жана чоочундарга боорукердик. Жесирлерди, жетимдерди багышкан. Алар кулдарга да адаттан тыш боорукердик менен мамиле кылышкан. «Кандай гана кул жана эркек кул болсо... аларга болгон сүйүүсүнөн улам алар Машаяктын жолдоочулары болууга көндүрүшөт. Эгерде алар Машаяктын жолдоочулары болуп калышса, анда алар эч кандай айырмачылыксыз бир туугандар».²

Чыныгы ишеним

Жакыптын катында Ыйсанын чыныгы жолдоочуларынын ишеними жашоодо көрсөтүлөрү баса белгиленет. Жакып Кудайдын Сөзүн угуп, аны аткарбаган адамдар өздөрүн өздөрү алдашат деп айткан (Жакып 1:22). Кээ бир адамдар өздөрүн башкаларга караганда жакшыраак деп эсептешет, анткени алар Машаяктын чындыгы жөнүндө көбүрөөк билишет, бирок ага баш ийишпейт - бул туура эмес.

---

² Gerald L. Sittser. Water from a Deep Well. (Downers Grove: InterVarsity Press, 2007), 54

Жакып кээ бир адамдар динчил, бирок алардын дини эч нерсеге арзыбайт деп айткан. Башкалардын муктаждыктарын канааттандырган жана дүйнө менен булганбай, өзүн таза сактаган адамдардын дини Кудайга жагат (Жакып 1:27).

► Окуучу топ үчүн Жакып 2:14—26-аяттарды окушу керек.

Куткарылуу иштер менен эмес, ишеним менен кабыл алынгандыктан, биздин жүрүм-турумубуз маанилүү эмес деген адамдар бар. Алар адамдын көз карашы жана жашоо образы ишенбегендердикиндей болсо да, куткаруучу ишенимге ээ болушу мүмкүн деп ойлошот. Жакыптын катынын бул үзүндүсү ушундай адамдарды билдирет.

Жакып *ишеним* жетишсиз экенин айтат ; жиндердин да туура ишеними бар, бирок алар Кудай менен туура мамиледе эмес (19-аят). Кудайга ишенип, бирок Кудайга моюн сунбаган адам Жакшы Кабарды угуп, бирок тообо кылбаган адамга окшош.

21 жана 24- аяттарды түшүндүрүү маанилүү. Алар Ыбрайым иштери менен акталган, ал эми адам иштери жана ишеними менен бирге акталат дешет. Бул адам иштери менен эмес, ырайым менен гана куткарыларын баса белгилеген башка аяттарга карама-каршы келет окшойт (Эфестиктер 2:8-9, Галатиялыктарга 2:16, Римдиктерге 3:28) . *Акталган деген* термин менен Жакып адам ишеним жана иш менен *куткарылат* дегенди билдирбейт , бирок адам ишеними жана иштери аркылуу *куткарылуу экенин көрсөтөт* . Ал иштери менен куткарылбайт, бирок ал такыбаа жашоодо жашабаса, анда анын куткаруу ишеними да жок. Жакыптын айтымында, эгер адамдын ишенимине ылайык жашоо болбосо, анын ишеними өлдү (26-аят).

Жакып бир дарактын эки түрдүү мөмөсү же булактын эки түрдүү суу бериши мүмкүн болбогондой эле, адам бата да, каргыш да сүйлөй албашы керек деген. (Жакып 3:9-12). Адамдын жүрүм-туруму анын Машаякка болгон ишенимине туура келиши керек.

Бүтүндөйлүк түшүнүгү

Римдиктерге 2:21-24-аяттарда Пабыл өздөрүн бутпарастардан жогору деп эсептеген жүйүттөргө кайрылып, анткени аларда Ыйык Жазуу бар, бирок алар ага баш ийишпесе да. Ал: «Урулукка каршы насаат айтып жатып, уурдайсыңбы?» — деп сурады. Ал: «Мыйзам менен мактангандар, мыйзамды бузуп, Кудайды маскара кыласыңар»,— деди. Өздөрүн динчил адамдар катары жогору коюшканы менен жакшы мүнөзгө ээ болбогондуктары бутпарастардын Кудайга жана Ыйык Жазууга акарат келтирген сөздөрдү айтышына себеп болгон.

Эгерде адамда актык болсо, анын жүрүм-туруму анын ишенимине дал келет . Мисалы, чынчыл адам бүт жүрүм-турумуна жана сүйлөгөн сөзүнө чынчылдыкты бириктирет. Чынчылмын деп, бирок арам иш кылган адамда актык болбойт.

Бүтүндөйлүк деген терминди адамдын мүнөзүнө карата колдонсо болот. Кээ бир тилдерде бул термин башка нерселерди, мисалы, имараттын түзүлүшүн сүрөттөө үчүн да колдонулат.

► Сиздин оюңузча, имараттын бүтүндүгү болушу эмнени билдирет?

Имараттын турушу маанилүү. Ал өзүнүн салмагын жана анын ичинде болуп жаткан иш-аракеттердин салмагын көтөрүшү керек. Эгерде ал урап калса, адамдар жана мүлктөр жабыркап, имараттын баасы жок болушу мүмкүн. Имараттын бүтүндүгү бүтүндөй конструкцияда күчтүү курулуш принциптери колдонулушун билдирет.

Имараттын көпкө турушу да жакшы. Үй курган адам ал үй өмүр бою турат деп үмүттөнүшү мүмкүн. Өкмөт же ири бизнес үчүн имараттар ири инвестицияларды талап кылат жана бир нече муун бою сакталышы мүмкүн.

Эгерде имарат эңкейип же кулай баштаса, анда анын бүтүндүгү жок. Кээде жер титирөөдөн имарат бузулуп, ал дагы деле турса да коопсуз эмес. Анын бүтүндүгү жок.

Маанилүү имараттын курулушун баштаардын алдында чийме — деталдары бар чийме бар. Эң негизги детальдар бул имараттын туруштук бере тургандай бекем болушу. Имараттын бөлүктөрү бири-бирин бириктирип, бири-бирин колдоп турушу керек.

Куруучу курууда планды аткаруу маанилүү. Эгерде ал курулуштун керектүү бөлүктөрүн калтыруу менен чыгымдарды азайтса, имарат коопсуз болбойт.

► Адамдын бүтүндүгү эмнени билдирет?

Ыйса имараттын бүтүндүгү жөнүндөгү мисалды колдонгон. Анын айтымында, Кудайды угуп, ага баш ийген адам үйүн ташка курган адамга окшош. Ал үй бороон-чапкын болгондо турат. Кудайга баш ийбеген адам үйүн кумга курган адамга окшош (Матай 7:24-27). Чындыкты угуп, билип коюу эле аздык кылат.

► Окуучу топ үчүн Жакып 1:22—25ти окушу керек.

Адамдар Кудайдын Сөзүн угуп, бирок аны аткарышпаса, өздөрүн алдап жатканын айткан. Ыйык Китептин акыйкатын билгендиктен, алар ырааттуу түрдө жашабаса да, өздөрүн жакшымын деп эсептеген адамдар жөнүндө сөз кылат. Андай адамдарда бүтүндүгү болбойт.

Жакып Кудайдын Сөзүн окуганда күзгүгө караган, бирок көргөн нерселерибизден өзгөрбөгөн адамдардай болбошубуз керектигин айткан. Кудайдын чындыгы өзгөрүүчү. Биз Кудайдын Сөзүн караганыбызда, биз өзүбүздүн кемчиликтерибизди көрөбүз жана Кудайдын Рухуна биздин кулк-мүнөзүбүздү жана жүрүм-турумубузду Кудайдын чындыгына ылайык өзгөртүүсүнө жол беришибиз керек.

Адептүүлүк жашоо образында көрсөтүлөт. Ишенгендер, мамилеси же жүрүм-туруму Кудайдын чындыгына туура келбей турганын түшүнгөндө, өздөрүнө ыраазы болбошу керек.

Жемиштердин сыноосу

Ыйса көптөгөн жалган пайгамбарлар болорун айткан. Булар диний жетекчиликтин статусун каалагандар же кызмат кылууну каалагандар, бирок аларда Машаяктын мүнөзү жок. Ал биз аларды жемиштеринен тааный аларыбызды айткан (Матай 7:15—18). Жемиштер ийгиликти билдирбейт. **Анын ордуна, жемиш дарактын мүнөзүнүн табигый көрүнүшү.** Адамдын жемиши – анын ички мүнөзүн өмүр бою көрсөтүү. Эгерде адам Рухтун жемишин бербесе (Галатиялыктарга 5:22-23, 1 Корунттуктар 13) же күнөө менен жашап жатса, анда ал күнөөкөр мүнөзгө ээ жана чыныгы рухий жетекчи эмес (1 Корунттуктарга 6:9-10, 2 Корунттуктар 11:13—15).

Элчи Петир ишенгендер мурунку каалоолору менен башкарылбашы керек экенин, тескерисинче, алар жасаган бардык иштеринде ыйык болушу керектигин айткан (1 Петир 1:14—15).

Жакшы жемиш адам Ыйсанын жолдоочуларынын бардык принциптерин жүрүм-турумунда кантип кемчиликсиз колдонууну түшүнөт дегенди билдирбейт. Биз баарыбыз Кудайдын чындыгын үйрөнүү процессиндебиз. Бакчада иштеген бала жаңылыштык менен туура эмес өсүмдүктөрдү жулуп алышы мүмкүн. Кудай бизди чын жүрөктөн кетирген каталарыбыз үчүн соттобойт. Бирок, ырайым адамды күнөөсүнө тообо кылуудан баш тартканы үчүн актай албайт. Элчи Жакан адам чындыкка ылайык жашаган, жарыкта жүргөндө тазаланат деп айтат (1 Жакан 1:7).

Лидерликте ак ниеттүүлүк

Лидерлер башкалардын кабыл алышын талап кылбаган чечимдерди кабыл алышат. Жетекчинин милдеттери жана мүмкүнчүлүктөрү азгырылуу үчүн көптөгөн мүмкүнчүлүктөрдү жаратат. Лидерлердин чечимдери өзгөчө маанилүү, анткени алар башка көптөгөн адамдарга таасир этет.

Кызмат жетекчиси Ыйсадан үлгү алып, Кудайга жана элге кызмат кылууга чакырылганын унутпашы керек. Анын максаты башкалар тарабынан макталып, кызмат кылган атактуу болуу болбошу керек.

Эгерде жыйналышта Кудайга чын ыкластуу сыйынуучулар эмес, көп адамдар болсо, алар сыйынууну өзгөртүүгө аракет кылышат. Бул адамдар талантты руханий жактан көбүрөөк баалашат. Алар чыныгы рухий лидерлердин ордуна аткаруучулар сыйынуу кызматын жетектөөнү каалашат. Алар сезимтал аткаруу менен көңүл ачышат. Алар дискотекаларда ойноого даяр болгон жана сыйынууга катышууга квалификациясы жок, конверсияланбаган музыканттарды жалдоого даяр. Пастор чыныгы сыйынуучуларды өзүнө тартып, аларга кызмат кылышы үчүн жыйынга сыйынууну кайтарышы керек.³

---

³ <https://www.shepherdsglobal.org/courses> дарегинде жеткиликтүү болгон Койчулардын глобалдык классындагы “Машаяктын жолдоочулары үчүн Кудайды даңктоого киришүү” курсун караңыз.

► Эгер адам жекшемби күнү эртең менен жыйынга келип, ишемби күнү кечинде дискотекадан көргөн музыканттарды көрсө, ал жыйын жөнүндө эмне деп ойлойт?

Жетекчи өзүн нормалдуу адеп-ахлак эрежелеринен бошотулган деп эсептегенге азгырылышы мүмкүн. Кээ бир пасторлор өздөрүнүн маданиятындагы дүйнөлүк лидерлер сыяктуу эле, жыйналышындагы эркектер же аялдар менен туура эмес мамиледе болушат. Кээ бир жыйындар өздөрүнүн статусунан улам пасторлордун адеп-ахлаксыз жүрүм-турумуна туура эмес жол беришет.

Пастор жыйынга таандык экенине ишенүүгө азгырылышы мүмкүн. Ушундай ойлосо, бир ишти жакшы аткара тургандыгы үчүн эмес, өзүнө берилгендиги үчүн адамдарды кызматка отургузат. Мындай пастор тууган-туушкандарын жактырат жана андан кийин жыйынды ким мурастаарын тандагысы келет. Ал жыйындагы жактоочуларынын күнөөлөрүн жана каталарын жаап-жашырат. Ал жыйындын акчасына жана мүлкүнө өзүнүкүндөй мамиле кылат.

Жыйындын Күбөсү

Жыйын кынтыксыздыкты талап кылбаса, бузулуп калышы мүмкүн. Жыйналыш дүйнөнүн каалоолорун бөлүшсө, алар дүйнөгө окшош лидерлерди кабыл алышат. Алар өздөрүнүн диний жетекчилеринин күнөөсүнө чыдашат. Чын ыкластуу ишенгендер да күнөөкөр жетекчилерди ээрчип кетиши мүмкүн, анткени алар актыктын жана жакшы жемиштин зарылдыгын түшүнүшпөйт. Мындай болгондо, дүйнөнүн адамдары жыйынды өз көзөмөлүнө алышат жана ал өзүнүн күбөлүгүн жоготот.

Петир жалган рухий жетекчилер жыйындан акча табаарын эскерткен. (2 Петир 2:3). Жыйын коомдо популярдуу болгондо, дүйнө адамдары жыйында макам алууга кызыгышат. Алар сыйынуунун жана диний жетекчиликтин түрлөрүн үйрөнүшөт, бирок күнөөлөрү үчүн өкүнүшкөн жок жана Машаяк аркылуу куткарылууну таба алышкан жок. Катуу доктринасы жок жыйын жалган лидерлерди тааный албайт.⁴

Ыйса туз жөнүндөгү мисалды жыйын өзүнүн өзгөчөлүгүн жоготкондо эмне болорун түшүндүрүү үчүн колдонгон (Матай 5:13). Туздуулугун жоготкон туз кумдан, шагылдан артык эмес.

Жыйын коомдой болуп калганда, жыйын коомду өзгөртө албайт.

Жыйын дүйнөнүн үлгүлөрү боюнча жүрсө жана Ыйык Сөздүн чындыгына баш ийбесе, дүйнө жыйынды шылдыңдайт.

---

⁴ 2 Петир 2 жана Жүйүт китеби жалган рухий жетекчилер жөнүндө жазылган.

Кудайды өкүлдүк кылуу

Теология — Кудай, адамзат, күнөө, Машайак жана куткарылуу жөнүндөгү окууларды камтыган Машаяктын жолдоочуларынын ишенимдер системасы. Биздин Кудай жөнүндөгү ишенимдерибиз башка бардык ишенимдердин негизин түзөт.

Кудай өзүн ачып бере баштаганда, анын ачылышынын биринчи максаты анын кандай Кудай экенин көрсөтүү болгон. Кудай Өзүн биринчи кезекте *ыйык деп атаган*. Ыйыктык (*кадош*) деген еврей сөзү Байыркы Келишимде 600 дан ашык кездешет. Мисалы, Исаия Кудайды «Ысрайылдын Ыйыгы» деп көп жолу айткан. Кудайдын ыйыктыгы сыйынуунун темасы болгон (Забур 99:3, 5). Кудайдын эли анын күчү үчүн эле эмес, анын ыйыктыгы үчүн сыйынышкан.

Кудай өзүн сүйүү катары да ачып берген . Байыркы Келишимде Кудай Өзүн Муса менен Ысрайылга ачып берген негизги үзүндү - Мисирден Чыгуу 34:6-7. Ал жерде Кудай Өзүн мындай деп сүрөттөйт: «...кайрымдуу жана ырайымдуу, ачууланууга шашпаган, туруктуу сүйүү жана ишенимдүүлүккө бай, миңдеген адамдарды туруктуу сүйүүчү, мыйзамсыздыкты, кылмышты жана күнөөлөрдү кечирүүчү, бирок күнөөлүүлөрдү эч качан тазалабай турган Кудай...» Кудайдын ыйыктыгын жана сүйүүсүн бирге сактоо маанилүү. Кудайдын табиятын сүрөттөө үчүн көбүнчө «ыйык-сүйүү» термини колдонулат. Кудай ыйык болгондуктан, ал бизден ыйыктыкты талап кылат; Кудай сүйүү болгондуктан, Ал ыйык болгондой эле, бизге да ыйык болушубузга жол ачып берген.

Кудайдын ыйыктыгы адамдардын ырайым менен өзгөрүлбөстөн, Кудайга кызмат кылууга жана ага сыйынууга ылайыктуу эмес экенин көрсөттү. Ышайа пайгамбар өзү кабар айтып жүргөн күнөөкөрлөр менен жалпылыгы бар экенин — анын жүрөгү таза эмес экенин көргөн (Ышайа 6:5). «Таза эмес эриндер» таза эмес жүрөктөн чыккан туура эмес сөздөрдү жана иштерди билдирген. Бул ыпластык Исаияны Кудайдын алдында болууга жараксыз кылган. Исаия өзүнүн абалын актоого аракет кылган эмес, Кудай да. Кудай пайгамбардын моюнга алуусун ырайым менен кабыл алды; ырайымга чыдабастан, ырайымды тазалоо жана өзгөртүү (Ышайа 6:6-7).

Ысрайылдын Кудайы жалган кудайлардан айырмаланып, сыйынуунун башка түрүн талап кылган. 24-забурда Дөөт падыша: «Теңирдин алдына кимдер кире алат?» — деп суроо берген. (3-аят). Ал: «Кудай кимди сыйынуучу катары кабыл алат?» деп сурап жатты. Анан: «Колу таза, жүрөгү таза адам» деп жооп берди (4-аят). Ар бир адам Кудайга сыйынуучу катары кабыл алынбайт. Сыйынуучу – бул жөн гана колун көтөрүп, эмоцияны сезе алган адам эмес. Күнөөкөр адам талапка жооп бербейт.⁵

Кудай өзүнүн ыйыктыгы Анын кызматчыларынын ыйык болушун талап кылуусунун негизи экенин айткан. «Ыйык болгула; анткени мен ыйыкмын» (Лебилер 11:44-45,

---

⁵ <https://www.shepherdsglobal.org/courses> дарегинде жеткиликтүү болгон Койчулардын глобалдык классындагы *Машайактын жолдоочулары үчүн Кудайды даңктоого киришүү курсун караңыз.*

Лебилер 19:2, Лебилер 20:26, Лебилер 21:8). Кудай байыркы чыгыш кудайлары же кийинки грек жана рим мифологиясынын кудайлары сыяктуу кудай болгон эмес. Ал кудайлар жөнүндөгү уламыштарда аларды бузуку, алдамчы жана таш боор деп сүрөттөшкөн. Бул кудайларда адамзаттын бардык кемчиликтери болгон. Дубалдагы көлөкөлөр сыяктуу, алар адамдын сүрөтүн апыртып бурмалаган. Бул кудайлар адеп-ахлактык ченемди же кулк-мүнөзүн талап кылган эмес жана алардын табынуучулары каардуу жана ырайымсыз болушкан.

Ысрайылдын Кудайы адамдын бейнеси эмес. Ал ойдон чыгарылган эмес, өзүн элге ачып берген. Ал башка, ошондуктан анын табынуучулары башка болушу керек.

Кудайдын нормасы Жаңы Келишимде кайталанат: «Бирок силерди чакырган ыйык болгондуктан, силер да бардык жүрүм-турумуңар менен ыйык болгула, анткени Ыйык Жазууда: „Сен ыйык бол, анткени Мен ыйыкмын“,— деп жазылган» (1 Петир 1: 15-16). *Жүрүм-турум* – бул жашообуздун ар бир бөлүгүнө карата мамилебизге жана жүрүм-турумубузга тиешелүү сөз. Кудай өзүнүн кызматчыларынын *салтанаттуу түрдө* ыйык болушун же чындап эле ыйык эмес болгондо «ыйык» *деп аталышын* гана суранбайт. Ал өзүнүн сыйынуучуларынан чындап эле ыйык жашоону күтөт.

Биздин мамилебиз жана жүрүм-турумубуз биздин Кудай жөнүндө кандай ойдо экенибизди жана аны менен кандай мамиледе экенибизди көрсөтөт. Элчи Пабыл Кудайдын мыйзамына сыймыктанган жүйүттөр аны бузуп, Кудайды маскара кылышканын айткан. Алардын жүрүм-турумунан улам адамдар алар жөнүндө жана өздөрүнүн Кудайы жөнүндө жаман сөздөрдү айтышкан (Римдиктерге 2:23-24).

Сиз кандай кудайдын өкүлүсүз? Адамдар сенин Кудайыңды кандай деп ойлошот? Эгер адамдар Кудайдын ыйык экенин, ал эми Ал кечиримдүү жана ырайымдуу экенин билишин кааласаңар, алар сенин ошондой экениңди көрүшү керек.

Жыйындардын жетекчилери ырааттуу жана кылдат окууну үйрөтүшү керек. Пастор негизги доктринаны көз жаздымда калтырбашы керек. Ар бир муун жана бардык жаңы ишенимге келгендер аны угушу керек. Жетилген ишенгендерге да эскертип туруу зарыл. Пастордун насааттары толкундануу үчүн эмоционалдуу, динамикалык спектаклдер болбошу керек. Ал Кудайды сүрөттөп, Ыйсанын жолдоочуларынын жашоосу Ыйык Китептин Кудай жөнүндөгү түшүнүгүнө бардык майда-чүйдөсүнө чейин кантип дал келиши керектигин сүрөттөшү керек.

Жыйындар коомду жана маданиятты өзгөртүшү керек, бирок бул биздин Ыйык Сөздүн Кудай жөнүндөгү түшүнүгү жашообузга колдонулганда гана ишке ашат.

Топтук бөлүшүү үчүн

- ▶ Бул сабакта кандай түшүнүктөр сиз үчүн жаңы болду? Машаяктын жолдоочусунун жашоо образына болгон мамилеңизди кантип өзгөртүүнү пландап жатасыз?
- ▶ Маданиятыңыздагы жыйындарда көбүнчө көңүл бурулбай калган кандай түшүнүк бар? Сиз тааныган адамга бул түшүнүктү кантип түшүндүрөт элеңиз?

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Мен сени мүнөзүңө дал келген жашоо менен сыйлагым келет. Мен сага баш ийбеген дүйнөдө сени өкүл кылгым келет.

Жашоомду чындыгың менен шайкеш кыл. Мага ишенгендердин жашоосунун бөлүгү болбошу керек болгон нерсени өзгөртүүгө даяр болууга жардам бер.

Күч берүүчү Рухуңуз жана ырайымын өзгөрткөнүңүз үчүн рахмат.

Оомийин

1-сабак Тапшырмалар

(1) Жакынкы өткөндөгү ой жүгүртүүңө же жүрүм-турумуңа таасир эткен дүйнөлүк баалуулук жөнүндө абзац жаз. Андан кийин жашоонун ушул бөлүгүн караган эки аяттан үзүндү таап, аларды жаз. Бул аяттарга баш ийип жашоону кантип баштаса болору жөнүндө абзац жаз.

(2) Титке 2:11—14-аяттарды изилде. Ушул үзүндүнүн негизинде Ыйсанын жолдоочуларынын кынтыксыздыгы жөнүндө кыскача баяндама даярда. Ыйык Китептеги чындыктар эмне үчүн жашоонун бардык майда-чүйдөсүнө чейин колдонулушу керектигин түшүндүрүү үчүн бул үзүндүнү колдон. Бул презентацияны кийинки сабактын башында бөлүшүңүз.

2-сабак

Кудайга баш ийүү тажрыйбасы

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

- (1) Машаяктын жолдоочусунун сүйүүсү менен ишенимдештин жеке жашоосунун ортосундагы практикалык байланышты изилдөө керек;
- (2) ишенгендер жашоосун Ыйык Китептин принциптерине көбүрөөк ылайыкташтырышы керек болгон он тармак жөнүндө ой жүгүртүшү керек;
- (3) жашоо образына байланыштуу ыйык китептик принциптерди жеке колдонууда ишенгендер эмне үчүн бири-биринен айырмаланарын, жок эле дегенде, эки себебин түшүндүрүп берүүсү керек;
- (4) жашоо мүнөзү боюнча чечимдерди кабыл алуу үчүн тогуз принципти (текстте келтирилген) жалпылоо керек.

Тил алчаак уул

Африкалык эне бактын түбүндө ойноп жаткан кичинекей баласын текшерүү үчүн сыртка чыккан. Ал уулунун башындагы даракта асылып турган чоң уулуу жыланды көрүп, таң калган. Жылан баланы чакмак болду окшойт. Апасы баласына эскертүү бере турган болсо, тез эле алыстап кетпей, өйдө карап турганын билчү. Ал түшүндүрүүнүн ордуна, аны чакырып: "Уулум, азыр жерге кулап түш". Бала аң-таң болду, бирок ага баш ийүүгө үйрөтүлгөндүктөн, ал ошондой кылды. Анан апасы: «Төмөн түр да, мага сойло» деди. Ал дагы баш ийип, көп өтпөй жыландан аман-эсен алыстап кетти.

Эмне үчүн бала буйруктун себебин түшүнбөй баш ийди? Ал апасын сыйлачу, анткени ага буга чейин баш ийүүгө үйрөтүлгөн жана баш ийбесе оңдолгон. Ал апасына да ишенчү, анткени апасы аны жакшы көрөрүн билген. Биз Кудайга анын оңдоосунан коркконубуз үчүн эле эмес, анын бизди сүйөрүн билгенибиз үчүн да толугу менен баш ийишибиз керек.

Сүйүүнүн мотивациясы

► Эгер адам Кудайды көбүрөөк сүйсө, натыйжасы кандай болмок? Сиз бул сөздү бүтүрүү менен суроону карап чыксаңыз болот: "Эгер мен Кудайды көбүрөөк сүйсөм, анда мен..."

Кудайды көбүрөөк сүйүүнүн бир натыйжасы Филипиялыктар 1:9—11де айтылат:

Силердин сүйүүңөр таанып билүү жана ар кандай сезимталдык жагынан өсө бериши үчүн сыйынам. Эң жакшысын ажырата билип, Машайактын күнүндө таза жана кемчиликсиз болушуңар үчүн, Кудай даңкталышы жана макталышы үчүн, Ыйса Машайак аркылуу адилдиктин жемишине артыгы менен ээ болушуңар үчүн сыйынам.

Бул аяттарда ишенгендин жашоосунда болуп жаткан процесс жөнүндө сөз кылынууда. Анын сүйүүсү тынымсыз өсүп турушу керек. Анын Кудайга болгон сүйүүсү өскөн сайын, анын эмне жакшы экенин баамдоо жөндөмү күчөп, кеңейет. Ал эмненин жакшы экенин түшүнгөн сайын, жашоосун эң жакшы нерсеге бурууга ылайыкташат. Ишенгендин чын ыкластуу жана таарынычсыз болушу үчүн ушундай болушу керек.

Жаңы төрөлгөн ымыркайдын өмүр бою үйрөнүп, өсүп-өнүгүшү күтүлгөндөй эле, биз да жаңы ишенимге келген учурда жашообузга багыт бере турган чындыктын баарын түшүнбөйбүз. Жогорудагы аяттарда Пабыл бир нече убакыттан бери Машаяктын жолдоочулары болгон адамдарга жазган. Бирок Пабыл алар Кудайды көбүрөөк сүйө беришин жана бул сүйүү аркылуу Кудайдын эркин жакшыраак түшүнүп, ага баш ийгендигин тилеген.

Кудай кыраакылык бергендиктен, жашообузду тынымсыз жакшыртууну күтүшүбүз керек. Кудай биздин диний ырым-жырымдарды аткарууда эле эмес, жашообузду бардык тармагында толук баш ийишибизди каалайт.

Кантип жашоо керек экенин билишибиз керек болгон нерселердин баарын билебиз деп ойлобошубуз керек. Биз жашообузга зарыл болгон бардык оңдоолорду киргиздик деп ойлобошубуз керек.

Ишенүүчү адам жакшыртууга тийиш болгон кээ бир тармактар

(1) Этияттык менен таасир этүү (Накыл сөздөр 22:1, Матай 5:14—16)

Башкалардын жасашын каалабаган нерселер барбы? Пасторуңузду сиз кылып жаткан иштерин көрүп, көңүлүңүз калбайбы?

(2) Өзүн өзү башкара билүү (Накыл сөздөр 16:32, Накыл сөздөр 25:28; Галатиялыктар 5:22—23)

Сиз өзүңүздүн сезимдериңизди жана каалоолоруңузду сиз керек болгон нерсени кыла ала тургандай деңгээлде башкарасызбы же кээде сезимдериңиздин сизге ишенбеген адам күткөндөй иш-аракет кылышына жол бересизби?

(3) Ден-соолукка кам көрүү (1 Корунттуктар 6:19, 1 Корунттуктар 10:31)

Сиз денеңизге Кудай үчүн иштөөгө арналган алмаштыргыс куралдардын жыйындысы катары кам көрөсүзбү? Сиздин денеңиз Кудайдыкы болгондуктан, ал бузулбашы керек. Сиз ага кайдыгер мамиле кылбаңыз.

(4) Көңүл ачууну тандоо (Колостуктар 3:17, 1 Корунттуктар 6:12)

Сиздин көңүл ачууңуз туура эмес ойлорду же көз караштарды жаратып, азгырыктар менен күрөшүп жатабы? Күнөөнү жагымдуу же күлкүлүү кылып көрсөткөн бардык нерседен сак болгула.

(5) Адеп (Римдиктерге 13:9, Колостуктар 3:19, 1 Тиметейге 2:8, 1 Петир 3:2)

Башкаларга урмат-сый менен мамиле кыл, анткени адамдар Кудайдын бейнеси боюнча жаратылган жана түбөлүк тагдырга ээ. Элде сылык-сыпаалык көрсөтүү салттары бар. Эл тааныгандай адептүү болууга үйрөнүшүң керек. Кимдир бирөө ага татыктуу болбосо да, боорукер болушуң керек.

(6) Бизнес этикасы (Накыл сөздөр 20:23)

Сиз бардык мамилелерде чынчылсызбы? Сиз нерселерди так ошол бойдон сүрөттөп бересизби же кимдир-бирөөнүн туура эмес нерсени ойлонушуна түрткү бересизби?

(7) Тактык (Галаттыктарга 5:14)

Убакыт — бул биз Кудай үчүн колдонушубуз керек болгон баалуу ресурс. Мүмкүн болушунча графикти сактоо менен өзүңүздүн жана башкалардын убактысын баалайсызбы?

(8) Кийүү (1 Тиметейге 2:9, 1 Петир 3:3-4)

Сиздин кийимиңиз бул баалуулуктарды көрсөтөбү?

- Адептүүлүк – денени жетиштүү түрдө жашыруу
- Момундук - кийген кийимиңиз менен ашыкча көңүл бурууга же суктанууга аракет кылбоо
- Сарамжалдуулук – керектүүдөн кымбат кийим сатып албоо

(9) Тил (Колостуктар 4:6, Эфестиктер 4:29)

Сиздин маегиңиз таза жана Кудайды жана башкаларды урматтайбы? Дүйнөдө илеп катары колдонгон сөздөрдүн көбү Кудай үчүн уят сөздөрдөн же терминдерден келип чыккан.

(10) Ишенимдүүлүк (Забур 61:8; Накыл сөздөр 20:6, Накыл сөздөр 28:20)

Сиз милдеттенмелерди аткарасызбы? Эл сизден эмнени күтөсүз? Ыңгайсыз болсо, убадаларыңызды унутуп жатасызбы?

Көптөгөн адамдар жакшыртууга болгон муктаждыктарын олуттуу кабыл алышпайт. Алар Ыйык Китептин жөнөкөй осуяттары үчүн гана жоопкерчиликти сезишет, бирок ал буйруктардын көп колдонулушу бар экенин билишпейт.

Биз жакшыруу Кудайга болгон сүйүүбүздүн өсүшүнө байланыштуу экенин түшүнүшүбүз керек. Биз бул сабакта баштаган аяттардын үстүнөн олуттуу ой жүгүртүшүбүз керек (Филипиялыктар 1:9—11). Сүйүүбүз көбөйүп жатса, кыраакылыгыбыз жана туура жүрүм-турумду тандообуз жакшырыш керек.

Топтук бөлүшүү үчүн

- ▶ Кудай көз карашыңыз, адаттарыңыз же иш-аракетиңиз эң жакшы эмес экенин көрсөткөндө, жашооңузда кандай өзгөрүүлөрдү жасаганыңыздын мисалы кандай?
- ▶ Жашооңузда өзгөртүү керек болгон бир нерсе барбы? Сен жасайсыңбы?
- ▶ Кудайга жагарына ишенбеген бир нерсе кылып жатасыңбы?
- ▶ Кудай сага сыйынуу аркылуу кандайдыр бир өзгөртүүлөрдү киргизүүгө уруксат берүүгө даярсыңбы?

Келгиле, Кудай бизге Өзүнүн баалуулуктарын жана жашообузга каалаган өзгөртүүлөрдү көрсөтүүсү үчүн, бул жумада ачык жүрөк менен сыйынууга милдеттенели. Сиз муну кылууга милдеттенесизби? Кийинки жумада мен сизден сурайм

Ыйык Китептин принциптерин жеке колдонуу

▶ Сиз ишенгендердин ортосундагы айырмачылыктарды байкадыңызбы, айрыкча алар эмне кылып, эмне кылбайт деген практикалык суроолордо? Алар бир эле Ыйык Китепти колдонгондо, эмне үчүн бул айырмачылыктар бар? Ишенгендердин ортосунда көптөгөн айырмачылыктар бар болгондуктан, чындап эле эмне кылганыбыз маанилүүбү? Неге?

Ыйык Китептин принциптерин жана баалуулуктарын кантип жашоого боло тургандыгы жөнүндө бардык эле ишенгендер бир пикирде эмес. Бирок Машаяктын жолдоочусу өзү ишенген нерсеге ылайык жашоого олуттуу мамиле кылышы керек.

Жүрүм-туруму, көңүл ачуунун тандоосу жана кийим-кечеси жүрөктүн каалоолорун көрсөтүп турат.

Бул жерде ар бир ишенген адам жашоо мүнөзүндөгү конкреттүү маселелерде эмне жакшыраак экенин аныктоо үчүн эстен чыгарбоо керек болгон принциптер бар.

Жашоо образы боюнча чечимдердин принциптери

(1) Биз Машаяктын жолдоочулары катары Ыйык Китептин бардык осуяттарына баш ийишибиз керек.

Иса Матай 5:19да мындай деген:

Ошондуктан ким бул осуяттардын эң кичинесин аткарбаса жана башкаларга да ошентип үйрөтсө, ал Асман Падышачылыгында “эң кичинекей” деп аталат. Ал эми ким аткарса жана үйрөтсө, ал Асман Падышачылыгында “улуу” деп аталат. Биз эң маанилүү деп ойлогон ойлорду жөн эле тандап албайбыз. Ыйык Китептин эч бир буйругу этибарга алынбай тургандай мааниге ээ эмес.

Биз эң маанилүү деп ойлогон ойлорду жөн эле тандап албайбыз. Ыйык Китептин эч бир буйругу этибарга алынбай тургандай мааниге ээ эмес.

(2) Кудайдын буйруктары биздин пайдабыз үчүн.

Мыйзамды Кайталоо 10:12—13,

Ошентип, Ысрайыл, Кудай-Теңириң сенден эмнени талап кылып жатат? Теңир сенден, болгону, Кудай-Теңириңден коркушунду, Анын жолдору менен жүрүшүңдү, Аны сүйүшүңдү, Ага чын жүрөгүң менен, жан-дилиң менен кызмат кылышыңды, өзүңө жакшы болуш үчүн, мен бүгүн берип жаткан Анын мыйзамдары менен осуяттарын сакташыңды талап кылып жатат “

Забур 83:11,

Кудай-Теңир – күн жана калкан, Теңир ырайымын төгүп, даңка бөлөйт. Таза жүргөндөрдү Ал жакшылыктан ажыратпайт

Кудай бизден жакшылыкты кайтарбайт жана бизге зыяндуу нерсени буйрубайт. Анын чектөөлөрү болбосо, биз жакшыраак болмок эмеспиз. Анын көрсөтмөлөрүн четке кагуу – Анын акылмандыгына жана сүйүүсүнө шектенүү. Адамдык идеяларды ээрчүүнүн ордуна, Анын Сөзүндөгү көрсөтмөлөргө баш ийсек, биз Кудайдын жакшылыгына жана даанышмандыгына чындап ишенерибизди далилдейбиз.

(3) Ыйсанын жолдоочуларынын эркиндиги Кудайга баш ийүүдөн эркиндик эмес.

Пабыл муну 1 Корунтуктар 9:21де ишенгендерге жазган:

Мыйзамды билсем да, мыйзамды билбегендердин Машайакка ишенип калышы үчүн, мыйзамды билбеген адам сыяктуу болдум. Бирок өзүм Машайактын мыйзамынын астындамын.

Биз Мыйзамдан — Мусанын Мыйзамынан да, Кудайдын адеп-ахлактык талаптарынан да — актоо каражаты катары куткарылдык, анткени биз Кудайдын буйруктарын аткаруу менен эмес, ырайым менен куткарылабыз. Биз мыйзамдын соттолушунан да куткарылдык, анткени кылган күнөөлөрүбүз кечирилди.

Бирок, биз Кудайга баш ийүү талабынан же сүйүү милдетинен кутулган эмеспиз: «Бир туугандар, силер эркиндикке чакырылгансыңар. Эркиндигиңерди дене үчүн

мүмкүнчүлүк катары колдонбогула, тескерисинче, сүйүү аркылуу бири-бириңерге кызмат кылгыла» (Галатиялыктар 5:13). 1 Корунттуктар 9:21 (жогоруда) көрүнүп тургандай, биз Кудайдын бийлиги астындабыз. Анын бизге болгон эрки Ыйык Китепте айтылган.

Кээ бир адамдар күнөөлөрү үчүн кечирим алуу үчүн же рухий жактан жетүүнүн бир каражаты катары Кудайдын мыйзамдарын сактоо керек деп туура эмес деп эсептешет. Чындыгында, биз мыйзамды сактоо менен эмес, ишеним аркылуу ырайым аркылуу куткарылабыз (Эфестиктер 2:8-9).

Кылган ишибиздин натыйжасында акталбасак да, жашообуздун бардык майда-чүйдөсүнө чейин Кудайга баш ийишибиз керек, анткени биз аны менен туура болгонбуз. «Ошентип, силер күнөөнүн бийлигинен бошотулуп, адилеттиктин кулу болуп калдыңар.» (Римдиктерге 6:18).

Биз Кудайды сүйгөндүктөн жана анын ырайымы үчүн ыраазыбыз, ошондуктан ага кубаныч менен баш ийебиз (1 Жакан 5:3). Акталгандардын тил алуусу ага болгон сүйүүнүн далили (Жакан 14:15).

(4) Эгер биз Кудайды сүйсөк, анын эркин билгибиз келет, андан качпайбыз.

1 Жакан 5:2-3 мындай дейт

Кудайды сүйүп, Анын осуяттарын аткарып жатсак, анда Кудайдын балдарын сүйүп жатканыбызды билебиз. Кудайды сүйүү деген – Анын осуяттарын аткаруу. Анын осуяттарын аткаруу кыйын эмес. "

Жеремиа 31:33 мындай дейт: «Бирок ошол күндөрдөн кийин Мен Ысрайыл менен мындай келишим түзөм, – дейт Теңир, – Мен Өзүмдүн мыйзамымды алардын ичине салам, аны алардын жүрөктөрүнө жазам, алардын Кудайы болот, алар болсо Менин элим болот».

Кудайды сүйгөн адам адегенде: «Бул кылганым үчүн Кудай мени соттойбу?» — деп сурабайт. бирок, "Кудай эмнеге ыраазы болот?" же "Эң сонун нерсе эмне?" (Филипиялыктарга 1:10, Тит 3:8).

(5) Ыйык Жазуу биздин жашообуз үчүн белгилүү бир эрежелерди орнотууга негиз берет.

Ыйык Китепте жалпы принциптер гана айтылбайт. Кээ бир үзүндүлөр 2- тапшырмада келтирилген, Ыйсанын жолдоочуларынын кылдат жашоосу үчүн негиз болуп саналат. Алардын айрымдары Ыйсанын жолдоочуларынын жашоо образы үчүн конкреттүү багыттарды беришет.

(6) Жашоонун майда-чүйдөсүнө чейин эрежелер биздин эң маанилүү ишенимбиз эмес.

Фарисейлер майда-чүйдө нерселерге көбүрөөк басым жасап, ката кетиришкен. Матай 23:23тө Ыйса аларга мындай деди:

Мыйзам окутуучулар жана фарисейлер, силерге кайгы! Эки жүздүүлөр! Силер жалбыздан, анистен жана зиреден ондук бергениңер менен, мыйзамдагы эң негизги нерселерди: акыйкаттыкты, ырайымдуулукту жана ишенимди таштап койдуңар. Тигини да кылыш керек, бирок муну калтырбаш керек эле!

Бул аят эч кандай мааниге ээ болбогон бир чындык бар деп айтпайт, бирок кээ бир нерселер башкалардан маанилүүрөөк экенин айтат. Биз эң маанилүү нерселер жөнүндө көбүрөөк кам көрүшүбүз керек.

(7) Кудайга баш ийерибизди же сүйөрүбүздү далилдөө үчүн эрежелерди сактоо жетишсиз.

Фарисейлер менен болгон талкууда Ыйса мындай деген (Матай 23:25):

«Мыйзам окутуучулар жана фарисейлер, эки жүздүүлөр, силерге кайгы! Чөйчөгүңөр менен мискейиңердин сыртын тазалайсыңар, бирок алардын ичи талап-тоноочулук менен адилетсиздикке толгон.»

Адам Кудайды сүйбөсө да, ага толугу менен баш ийбесе да, өтө катаал жашоодо жашашы мүмкүн. Ал эми адам Кудайды бүт жүрөгү менен сүйүп, бирок кээ бир нормалардын себебин түшүнбөй калышы мүмкүн. Демек, катаал адам сөзсүз эле рухий жактан жакшыраак боло бербейт.

(8) Башкалардын күбөлөндүрүүсүнө болгон ишенимбиз алардын жашоо образынын майда-чүйдөсүнө чейин көз каранды эмес.

Римдиктерге 14:10 Пабыл ишенгендерден сурады

Эмне үчүн сен өзүңдүн бир тууганыңды соттоп жатасың? А сен эмне үчүн бир тууганыңды басынтып жатасың? Баарыбыз Кудайдын сотуна келебиз.

Бул аят ишенгендердин практикалык маселелер боюнча ар кандай көз караштарын талкуулаган үзүндүдө келет. Машаяктын жолдоочусу эмне кылышы керек жана эмне кылбашы керектиги жөнүндө чын жүрөктөн пикир келишпестиктер көп болот.

Башка бир ишенимдешибиз Ыйык Китептин кайсы бир үзүндүсүн чечмелегенибизге макул болбошу мүмкүн же биз четке каккан нерсенин зыяндуулугун көрбөй калышы мүмкүн. Балким, Кудай анын жашоосунун ар кандай аспектиери боюнча иштеп жаткандыр, же Кудай аны башка маданий контекстке койгондур. Бул адам чыныгы ишенүүчү эмес дегенди билдирбейт.

► Бул билдирүүгө кандай карайсыз? «Кудай ар бир адамга кандай жашаш керектиги жөнүндө чындыкты көрсөтөт; ошондуктан бардык ишенгендер бирдей амалдарга ээ болушу керек».

Машаяктын жолдоочулары жашоонун бардык иш-аракеттери жөнүндө эч качан бир пикирге келишкен эмес. Кудайды сүйгөн жана такыбаа жашоодо жашаган адамдардын баары окуунун практикасы жана майда-чүйдөсүнө чейин макул эмес. Башкалар Ыйык Китепти башкача чечмелеп же колдонушкандыктан, ишенген эмес деп айтуу туура эмес. Биз алардын пикирлерин туура эмес деп ойлосо да, аларды чын ыкластуу ишенгендер катары кабыл алышыбыз мүмкүн. Ыйык Рухтун иши бардык ишенгендердин бирдей жашоо образына ээ боло албайт.

Биз башка ишенгендердин көз карашынан да үйрөнүүгө даяр болушубуз керек. Текебердик мени Ыйык Китепти ар дайым кемчиликсиз чечмелеп же колдоном деп ойлошума түрткү берет. Бирок момун, үйрөтүүгө мүмкүн болгон, кабыл алуучу рух Машаяктагы биримдикти өрчүтөт жана Машаяктын денесин бекемдейт.

(9) Ар түрдүү пикирлерге сабырдуулук жеке бейкапардыкты актабайт.

« Ар бир адам өзүнүн көз карашына бекем болсун » (Римдиктерге 14:56).

«Ал эми күмөн саноо менен жеген адам айыпталынат, анткени ал ишеним менен жеген жок. Ал эми ишеним менен кылынбаган ар бир нерсе – күнөө» (Римдиктерге 14:23).

Адам өз абийирине шек келтирсе, натыйжасы каргашалуу болот. Эгер адам өзү туура эмес деп эсептеген нерсени жасоону чечсе, күнөөкөр болот. Кудай ага берген жарыкта жүргөндө баталар бар (1 Жакан 1:7).

Топтук бөлүшүү үчүн

Бул тема боюнча талкууну баштоо эч кандай кыйынчылык болбойт. Кээ бир студенттер жыйындар жүрүм-турум эрежелерин талап кылуу зарылдыгын баса белгилеши мүмкүн. Башкалар айырмачылыктарга сабырдуулукту баса белгилеши мүмкүн.

Жогоруда саналып өткөн тогуз принциптин ар бири үчүн адилеттүү кароого аракет кылыңыз.

► Бул принциптердин кайсынысын көп адамдар унутат деп ойлойсуз?

► Бул принциптердин кайсынысын унутуп каласыз?

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Мен сага болгон сүйүүмдүн тынымсыз артышын каалайм. Мага болгон эркиңизди жакшыраак түшүнгүм келет.

Таза жана таарынбай жашоом үчүн, сага эмне көбүрөөк жагарын түшүнүүгө жардам бер.

Мага өзгөрүшү керек болгон адаттарды жана мамилелерди көрүүгө жана сени даңктаган адаттар менен мамилелерге ээ болууга жардам бер.

Мен Кудайдын даңкы үчүн жемиш бергим келет.

Оомийин.

2-сабак Тапшырмалар

(1) 1 Корунттуктар 13-изилдөө. Бул бөлүмдө башкаларга болгон сүйүүсүнө ээ болгон адамдын жашоосу сүрөттөлөт. Жашооңузду сүйүү менен ырааттуураак кылуу үчүн, Кудай сизди кантип өзгөрткүсү келгенин көрсөтсүн. Жашооңузду Кудайдан сизге жардам беришин каалай турган өзгөрүүлөрдү тизмектеңиз.

(2) Ыйсанын жолдоочуларынын кылдат жүрүм-турумуна негиз болгон төмөнкү аяттарды изилде:

- 1 Корунттуктар 6:19—20
- 1 Корунттуктар 10:31
- 1 Корунттуктар 11:14—15
- 1 Тиметей 2:9—10
- 1 Петир 3:3—4
- Забур 19:14
- Забур 101:3

Ар бир үзүндүнүн негизги маанисин жаз. Ошол аяттардан улам жашооңуз керек деп эсептеген жашоонун майда-чүйдөсүнө чейин сүрөттөп бериңиз.

3-сабак

Жумуш

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

- (1) Ыйык Китепте эмгек жөнүндө эмне айтыларын түшүндүрүшү керек;
- (2) Ыйсанын жолдоочуларынын жумуш этикасынын көрсөтүшү керек.

Лоуренс бир тууган, Кудай үчүн жумушчу

1600- жылдары монастырда жашаган жөнөкөй монах болгон . Ал Кудайды сүйгөндүктөн жана анын акылынан эч качан Кудайдын катышуусуна жол бербегендиктен, абдан кеңири таралган жумуш менен атагы чыккан. Ал дайыма Кудайды өзүнүн бүткүл жашоосунда, анын ичинде өзүнүн ишинде негизги көңүл бурган.

«Кудайдын катышуусунун практикасы» – бул миллиондогон адамдар тарабынан окулган өтө кыска китеп. Анда Лоуренс бир туугандын интервьюлары жана каттары бар. Ал мындай деп жазат: «Биздин ыйыкталышыбыз [биздин] иштерибизди өзгөртүүдөн көз каранды эмес, бирок биз көбүнчө өзүбүз үчүн кылган иштерди Кудай үчүн кылуудан көз каранды».

► жумуш деген эмне? Жумуш жалаң гана жумушбу - бир нерсе кылуу үчүн жалдообу?

Жумушка жумушка орношуу кирет, бирок ал өзүбүзгө жана башкаларга кам көрүү, колубузда болгон нерселерди башкаруу, буюмдарды өндүрүү, пайда үчүн бизнес кылуу жана башкаларга эркин жардам берүүдөн турат.

► Ишенген адам иштеши керекпи? Неге?

Көптөгөн адамдар жумушка муктаж болбостон, жетиштүү акчага ээ болуу сонун болмок деп ойлошот. Алар эң ырахаттуу жашоо бул эс алуу жашоосу деп ойлошот.

Иш жөнүндө Ыйык Китептеги түшүнүк

Башында Кудай дүйнөнү кантип жаратканы жөнүндө ойлонуп көрүңүз. Ал жеткилең болгон (Башталыш 1:31). Бул Кудай жараткан биринчи адамдар үчүн эң сонун чөйрө болгон. Кудай биринчи адамдарга жумуш берген (Башталыш 1:28). Кудай жумушсуз эле дүйнөнүн бардык муктаждыктарын канааттандыра тургандай кылып жаратмак, бирок андай кылган жок. Кудай адамдар үчүн эң жакшы жашоо жумуш экенин билген.

Кудай биздин ишибизди мамилебиз менен байланыштырууну пландаштырган. Адамдар кызматташууга, бири-бирине көз каранды болууга, бири-бири үчүн ишенимдүү болууга, күчтүү жактарын колдонууга жана алсыз жактары менен башкаларга жардам берүүгө, кыйынчылыктарды бирге жеңүүгө, пикир келишпестиктерди чечүүгө, каталарды оңдоого, үйрөтүлгөнгө жана башкаларды үйрөтүүгө үйрөнүшү керек.

Кудай адамдарга жерди башкарууга, аны башкарууга жана анын даңкы үчүн өнүктүрүүгө бийлик жана жоопкерчиликти берген. Бул тапшырма айыл чарбасын өнүктүрүүгө, мал багууга, жер астынан пайдалуу кендерди казып алууга, технологиянын өнүгүшүнө алып келди.

Кудай бизди башка табияттан жогору жараткан, анткени бизде Анын табиятынан бир нерсе бар. Забур 8:6-8де айтылат

Аны Өз колуң менен жасагандарыңдын үстүнө башчы кылып койдун, бардыгын: койлор менен уйларды, ошондой эле талаадагы жырткычтарды, асмандагы куштарды, деңиздеги балыктарды жана деңиздеги бардык жандыктарды анын бут астына койдун.

Биринчи күнөөнүн айынан дүйнө өзгөрдү жана жумуш Кудайдын баштапкы планында болбогон көптөгөн кыйынчылыктарды жана нааразычылыктарды камтыйт (Башталыш 2:17—19). Бирок Кудай бизди жумушка муктаж болушу үчүн жаратканын түшүнүшүбүз керек.

Биздин ишибиз Кудайдын жаратуу ишине окшош. Эмгек – бул адамдын айлана-чөйрөнү өзгөртүү ыкмасы. Иштин максаты жалгыз эле акча табуу эмес. Адамдардын чөйрөсүн өзгөртүү инстинкти бар. Алар үйлөрүн жакшыртууга аракет кылышат. Алар таштандыларды жок кылууга аракет кылышат. Иштегиси келбеген адам чөйрөсүн өзгөртүүгө болгон каалоосун жана жөндөмүн таштады. Ал адам болуу деген нерсенин бир бөлүгүн таштап жатат.

► Жакшы каралбаган үйдү же короону көргөндө эмне деп ойлойсуң?

Жаратууга, пландаштырууга, уюштурууга жана өндүрүүгө болгон адамдын багыты — жумуш — Кудайдын адамдагы образынын бир бөлүгү. Демек, ишенүүчү үчүн *бардык иш ыйык*. Бардык иш Теңирге жагуу үчүн жасалган сыйынуу болуп саналат (Колостуктар 3:17, 23). Ыйса Атасынын иштегенин, ошондуктан ал да иштегенин айткан (Жакан 5:17).

Жумушту ооруп калганда дары ичүү сыяктуу жагымсыз зарылчылык деп ойлобоңуз. Жумуш жашоо үчүн зарыл болгон нерсе эмес. Бул Кудайдын адамзат үчүн жараткан долбоорунун бир бөлүгү.

2 Тесалоникалыктар 3:10до биз иштешибиз керек деп айтылат: «Анткени биз араңарда жүргөнүбүздө, силерге «Ким иштегиси келбесе, ал жебеши да керек» деген көрсөтмө бергенбиз. ».

Ишибиз анча маанилүү эместей көрүнсө эмне кылабыз? Махатма Ганди мындай деген: "Сиз кылган нерсе анчалык деле маанилүү эместей сезилиши мүмкүн, бирок эң маанилүүсү, сиз муну жасайсыз". Пол шыпырууга жалданган кишини элестетиңиз. Бул анча деле маанилүү эместей сезилиши мүмкүн, бирок ал маанилүү тандоо жасап жатат. Күн сайын жумушка барганда эч кимге эч кандай маани бербей, убактысын бекер өткөрбөй, ошону тандайт. Ал досторуна же үй-бүлөсүнө мите болуу эмес, өзүн багуу үчүн жоопкерчилик алууну тандап жатат. Ал өзүнө көз каранды болгондорду, балким, аялы, балдары үчүн кам көрүүдө, аларды жардам издөөгө мажбурлабастан. Бул ойлордун баары бизге иштин өзү анчалык деле маанилүү эместей көрүнгөнү менен, ал муну жасоону тандап алганы маанилүү экенин түшүнүүгө жардам берет.

Чындап иштей албагандар көпбү? Жок. Эгер адам эмгек акы үчүн жумушка орношо албаса да, ал башкалардын муктаждыктарын канааттандыруу үчүн кандайдыр бир иш-аракеттерди жасай алат.

Машаяктын жолдоочулары иштеши керек, анткени алар өздөрү жана башкалар үчүн жооптуу . Алар колунан келгенин жасагысы келбесе, башкалардын муктаждыктарын камсыз кылуусун күтпөшү керек.

Ишенген адам эң биринчи үй-бүлөсүнө жооптуу. «Ким өз туугандары үчүн, айрыкча өз үйүндөгүлөрү үчүн, кам көрбөсө, ал ишенимден баш тарткан, ишенбегендерден да жаман адам » (1 Тиметейге 5:8).

Ишенген адам башкалардын муктаждыктарын канааттандыруу үчүн, Ыйык Китепте иштөөгө буйрук кылынат. «Ким уурулук кылып жүрсө, мындан ары уурулук кылбасын, тескерисинче, эмгектенип, муктаж болгон адамга бир нерсе бере алгыдай болуш үчүн, өз колу менен пайдалуу нерсе жасасын » (Эфестиктер 4:28). Бир нерсени бекер алып, уурдаган адамдын ортосундагы карама-каршылыкка көңүл буруңуз; жана бере тургандай иштеген адам. Ишенген адам уурулук кылбаган адам эмес, берүү үчүн иштеген адам.

Эч кимге жумушка албасаңыз дагы жасай турган жумуш таба аласыз. Пайдалуу болуу жана башкалардын муктаждыктарын канааттандыруу жолдорун табыңыз. Эч нерсе кылбай, сага эч ким жардам бербейт деп наалыгандан көрө, ушинтип жашаган жакшы.

Ишенгендер өздөрүн жана үй-бүлөлөрүн камсыз кылуу жана муктаждыктары бар адамдарга бере алуу үчүн аракет кылышы керек.

Кудайдын муктаждыктарыбызды канааттандыруунун кадимки жолу

► Иштебейм деген адамга эмне деп жооп берет элең, анткени ал муктаждыктарын Кудайга тапшырат?

Элестеткиле, бир жайдын аягында сиз корооңузга кирип, анын чоң бөлүгүндө помидор, жүгөрү, төө буурчак жана башка жашылчалар өстүрүлгөнүн жана ал сизге көпкө чейин жетет.

Бул кереметтей сезилмек беле? Бул өткөн жайда миңдеген адамдардын башына түшкөн. Алар короолоруна кирип, ошонун баары өсүп, андан да көп экенин көрүштү. Бирок алар таң калышпады, жадакалса таң калышты, анткени алар мындан бир нече ай мурун жерди иштетип, анан ага уруктарды сепкен, анан айлап сугарып, отоо чөптөрдөн арылтып коюшкан. Ошентип, алар өскөн түшүмдү тапканда, алар күткөндөй болду.

Сиз: «Анда бул эч кандай керемет эмес болчу» деп жооп беришиңиз мүмкүн. Бирок Кудай миллиондогон өсүмдүктөрдү жаратты, бирок адамдар эч качан андай өсүмдүктөрдү жараткан эмес. Забур 103:14тө: « Сен мал үчүн чөп өстүрөсүң, адамдын пайдасы үчүн өсүмдүк өстүрөсүң, жерден азык өндүрөсүң»,— деп айтылат. Кудай жасайт, бирок адамдар ага жерди даярдап, урук сепкенде, керек болсо сугарып даярдашат.

Көп адамдар Кудайдын иш-аракетин адаттан тыш нерсе, табигый мыйзамдан тышкаркы нерсе деп эсептешет, мисалы, Ыйса айыктырганда же күн токтогондо. Демек, бул жагынан алганда, өсүмдүктөрдүн өсүшү керемет эмес, анткени бул кадимки көрүнүш.

Бирок кереметти каалап, биз да көп учурда Кудайдын кадимки иш-аракеттерин этибарга албайбыз. Бүгүн миллиондогон адамдар короолоруна кирип, жей турган өскөн эч нерсе таппай калышты. Алар Кудайдын тамак-аш өндүрүү жолуна аралашкан эмес. Тамак-аштын өсүү процесси Кудайдын кадимки ишинин бир мисалы гана. Мисалы, Кудайдын муктаждыктарын камсыз кылуунун кадимки жолу — адамдын иши. Накыл сөздөр 14:23 бизди « Ар бир эмгектен киреше кирет » деп үйрөтсө, Накыл сөздөр 19:15те «шалаакы адам ачка калат » деп эскертет.

Кудай аларга бир нерсе берсе экен деген адамдар бар, бирок алар иштөө мүмкүнчүлүктөрүн четке кагышат, анткени бул мүмкүнчүлүктөр алар каалаган нерселер эмес.

Эгер сиз иштөөгө даяр болсоңуз, бирок сизди жумушка ала турган адамды таппасаңызчы? Башкаларга жардам бере турган жумуш бар жана ошол иш аркылуу кээ бир муктаждыктарыңызды канааттандырууга болот. Эгер сиз жумушсуз болсоңуз, анда сизде убакыт бар. Эмне үчүн айлана-тегерегине көз чаптырып, башка бирөөгө эмне кыла аларыңды билүүгө болбойт?

Элестеткиле, ал жумушсуз жана күн сайын эч нерсе кылбай отуруп, бир нече саат өткөрөт. Ал үчүн чынында эле баалуу эч нерсе жокпу? Анын жанында жардамга муктаж адамдар бар. Анын короосунда жана көчөдө таштандылар бар, аны тазалаш керек. Азык-түлүк өстүрүү үчүн айдала турган жер бар. Окуп, билимин арттыра турган китептер бардыр. Ал үчүн сыйынып турган бирөө бар. Отуруп алып эч нерсе кылбаган адамдын бир кызматкери бар, өзү, анын кызматкери өндүрбөй, өнүгүп жаткан жок. Ал өзүн жакшы иш берүүчү эмес, ошондуктан башкаларды башкаруу мүмкүнчүлүгүнө ээ болбойт.

Көп учурда жана жерлерде, көпчүлүк адамдар кимдир бирөө тарабынан жумушка алынган эмес. Алар алмаштыруу үчүн бир нерсе чыгарышат, же башкаларга кызмат сунушташат. Мунун баары Кудайдын бизге берген жолдору.

Машаяктын жолдоочуларын ишке орноштуруу үчүн Ыйык Китептин принциптери

Жоопкерчилик жана чынчылдык принциптери ишенгендер үчүн өз иштерине колдонуу үчүн кээ бир этиканы камсыз кылат.

► Ишенген адам жумуш берүүчүдө иштегенде Ыйык Китептеги принциптерди кантип колдонушу керек?

Жаңы Келишим жумушчуларга көрсөтмөлөрдү берет. Жаңы Келишимдин китептери жазылган убакта көптөгөн жумушчулар кул болгон. Бүгүнкү күндө кызматкер кулдан айырмаланып, ал башка жумушка өтүү мүмкүнчүлүгүнө ээ болушу мүмкүн. Бул эркиндик аларга эмгек шарттарын кабыл алууга же четке кагууга мүмкүндүк берет. Бирок, эгерде алар белгилүү бир пайда үчүн иштөөгө макул болушса, анда алар иш берүүчү менен калганда, Ыйык Китепке ылайык, жакшы жумушчулар болушу талап кылынат.

Сиз жасай турган жумушту тандоодо эркин эмес абалда болушуңуз мүмкүн. Балким, сиз кысымга алган кырдаалда иштөөгө мажбур болуп жаткандырсыз. Сиз дагы эле Машаяктын маанайына ээ болушуңуз керек. Кээ бир адамдар аргасыз болгондо жай жана начар иштешет, анткени алар иштөөгө даяр эмес экенин көрсөткүсү келет. Адам ошентсе, ал өзүнүн эркин эмес экенин көрсөтөт. Эркин иш кылам десең, шайыр иштеп, ишти жакшы аткар. Ушинтип иштегенде, сиз ээн-эркин аракет кылып жатасыз, анткени сизди эч ким буга мажбурлай албайт.

Эгер сизди эч ким жумушка албаса, анда сиз өзүңүздүн жетекчиңизсиз. Өзүңүз үчүн кандай кызматкер болдуңуз?

Эфестиктер 6:5—8 — Жоопкерчилик принциби

► Окуучу топ үчүн Эфестиктер 6:5—8-аяттарды окушу керек. Бул үзүндүнүн маанисин талкуулаңыз, анан байкоолоруңузга кошуу үчүн төмөндөгү тизмени караңыз.

Эфестиктер 6:5—8-аяттардагы айрым колдонмолор:

1. Жумушчу жумуш берүүчүсүнө карап турганда гана эмес, дайыма баш ийиши керек. Бул ошондой эле, ал текшерүүгө мүмкүн эмес экенин билген майда-чүйдөсүнө кайдыгер болбошу керек дегенди билдирет («...көз кызматы аркылуу эмес...»).
2. Жумушчу өз ишинин сапатын жана тырышчаактыгын Кудай үчүн иштегендей сакташы керек («...Машаяктын кулдары катары, Кудайдын эркин аткарып...»).
3. Жумушчуга өзүнүн ишинде берилгендиги үчүн Кудай батасын алат («Ал Теңирден кайтарып алат...»).

Тит 2:9-10 - Чынчылдык принциби

► Окуучу топ үчүн Тит 2:9—10-аяттарды окушу керек. Бул үзүндүнүн маанисин талкуулаңыз, анан байкоолоруңузга кошуу үчүн төмөндөгү тизмени караңыз.

Тит 2:9—10-аяттардагы кээ бир колдонмолор:

1. Жумушчу иш берүүчүнүн көрсөтмөлөрүнө урмат-сый менен жооп бериши керек («...талаш-тартыш эмес...»). Жумушчу башка жумушчуларга өзүнүн иш берүүчүсүн сыйлабай сүйлөсө, кандай натыйжалар болот?
2. Жумушчу өзүн көбүрөөк айлыкка татыктуу деп эсептесе да, жумуш берүүчүсүнөн уурдабашы керек («...тоноо эмес...»).
3. Ишенимдүү иш – Жакшы Кабардын күбөлүгү; ишенимсиздик – Жакшы Кабарда каралоо («...Кудай жөнүндөгү окууну кооздош үчүн...»).

► Кээ бир адамдар өз иштерине абийирсиз мамиле кылганына кандай мисалдар бар? Ишенген адам кандайча башкача болушу керектигин сүрөттөп бер.

Тит менен Эфестиктерге жазылган аяттарда кимдир бирөө аны жумушка алса, кандайча иштеши керектиги айтылат. Ошол эле принциптер бир нерсени курууга же бир нерсени оңдоого жалданган адамга да тиешелүү. Ал кимдир бирөөнүн ага жасашын кааласа, ошол сапатта иштеши керек. Сатуу үчүн буюмдарды жасаган адам сатып алуучуларды жакшыраак нерсе алып жатабыз деп ойлошу үчүн кемчиликтерин жашырбашы керек.

Жумушка орношуу үчүн керектүү сапаттарды өнүктүрүү

Жумуш берүүчүлөр жумушчунун кандай сапаттарга ээ болушун каалайт? Изилдөөлөр көрсөткөндөй, жумуш берүүчүлөр жумушка оң көз караштагы адамдарды каалашат. Алар ишенимдүү жана үйрөнүүгө даяр адамдарды каалашат. Көбүнчө адамдар билими же таланты үчүн эмес, жумушка болгон мамилеси үчүн жалданышат. Кудай биздин жумушка болгон мамилебизге да кам көрөт, анткени Ыйык Жазуудан көрүнүп тургандай.

Сизди баалуу жумушчу кылган сапаттарды өрчүтүңүз. Сиз кызмат кылууга даяр болушуңуз керек. Сиз чынчыл, ишенимдүү жана сабырдуу болушуңуз керек. Кээ бир жумушсуздар ездеруне керектуу нерселерди гана ойлошот. Иш берүүчү сизге жардам берүү үчүн жалдабайт; ал сени ага жардам берүү үчүн жалдайт. Сиз жумуш берүүчү үчүн баалуу боло турган адам болушуңуз керек.

Кимдир бирөө: «Эгер мен ал үчүн акы алсам, мен чынчыл, жардамчы болмокмун» деп айтышы мүмкүн, бирок иш берүүчүлөр достошпогон адамды жумушка алышпайт жана ага достук мамилеси үчүн акча төлөшпөйт. Намысы жок адамды жумушка албай, чынчылдык үчүн акча төлөшпөйт. Алар жалдоо үчүн боорукер, жардамчы жана чынчыл адамды издеп жатышат.

Жыйында баары башкача. Биз аларга жардам берүүгө даяр болгуча, адамдардын берүүсүн же достук мамиледе болушун күтпөйбүз. Жакшылык кылуудан мурун Кудай да сага кол сунуп, батасын берет. Бирок, өз кызыкчылыгыңыз үчүн, ырайымга жооп бере башташыңыз керек. Бергенди, кызмат кылганды жана жылмайганды үйрөн.

Өзүңүздүн сапаттарыңызды өркүндөтүңүз. Ошол көндүмдөрү бар адамдар менен иштөө аркылуу көндүмдөрдү үйрөнүңүз. Балким, сен башкаларга кызмат сунуш кыла алат. Мүмкүн, сиз сатуу үчүн бир продукт жасай аласыз. Балким, сиз түшүм өстүрө аласыз. Эң негизгиси, сизге пайда алып келбесе дагы, башкаларга жардам берүү менен мамиле кылыңыз. Кудай сиздин кызматыңызга береке берет.

Кызмат кылуу деген эмнени билдирет? Кызмат кылуу – бул өз жөндөмүңүздү, убактыңызды жана күчүңүздү башка бирөөнүн кызыкчылыгы үчүн колдонуу.

Сиз жумуш берүүчүдө иштеп жатасызбы же жокпу, кызмат сизден кээ бир укуктарыңыздан жана артыкчылыктарыңыздан баш тартууну талап кылат. Мисалы, сиз башкалар үчүн иштеп жатсаңыз, эртең менен каалагандай кеч уктай албайсыз жана жумуш убактысын каалаган нерсеңизге жумшай албайсыз. Жашооңуздун аспектилерин сиз жалданган максатка тапшырасыз. Жумуш сиздин кийингениңизге жана башкаларга жасаган мамилеңизге да таасирин тийгизет.

Кызмат кылууга даяр болуу көптөгөн пайдаларды алып келет:

1. Ал кээ бир муктаждыктарыңыздын канааттандырылышына алып келген мамилелерди түзөт. Көбүнчө бул күтүлбөгөн жолдор менен болот, ошондуктан бул жөн гана сиз үчүн бир нерсе кыла алат деп ойлогон адамдарга жардам берүү маселеси эмес.
2. Ал силерге жыйында баалуу орунду, Машаяктын денесин берет.
3. Бул сизди кимдир бирөө жалдагысы келген адам болушу мүмкүн.

Башкаларга кызмат кылуунун жолдорун издеп, жаңы ой жүгүртүүнү калыптанга баштасаңызчы? Ыйса: «Ушинтип эмгектенип, алсыздарга жардам берүү керек экендигин, Ыйса Теңирдин “Алганга караганда берген жакшы” деген сөзүн унутпоо

керек экендигин бардык жагынан көрсөттүм. (Элчилердин Иштери 20:35). Сиз буга чындап ишенесизби? Сен ишенгендей жашайсыңбы?

Башкалардын муктаждыктары жөнүндө ой жүгүртүү жана өз муктаждыктарыңа толугу менен баш ийбөө деген рухий принцип бар (Филипиялыктар 2:4). Ошондой эле практикалык принцип бар. Эсиңизде болсун, адамдарды жалдагандар, адатта, алар жалдаган адамдарга жардам берүү үчүн жасабайт. Алар кимдир бирөөнүн муктаждыгын канааттандыра алат деп ойлогондуктан бирөөнү жалдашат. Демек, эгер адам кимдир бирөөнүн ал үчүн эмне кылышын каалаарын гана ойлоно алса, анда ал жумушка татыктуу болбой калышы мүмкүн.

Адамдар иштөөгө даяр болгондо нерселер болот. Бул пайдалар күтүлбөгөн жерден болуп кетсе, кереметтей көрүнгөн нерселер, бирок Кудайдын жашооңузга ошол пайдаларды тартуунун кадимки жолу бар.

Кудай каалагандай жардам алуу үчүн иштөөнү каалабасаңыз, Кудайдан керемет жасашын үмүт кылуу, каалоо, жада калса сыйынуу убакытты текке кетирүү.

Топтук бөлүшүү үчүн

► Кимдир бирөө жумуш берүүчү үчүн жакшы иш жакшы кабарды таратууга кандай мүмкүнчүлүк түзгөнү жөнүндө окуя менен бөлүшө алат.

► Кимдир бирөө анын жашаган жериндеги адамга жардам берүү Ыйсанын жолдоочуларынын камкордугунун жакшы демонстрациясы болгондугу жөнүндө окуя менен бөлүшө алат.

► Топ жумушсуз адам үчүн жеткиликтүү болгон иш мүмкүнчүлүктөрү жөнүндө ой бөлүшүшү керек.

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Мага чыгармачылык менен иштөө сыймыгы үчүн рахмат. Башкаларга жардам берүү мүмкүнчүлүктөрүн көрүүгө жардам бериңиз. Мен өзүм жана башкалар үчүн жоопкерчиликти алуу үчүн иштөөдө менин муктаждыктарымды камсыз кыл.

Мен үй-бүлөмдү багып, жыйынга берип, муктаждыктары менен башкаларга жардам беришим үчүн мага ресурстар менен батасын бер.

Бардык милдеттеримде чынчыл жана ишенимдүү болууга жардам бер. Эгер сенин эркиң болсо, мени чоң мүмкүнчүлүктөргө жана жоопкерчиликтерге даярда. Мага ар дайым ишенимдүү болгонуңуз үчүн рахмат.

Оомийин

3-сабак Тапшырмалар

(1) Бул үзүндүлөрдү изилдөө:

- Накыл сөздөр 6:6—11
- Накыл сөздөр 10:4—5
- Накыл сөздөр 12:11, 24, 27
- Накыл сөздөр 13:4, 11
- Накыл сөздөр 14:23
- Накыл сөздөр 18:9
- Накыл сөздөр 20:13
- Накыл сөздөр 22:29
- Накыл сөздөр 24:30—34
- Накыл сөздөр 26:13—16

Бул үзүндүлөрдөн жумуш жана жалкоолук жөнүндө пункттарды жана арыздарды жазыңыз.

(2) Төмөндө саналып өткөн темалардын бири боюнча кыскача баяндама даярдоо үчүн башка классташ менен иштешиңиз. (Класс жетекчиси ар бир командага бир теманы бөлүп берет.) Кийинки сабактын башында презентацияны бөлүшүңүз.

- Иш жана адамдагы Кудайдын бейнеси
- Өзү жана башкалар үчүн эмгек жана жоопкерчилик
- Ыйсаны жолдогон кызматкер кандай иштеши керек (Бул презентация Эфестиктерге 6:5—8 жана Тит 2:9—10-аяттарга негизделиши керек.)
- Кудай адамдардын муктаждыктарын камсыздайт
- Жумуш жана башкалар менен болгон мамилелер

4-сабак

Мамилелер

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

(1) башкалар менен болгон мамиледе сүйүү, тынчтык жана урматтоо принциптерин колдонуу керек;

(2) башкаларга батасын берип, Кудайды даңктоого ишенген адамдын сүйлөөсүнө шарт түзгөн тогуз Ыйык Китептик эрежени кабыл алышы керек.

Робинзон Крузо, мамилесине таң калган

Робинзон Крузо деген фантастикалык аңгемеде бир адам деңизге чөгүп, аралга сүзүп аман калган. Ал жерде айлар бою жалгыз болгон. Ал баш калкалоочу жай куруп, кийим тигип, тамак-ашты тапканды үйрөнгөн. Анан бир күнү деңиздин жээгинде жүрүп, кумда адамдын изин көрүп таң калат. Ал жерде дагы бир адам бар экенин билдирген. Ал адам дос болобу, душман болобу, билбей калды. Ал адамдын кулк-мүнөзү, тили, улуту, ал жерде болуу себеби жөнүндө эч нерсе билчү эмес. Ал бул адам аралдагы жашоосун кантип өзгөртөөрүн билген жок. Мамилелер адамдын жашоосуна чоң таасирин тийгизгендиктен, Робинсон изи көргөндө үмүттү да, коркууну да башынан өткөргөн.

Руханий өнүгүү үчүн мамилелердин мааниси

Аялдар менен эркектерден, жүйүттөрдөн жана бутпарастардан, ошондой эле ар кандай социалдык класстар менен маданияттардан турган биринчи кылымдагы жыйын бир катар чыр-чатактар менен иштөөгө туура келген. Апостол Павел аларга бири-бирин тосуп алууну айткан (Римдиктерге 15:7).

► Аралда жалгыз кишини элестетиңиз. Ал эч кимге чыдай алабы? Ал эч кимди кечире алабы?

Башка адамдар менен мамиледе болбостон, сиз Ыйсанын чыдамкайлык сапатын өнүктүрө албайсыз жана көрсөтө алган жоксуз. Сен башкаларга кечирим бере алмак эмессиң, же башка бирөөлөр менен мамилең болбосо кечире алмак эмессиң.

► Башка адамдардын катышуусун талап кылган башка Машаякчылык кандай сапаттар жана иштер бар?

Бул нерселер башка адамдар менен болгон мамиледе болот. сапаттар мамилелерде гана өнүгүп, көрсөтүлүшү мүмкүн. Демек, адамдар менен болгон мамилебиз биздин рухий өнүгүүбүзгө чоң таасирин тийгизет.

Ыйык Китепте ар кандай мамилелерге байланыштуу көрсөтмөлөр берилген. Жубайлар менен аялдардын, ата-энелер менен балдардын, жумуш берүүчүлөр менен кызматкерлердин, пасторлордун жана жыйындардын, карылар менен жаштардын ортосундагы мамилелердин конкреттүү багыттары бар. үч принцип бар, бул тынчтык, сүйүү жана урматтоо принциптери.

Тынчтыктын принциби

«Бардык адамдар менен тынчтыкта болууга жана ыйык болууга умтулгула, ыйык болмоюнча, эч ким Теңирди көрбөйт». (Еврейлер 12:14)

Бул аят карым-катнаштын маанилүүлүгүн абдан баса белгилеген. Ыйыктык ар бир адам менен тынчтыкка умтулуу менен тыгыз байланышта.

► Адамдар менен тынчтыкка умтулуу үчүн эмне кылышыбыз керек?

Тынчтыкка умтулуу үчүн, жок эле дегенде, ар бир адамга өзүңүзгө милдеттүү болгон мамилени көрсөтөсүз (Римдиктерге 13:7). Ыраазычылык, урматтоо же тил алчаак болууга милдеттүү болгондорго, аны беришиң керек. Антпесең, чыр-чатакка себепкер болосуң. Эгерде сиз өз милдеттериңизди аткара албасаңыз, убадаларыңызды аткарбасаңыз же башкаларга төлөй албасаңыз, анда сиз тынчтыкка умтулбайсыз. Керек болгон нерсени бере албай калганыңызды түшүнгөндө, кечирим сурап, колуңздан келишинче милдеттериңизди аткарыңыз.

Бирок тынчтыкка умтулуу үчүн карызыңды берүүдөн да көбүрөөк талап кылынат. Бул сизге милдеттүү эмес сүйүү жана боорукердик көрсөтүүнү камтыйт .

► Окуучу топ үчүн Тит 3:2—3-аяттарды окушу керек.

Биз чыдамкай жана кечиримдүү болушубуз керек, анткени ишенбегендер туура эмес көз карашта жана туура эмес ниетте болушат.

Тынчтыкты кааласаң, жаңжал чыкканда жарашууну издейсиң. Сиз кечирүүгө даяр болосуз. Тынчтыкты калыбына келтирүүгө мүмкүн эмес деп айтууга шашпайсыз. Биротоло ажырашууну оңой менен кабыл албайсыз.

Ыйса сага жамандык кылган адамга барып, анын эмне кылганын түшүндүрүшүң керектигин айткан (Матай 18:15) . Эгер сиз бул маселени өтө эле кичинекей деп эсептесеңиз, анда бул тууралуу башкаларга айтпаңыз же күнөөкөргө таарынбаңыз.

Кээде адамдар өздөрүнө туура эмес иш кылган башка ишенгендерге кечиримсиздик менен күрөшүшөт. Биз ишенбеген адамдардан катаал мамилени күтүшүбүз мүмкүн, бирок башка ишенимдештер бизге каршы туура эмес иш кылганда түшүнүү кыйын.

Адамдар бизди кайра-кайра кордосо дагы, биз кечире берүүгө даяр болушубуз керек экенин Ыйса айткан (Матай 18:21-22) Адамдардын жыйынды таштап, рухий жактан баш тартуусунун жалпы себеби — Ыйсанын жолдоочуларынын катаал мамилесине болгон таарыныч. Таарыныч көп учурда башка рухий ийгиликсиздиктердин алдында келет.

Качан адам кечирүүдөн баш тартса, ал жашоосунун бир бөлүгүн Кудайдын бийлигине каршы коёт, анткени Кудай бизден кечиришибизди талап кылат. (Оку: Эфестиктер 4:32 .) Ал аймак Шайтандын жашоонун башка бөлүктөрүнө таасир эте турган аймакка айланат . Эгер адам кечирүүдөн баш тартса, анда ал жакында таптакыр байланышы жок сыяктуу көрүнгөн азгырыктарга туруштук бере албай калат.

Ар бир жеке укук бузуунун негизи биздин укуктарыбыздын баалуулугу болуп саналат. Биз белгилүү бир мамилеге же урмат-сыйга татыктуубуз деп эсептегендиктен, аны кабыл албасак таарынабыз. Биз алгандан да жакшыраак татыктуубуз деп ишенебиз.

Башкаларды кечирүүнүн ачкычы — кунду түшүнүү. Сатып алуу кайра сатып алуу дегенди билдирет. Кудай бизди куткаргандыктан, биз Ага таандыкпыз, биздин укуктарыбыз Ага таандык. Биз өз укугубузду Кудайга аң-сезимдүү түрдө тапшырышыбыз керек. Сиз ушундай сыйынсаңыз болот: «Теңир, мен бардык укуктарым Сага таандык экенин билем. Мен сенин аларга көзөмөл кылуунду жана мага өзүң көргөн жакшылыкты гана берүүндү каалайм». Андан кийин, адамдар сага жакшы мамиле кылганда, Кудайга бул артыкчылыкты бергени үчүн ыраазы болосуң. Эгер кимдир бирөө сага жаман мамиле кылса, Кудай сенин укуктарың үчүн жооптуу экенин эстей аласың жана ал сенин ошол убакта андай укукка ээ болбосоң дагы жакшыраак өнүгө аларыңды көрдү.

Башкаларды кечирүү менен, сиз Кудайга баш ийген болосуз жана Анын сизди өзү каалагандай өнүктүрүүсүнө жол берип жатасыз. Кудайга болгон укугунду тапшыруу принциби ар бир адамдык мамилеге тиешелүү. (Кечиримдүүлүк жөнүндөгү башка шилтемелерге Колостуктар 3:13, Матай 6:15 жана Римдиктер 12:19 кирет.)

Сүйүү принциби

Кимдир бирөөнүн алдында эч кандай милдетибиз же карызыбыз жок болсо дагы, ага боорукердик жана боорукердик көрсөтүү керек. Биз ырайым алгандыктан, Кудай алдында карызбыз. Биз ага кайтарып бере албайбыз. Анын эч кандай муктаждыгы жок, бирок Ал бизге биз алган сүйүүбүздү башкаларга беришибизди айтты.

«Бири-бириңерди сүйгөндөн башка эч кимге эч нерсе менен карыз болбогула» (Римдиктерге 13:8).

Сүйүү адамдын чыныгы ишенимдүү экендигинин далили.

Ким: “Мен Кудайды сүйөм” деп, бир тууганын жек көрсө, ал жалганчы. анткени көргөн бир тууганын сүйбөгөн адам көрбөгөн Кудайды сүйө албайт (1 Жакан 4:20).

Ыйсанын жолдоочуларынын арасында өзгөчө сүйүү бар жана Ыйса сиздин иш-аракеттериңизди жана башка ишенгендерге болгон мамилеңизди жеке кабыл алат. Ал сотто мындай дейт: «Силерге чындыкты айтып коёюн, Менин бул кичине бир туугандарымдын бирине жакшылык кылганыңар, Мага кылганыңар» (Матай 25:40).

Бирок Ыйсанын жолдоочуларынын сүйүүсү башка ишенгендерге гана эмес. Матай 5:44-45те Ыйса мындай деген:

“Ал эми Мен силерге мындай демекчимин: душманыңарды сүйгүлө, силерди кармагандарга батаңарды бергиле. Силерди жек көргөндөргө жакшылык кылгыла. Силерди таарынткандар үчүн жана куугунтуктагандар үчүн сыйынгыла. Ошондо силер асмандагы Атаңардын уулдары болосуңар. Анткени Ал Өз күнүн жаманга да, жакшыга да тийгизип, жамгырын адилеттүүгө да, адилетсизге да жаадырат. ”

Кээ бир адамдар аларды таарынткандарга боорукер болуу кыйын, бирок орой болууга эч качан шылтоо болбойт. Биз адамдарга алар татыктуу мамиле кылбашыбыз керек. Биз аларга сүйүү жана боорукердик менен мамиле кылышыбыз керек, алар татыктуу же жокпу (1 Корунтуктарга 16:14). Биз ишенбеген кезибизде Кудайдын сүйүүсүнө ылайыктуу эмеспиз, бирок Ал бизди баары бир сүйгөн (Тит 3:2-3).

Сыйлоо принциби

► Эгер мен сизге кир жана жыртылган 100 долларлык купюраны бекер сунуштасам, аны каалайсызбы? Кир, жыртылып калган деп баш тартасызбы?

Анын абалына көз каранды эмес баалуулугу бар болгондуктан, аны аласың.

Ар бир адам урматтоого татыктуу, анткени адамдар Кудайдын бейнеси боюнча жаратылган (Башталыш 1:27) . Кудайдын бейнеси ар бир адамга мүнөздүү баалуулук берет.

Кээ бир адамдардын интеллекти жогору болбошу мүмкүн. Кээ бир адамдарда көндүмдөр, машыгуулар же аларды ийгиликтүү же кадимки стандарттар боюнча пайдалуу кыла турган башка нерсе жок. Бирок алар дагы эле баалуу, анткени алар Кудайдын бейнеси боюнча жаратылган.

Бардык адамдар бул маанилүү баалуулукка ээ, ал тургай, алар өздөрүнүн акылсыз тандоолору менен башка жолдор менен өздөрүн анча баалуу эмес кылып коюшса да. Мектепти бүтпөй таштап кеткендер, ден соолугун бузушкан же жаман адаттарга айлангандар дагы эле Кудайдын бейнеси боюнча жаратылган адамдар катары баалуу.

Ар бир адамда Кудайдын бейнеси өзгөчө баалуу болгондуктан, адамдардын ортосундагы ар бир байланышта урмат-сый көрсөтүлүшү керек. Сылык - бул минималдуу.

Манипуляция жана алдамчылык туура эмес, анткени ар бир адам түбөлүктүү натыйжалары бар тандоо жасайт жана чечим кабыл алуу үчүн чыныгы факторлорду билиши керек. Адамды туура эмес себеп менен бир нерсени туура кылууга мажбурлоо ийгилик эмес, анткени ал дагы эле туура тандоо жасай элек.

Мүмкүн болушунча, биз адамдардын жүрүм-туруму туура эмес болсо да, сый мамиле кылышыбыз керек. Жада калса каталарды оңдоо жана туура эмес иштерди жазалоо (бул үчүн тиешелүү ыйгарым укуктарга ээ болгондор тарабынан) биз өлбөс жандыктарга Кудайдын табиятынан бир нерсе менен мамиле кылып жатканыбызды түшүнүү менен жүргүзүлөт.

Топтук бөлүшүү үчүн

Бул принциптерди колдонуунун көптөгөн мисалдары болушу керек.

- ▶ Кимдир бирөө тынчтыкты сактоого аракет кылганы тууралуу мисалдарды бөлүшүңүз жана сураңыз.
- ▶ Бөлүшүңүз жана мүчөлөрдөн таарыныч болгон адамдарды кечирүү милдеттенмесин сураңыз.
- ▶ Адам кимдир бирөөгө алар татыктуу көрүнгөндөн көбүрөөк сүйүү көрсөтө алган жагдайды сураңыз.
- ▶ Адамдын жүрүм-туруму туура эмес болсо да ага урмат-сый менен мамиле кылуу эмнени билдирерин талкуулаңыз.

Сүйлөшүү үчүн Ыйык Китептеги принциптер

- ▶ «Калычтан да калем күчтүү» деген эски сөз бар. Эмне деп билдирет?

Идеяда, ынандырууда, баарлашууда күч бар. Адамдарды мажбурлоо менен эмес, аларды мотивациялоо менен көп нерсеге жетише аласыз. Идея — концепция — көп адамдарга жайылып, таасир этиши мүмкүн.

Ыйык Китепте сөздөрдүн жакшы же зыян алып келе турган күчү жөнүндө айтылат (Жакып 3). Куткарылуу планы адамдардын кабарчыларына тапшырылган Жакшы Кабардын күчү менен аяктап жатат.

Жакшылыкка жетишүү жана зыяндан качуу үчүн сөзүбүздү кантип колдонсок болот? Ыйык Китепте кээ бир принциптер айтылат.

(1) Көп сүйлөбө.

« акылсыз адам оозуна келгенди сүйлөй берет...» (Насаатчы 10:14).

«Адил адамдын тили – тандамал күмүш, мыйзамсыздын жүрөгү эч нерсеге арзыбайт» (Накыл сөздөр 10:19).

«Акылсыз адам унчукпай турганда акылдуу адам болуп көрүнүшү мүмкүн, ооз ачпаган адам акыл-эстүү адам болуп көрүнүшү мүмкүн» (Накыл сөздөр 17:28).

Андыктан көп сүйлөбөңүз. Ашыкча сүйлөгөн адам өзүнүн да, башкалардын да сөзүн туура баалай албайт. Ал чындап айткысы келбеген сөздөрдү айтат жана башка адамдар да ошондой кылат деп ойлойт. Билими жок эле пикирлерин айтат. Сиз билбеген нерсе жөнүндө пикир айтуунун кереги жок; ар бир пикир бирдей баалуу эмес.

(2) Ойлонбой туруп сүйлөбө.

Сезимдериңизден өкүнүп кала турган сөздөрдү айтууга жол бербейиз.

«Сүйүктүү бир туугандарым, ар бир адам укканга даяр болсун, ойлонуп сүйлөсүн, ачууга алдырбасын » (Жакып 1:19).

«Акылсыз адам бүт каарын чачат, ал эми акылдуу адам ачуусун басат » (Накыл сөздөр 29:11).

«Сабырдуу адамдын акылы мол, ал эми ачуусу чукул адам өзүнүн акылсыздыгын көрсөтөт » (Накыл сөздөр 14:29).

(3) Бир көргөндө кырдаалды соттобо.

«Аягына чейин укпай туруп жооп берген адам акылсыз, ал уятка калат» (Накыл сөздөр 18:13).

«Атаандашы келип, изилдегиче, биринчи келгендин кеби жүйөөлүүдөй туюлат» (Накыл сөздөр 18:17).

Көпчүлүк чыр-чатактар түшүнбөстүктөрдөн келип чыгат. Убакыт жана кылдаттык, адатта, аларды чечет. Эгер чынчылдыгы менен кадыр-баркы бар бирөө сизге туура эмес көрүнгөн нерсени айтса, ал кишини айыптоого шашпаңыз.

«Өтүп бара жатып бирөөнүн чыр-чатагына кийлигишүү дөбөттү кулактан алганга барабар » (Накыл сөздөр 26:17).

(4) Тамаша кылуудан этият болуңуз.

Сөздүн таасири күчтүү болгондуктан, башкарылбаган юмор жинди адамдын колундагы куралдай.

«Акылынан ажырамыш болуп, оттуу өлүм жебелерин, өлүм ыргытуу досуна эки жүздүүлүк менен зыян келтирип туруп: «Мен тамашалап эле койдум», – дегенге барабар» (Накыл сөздөр 26:18—19).

Сиздин тамашаңызга ишенип, адамдарды олуттуу ката кетирбеңиз. Аларга олуттуу эмес экениңизди билдирбеңиз, алар сизге кайра ишенишпейт. Эл жардам бере албаган кемчиликтерди шылдыңдаба. Бирөөнүн кемчилигин тамашалаба. Күнөөнү майда-чүйдөсүнө чейин сезген тамашаларды айтпаңыз.

► Юмордун дагы кандай туура эмес колдонулушу бар?

(5) Туура эмес адамга айтпа.

«Сөз ташыган адам жашыруун сырды ачат, ал эми ишенимдүү киши ичинде сактайт» (Накыл сөздөр 11:13).

«Отун жок жерде от өчөт, ушакчы жок жерде чатак басылат» (Накыл сөздөр 26:20).

Бир нерсени айтуу керек болушу мүмкүн, бирок сиз аны айтууга туура эмес болушуңуз мүмкүн. Аны ким айтууга тийиш болгон бийликтин ордуна айтпаш керек.

Элдин катасы тууралуу маалымат таратпагыла.

Эгер сиз башкаларга айтам деп ойлосо, адамдар сизге жеке маалыматыңызга ишенишпейт.

«Атаандашың менен талашып-тартыш, бирок уккан адам сени жемелебеши үчүн, бирөөнүн жашыруун сырларын ачпа» (Накыл сөздөр 25:9-10).

Коркок адам Матай 18:15—17-аяттардагы жол-жоболорду аткаруунун ордуна туура эмес адамдарга өзүнүн себебин айтат.

(6) Сындоодо этият болуңуз.

Сындаганга туура убакыт жана жол бар.

«Жашыруун сүйүүгө караганда, ачык айтылган ашкере жакшы. Сүйгөн адамдын жемеси чын жүрөктөн чыгат...» (Накыл сөздөр 27:5-6а).

Сиздин сын кыйратууга эмес, курууга багытталганын текшериңиз. Сиз аларга кам көрөрүңүздү жана жардам бергиси келгениңизди көрсөтүшүңүз керек. Адатта, сиздин сыныңыз жардам бере электе, дени сак мамиле керек.

(7) Алдаба.

«Бири-бириңерге жалган айтпагыла, анткени эски табиятыңарды жаман иштери менен бирге чечип салып, жаңы табиятты кийгенсиңер» (Колостуктар 3:9).

Алдоо Ыйсанын жолдоочуларынын жашоосуна эмес, күнөөкөр жашоого туура келет.

«Жалган сүйлөгөн тил Теңирдин алдында жийиркеничтүү, ал эми чындыкты сүйлөгөндөр Ага жагат» (Накыл сөздөр 12:22).

(8) Сөзүңдү таза сакта.

«Ошондой эле уятсыз, маңызсыз жана маскаралаган сөздөрдү сүйлөбөгүлө, мындай кылуу жарабайт, анын ордуна ыраазычылык билдиргиле» (Эфестиктер 5:4).

Кырдаалды расмий түрдө чечүүгө ылайыктуу болгондон башка учурларда, мурунку же азыркы чатактарды айтпаңыз. Жашыруун айтыш керек болгон тамшаларды айтпа. Дүйнөнүн адамдары көбүнчө сексуалдык терминдерди же жеке дене мүчөлөрү үчүн терминдерди үндөөдө колдонушат, бирок бул ишенген адамга туура келбейт. Эгер чын жүрөктөн Кудайдан жардам сурап кайрылбасаңыз, стресс учурунда Кудайга же Ыйсага карата айтылган терминдерди илеп катары колдонуу урматсыздык болуп саналат.

(9) Сөзүң менен адамдарды бөлбө.

«Эки жүздүү адам чыр-чатак себет, ушакчы адам досторду ажыратат» (Накыл сөздөр 16:28).

«Теңир жек көргөн алты нерсе, атүгүл, Анын жанына жийиркеничтүү болгон жети нерсе... [жетинчи] жалган жалаа жапкан жалган күбө, бир туугандардын ортосуна от жаккандар» (Накыл сөздөр 6:16, 19).

Башкалардын эсебинен өзүңүздү жакшыраак көрсөтүүгө аракет кылбаңыз. Башкалардын ортосунда чыр-чатакты жаратпаңыз. Бирөөнүн кызматын ушак айтуу менен эффективдүүлүгүнө доо кетирбеңиз.

Сүйлөшүүдөн мурун эле эмес, "бул чынбы?" бирок ошондой эле "Эмне үчүн мен муну айтышым керек?"

Корутунду

Ишенген адам сөзү менен жамандык кылганын түшүнсө, кечирим суроого даяр болушу керек. Ал айткандарынын туура эмес экенин түшүнсө, анын баарын оңдоого даяр болушу керек.

Башкалардын зыяндуу жана кемсинткен сөздөрү сизден туура эмес сөздөрдү актабайт.

Сүйлөөдөгү кээ бир каталар бар, аларды акырындык менен жакшыртууга болот. Мисалы, сүйлөөдөн мурун ойлонгонду үйрөнсө болот. Жүрөктөгү көйгөйдү көрсөткөн башка каталар да бар, мисалы, өз сөзүң менен бирөөнүн көңүлүн оорутууну каалоо. Эгер ушундай сөз үчүн күнөөлүү болсоң, анда Кудайдан кечирим сурап, жүрөгүңдү ошол тенденциядан тазалоону суранышың керек.

Сөзүңдүн жүрөгүңдү ачып берет (Лука 6:45). Ыйсанын жолдоочуларынын баалуулуктарына туура келбеген сөздөрдү сүйлөп, Ыйсанын жолдоочуларынын күбөлүгүнө зыян келтирбеңиз.

Сүйлөөңүз айланаңыздагыларга батасын берет. Кызматтардын көбү байланыш жана сүйлөшүүдөн турат. Эгер сиз Ыйык Китептеги принциптерди кармансаңыз, сөздөрүңүздүн таасири абдан жогорулайт.

Топтук бөлүшүү үчүн

- ▶ Көпчүлүк адамдар башкалардын сүйлөө кемчилигин көрөт, бирок өздөрүнүн кемчиликтерин көрүшөт. Лидер бул принциптердин бирине баш ийбей калган учурдун мисалы менен бөлүшө алат же кайсынысында алсыз экенин моюнга алат.
- ▶ Мүчөлөрдөн алсыз болгон принципти тандап алууну жана Кудайдын жардамы менен жакшыртууга умтулууну сураныңыз.

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Мага бардык мамилелеримде тынчтык, сүйүү жана урматтоо жөнүндөгү ыйык китептик принциптер менен жашоого жардам бер.

Мага жамандык кылгандарды кечиргим келет. Мени менен жаңжалдашкандар менен жарашууга жардам бер.

Ар бир адамды урматтоого жардам бер, анткени алар сенин бейнеңде жаралган. Мага сүйлөшүүм кандай натыйжаларга алып келерин эстеп калууга жана сөздөрүм үчүн жоопкерчиликти алууга жардам бер. Менин сөздөрүмдүн зыяны эмес, жакшылык болушун каалайм.

Мен сенин күбөлүгүмдүн урматталышын каалайм.

Чындыкты айтуу сыймыгына рахмат.

Оомийин.

4-сабак Тапшырмалар

(1) Оку: Жакып 3. Бул жерде сүрөттөлгөн баарлашуунун зор потенциалына көңүл бур. 13-18-аяттарда сүйлөө адамдын рухий абалынан табигый түрдө кандайча агып жатканын байка. Оку: Эфестиктер 4:25—32. Бул аяттарга жооп катары абзац сыйынуу жаз.

(2) Эфестиктер 5:22—6:9-аяттарды изилде. Ар кандай мамилелерде жүрүм-турумдун конкреттүү багыттарын тизмектеңиз жана түшүндүрүңүз. Бул багыттардын ушул сабакта талкууланган сүйүү, тынчтык жана урматтоо принциптерине кандай байланышы бар экенин түшүндүрүп жаз.

(3) Төмөнкү суроолордун үчөөнү тандаңыз. Алардын ар бирине жооп берген абзац жаз:

- Кудай бизди мамилелерибизде тынчтыкка умтулууга чакырганынын иш жүзүндө кандай натыйжалары бар?
- Эмне үчүн башкаларды кечирүү куткарылышы үчүн маанилүү?
- Адам өз укугун Кудайга берүү деген эмнени билдирет?
- Татыксыз болушу мүмкүн болгон башкаларды сүйүүбүзгө эмне түрткү берет?
- Бардык адамдардын Кудайдын бейнеси боюнча жаратылганы башкалар менен болгон мамилебизге кандай таасир этиши керек?

5-сабак

Кудайдын жетекчилиги

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

- (1) Кудайдын чечим чыгарууга кандайча жардам берерин түшүнүшү керек;
- (2) Кудайдын эркин түшүнүүгө жана туура чечим чыгарууга кантип даяр болууну билиш керек;
- (3) Багыт издеп жатканда каталардан качуу керек.

Палудагы цунами , байланыштын бузулушу

2018-жылдын сентябрында аралдын астындагы жер титирөө Индонезиянын Палу шаарын көздөй жылып цунами (гигант толкун) алып келген. Бийик имараттын үстүндө турган киши толкундун келе жатканын көрдү. Ал ылдый жактагы көчөлөрдө элге кыйкырып эскертип жатты, бирок көпчүлүгү көңүл бурбай коюшту. 4 000ден ашуун адам каза болуп, 10 000 адам жаракат алган.

океанга цунами келип калса, эскертүү жөнөтүү үчүн электрондук сенсорлор менен 22 флайнерди орноткон . Бирок, кийинки бир нече жыл-дардын ичинде буялар тейленбей, бардыгы иштебей калган. Алардын бири да 2018-жылы цунами тууралуу эскертүү жөнөткөн эмес.

Биздин Командир менен байланыш

► Ар бир аскердик унаага орнотулган нерсе эмне?

Ар бир танкта, джипте, учакта радио бар. Бул жоокерлердин сүйүктүү музыкалык станциясын угуу үчүн радио эмес, байланыш үчүн радио.

Байланыш согушта жеңүү үчүн маанилүү. Салгылашуудагы жоокерлер аракеттин бардык талаасын көрө алышпайт. Алар достору кайда, душмандары кайда экенин билишпейт. Командирден кабарлашпаса, алар кайсы тарапка ок атуу керек, кайсы тарапка жылыш керек экенин билишпейт.

Жоокерлер "достук октон" каза болгон учурлар көп болгон, алардын кесиптештеринин туура эмес огунан. Байланыштын начардыгынан душмандын ордуна ракеталар, бомбалар достошкон учурлар болгон.

Заманбап согушта душмандын байланыш борборун жок кылууга аракет кылуу жалпы стратегия. Муну жеңген тарап, балким, согушта жеңет.

Биз руханий согуштабыз. Шайтан азгырып, бизди алдаганга аракет кылат. Дүйнө бизди өзүнүн жашоо образына жана баалуулуктарына тартууга аракет кылат. Айланабыздагы адамдар кээде Кудай үчүн жашоого тоскоол болуп, кайраттандырышат. Досубуз аз, душманыбыз көп, душман өлкөнүн аскерлериндейбиз.

Кудай биздин рухий согушта жеңишибизди каалайт. Сыйынуу биздин командирибиз менен байланышуу каражатыбыз .

Согушта анын буйругун этибарга албай, өз алдынча кетүүнү чечкен жоокерди элестетиңиз. Ал жакшылыктын ордуна зыян келтириши мүмкүн; ал өзүнө көз каранды болгон адамдарга жардам бере албашы мүмкүн; жана ал, балким, өлтүрүлөт же туткунга алынмак.

Жалынуу жана сурануу менен, бардык учурда Рухтун жетеги менен сыйынгыла. Дайыма сергек болуп, туруктуулук менен сыйынгыла, бардык ыйыктар үчүн (Эфестиктер 6:18).

Бул аят Пабыл ишенимдешинин рухий курал-жарагын өз доорундагы аскердик соот менен сүрөттөгөн үзүндүнүн аягында келет. Биздин душмандарыбыз физикалык эмес, рухий деп айтты.

Балким, эгер ошол убакта аскерлер үчүн радиолор бар болсо, Пабыл аларды рухий жоокердин куралынын дагы бир бөлүгүн — сыйынуунун — мисал үчүн колдонмок. Соотту сүрөттөп бергенден кийин, Пабыл *сыйынуу* рухий курал-жарак менен бирге колдонуу керектигин айткан.

Биз рухий жамандыкка каршы согушуп жатканда, командирибиз менен байланышта болуп, сыйынышыбыз керек. Сыйынууда сергек болууга, сергек жана сабырдуу болууга чакырылганбыз.

Кудай уга тургандарга туура жолду убада кылган.

Бүт жүрөгүң менен Теңирден үмүттөн, өз акылыңа таянба. Бардык жолдорунда Кудайды таанып бил, ошондо Ал сенин жолдорунду багыттайт» (Накыл сөздөр 3:5—6).

Эгерде адамдын жолу Теңирге жакса, Ал аны бекемдейт (Забур 36:23).

Машаяктын жолдоочусу дүйнөдөгү адамдардай чечим чыгарбайт. Кээ бир адамдар өздөрүнүн каалоолору жана амбициялары менен гана жетеленишет. Алар: «Мен өзүмө туура келген нерсени кылышым керек» дешет. Алар башкалардын аларды башкаруусуна жол бербестен, биринчи кезекте өз каалоолорун эске алуу керек дегенди билдирет. Алар эркиндик өзүмчүл болуу дегенди билдирет деп ойлошот. Машаяктын жолдоочулары Кудайга жагууну жана башкаларды өмүрү менен бата алууну каалашкандыктан, башкача.

Кээ бир адамдар бардык жоопторду өзүбүздүн ичибизден издешибизге кеңеш беришет. Алар биздин сезимдерибиз жана инстинкттерибиз чечимдерди кабыл алуу үчүн жетиштүү жетекчилик деп эсептешет. Алар жаштарды каада-салтты жана улуулардын насааттарын четке кагууга үндөйт. Алар дин ахлагын жек көрүшөт. Мындай кеңеш заманбап Голливуд оюн-зоокторунда популярдуу. Алар бийликке жана салтка каршы чыгып, өз кыялын ээрчип, ийгиликке жеткен жаш адам жөнүндөгү окуяларды чагылдырат. Мындай чечимдер кайгыга, балээге алып келери чындыкты көрсөтпөйт.

Кээ бир маданияттарда жекече чечимди чоң үй-бүлө же уруу же клан чектейт. Жеке адамдар топтун уруксатысыз аймактан чыгып кетүүгө, кесибин өзгөртүүгө, жогорку билим алууга же турмушка чыгууга болбойт. Ал чөйрөдөгү эң оор өзгөрүү – адамдын динин өзгөртүүсү. Эгерде адам Машаяктын жолдоочусу болуп, анын эли түшүнбөгөн принциптерге жетектелсе, анда ал куугунтукка кабылышы мүмкүн. Мындай кырдаалда Ыйсанын жолдоочусу акылмандык жана жетекчилик үчүн сыйынышы керек.

Биз ар дайым Кудайдын жетекчилигине муктажбыз жана Ал бизди биз дайыма эле биле бербеген жолдор менен жетектеп жатат. Биз Аны ойлобогонубузда да, Ал бизди эч качан унутпайт. Бирок биз өзгөчө Анын жетекчилигин издешибиз керек болгон учурлар болот жана андан тандоолорду чындап эле көрүүгө жардам беришин сурашыбыз керек. Кудай биздин багытыбызды күтүлбөгөн жерден өзгөрткүсү келиши мүмкүн.

► Кайсы учурларда Кудайдын өзгөчө жетекчилигине муктаж болобуз?

Биз Кудайдан жетекчилик издешибиз керек:

- 1. Жашоону өзгөрткөн чечимдерди кабыл алууда** : нике, кесип, билим алуу, жергиликтүү жыйынга берилгендик.
- 2. Практикалык чечимдерди кабыл алууда** : жумуш мүмкүнчүлүктөрү, кайда жашаш керек, чоң сатып алуулар.
- 3. Кызматты пландаштырып, жасап жатканда**:⁶ адамдын жеке чакыруусу, кайда жана ким менен кызмат кылуу, кабар айтуу жана окутуу темалары.
- 4. Жыйындын жашоосуна катышканда**:⁷ кантип сыйынуу керек, эмнени үйрөнүү керек, эмне берүү керек, кантип жердеги Машаяктын денесинин бир бөлүгү болуу керек.

---

⁶Элчилердин Иштери 16:6—9-аяттарда миссионердик сапарда Пабыл менен Сыласка Ыйык Рух берген өзгөчө жетекчилик жөнүндө айтылат.

⁷ Алгачкы жыйын Ыйык Рухтун алардын сыйынуусун жетектеп, алардын окуусун коргоп, көйгөйлөрдү чечүүдө жетектеп, кабарын күчтөндүрүп жатканын түшүнгөн. элчилердин иштери 15:28, элчилердин иштери 5:3—5 жана элчилердин иштери 6:10ду карагыла.

Канткенде Кудайдын жетекчилигин жакшыраак баамдай аласың?

(1) Сыйынуу менен Кудайга жакын болгула (Филипиялыктар 4:6). Эгер жашооңузду көп бөлүгү Кудай менен болгон сүйлөшүүңүздөн ажырап калса, анда сиз өз каалооңузга жана чектелген кабылдоолоруңузга баш ийип жатасыз.

(2) Ыйык Китептеги так чындыкка караганда, өз ой жүгүртүүңө ишенбе . Жогоруда айтылгандай, «өз акылыңа таянба» (Накыл сөздөр 3:5).

(3) Кудайдын эркине ишене турган нерсеңди дайыма аткар. Бул сиздин кабылдооңузду жакшыртат. Кудайдын Сөзүнө баш ийбеген адам Кудайдын эркин чындап каалабайт, анткени Кудай өзүнүн эркин Ыйык Жазуу аркылуу билдирет. Эгер Кудайдын сага болгон каалоосу жөнүндө билгендериңердин бир бөлүгүнө гана баш ийсеңер, анда ого бетер баш аламан болуп каласыңар — жарык караңгылыкка айланат (Лука 11:35).

Биз Кудайдын эрки экенин билебиз:

- Күн сайын айкашыбызды көтөрүп, Ыйсаны ээрчип ал (Лука 9:23)
- Туура кыл жана жүрөгүбүздө чындыкты айт (Забур 15:2)
- Ишенимдүү рухий жетекчилерди урматтагыла (1 Тесалоникалыктарга 5:12—13).
- Ар дайым кубангыла (1 Тесалоникалыктар 5:16).
- Үзгүлтүксүз сыйынгыла (1 Тесалоникалыктар 5:17).
- Бардык жагдайларда ыраазычылык билдиргиле (1 Тесалоникалыктарга 5:18).
- Рухту өчүрбө (1 Тесалоникалыктар 5:19).
- Пайгамбарлыктарды баркка албагыла (1 Тесалоникалыктарга 5:20).
- Баарын сынап көр (1 Тесалоникалыктар 5:21).
- Жакшылыкты бекем кармагыла (1 Тесалоникалыктар 5:21).
- Жамандыктын бардык түрүнөн алыс бол (1 Тесалоникалыктар 5:22).
- Толугу менен ыйыкталгыла (1 Тесалоникалыктар 5:23).

Жана башка көптөгөн буйруктар бар, алар бир сөз менен жыйынтыкталган: сүйүү! (Римдиктер 13:8—10). Биз Кудайдын эрки деп билген нерселерди кылганда, анча маанилүү эмес чечимдерибиздин көбү айкын болот.

(4) Сабырдуу бол. Кудай сага эшиктерди ачып, жагдайларды даярдап жатканда күтүшүң керек болушу мүмкүн. Чыдамсыздыктан эрте чечим чыгарбаңыз. «Теңирди унчукпай күт, Андан үмүттөн. Өз жолунда ийгиликке жеткен, арам ойлорун ишке

ашырган адамга атаандашпа.» (Забур 36:7). Эч качан шашылыш сезимден улам туура эмес деп билген нерсени кылбаңыз.

(5) Жакшы кеңешке кулак сал, анткени көп кеңеш ийгиликке жеткирет (Накыл сөздөр 24:6). Кудай сенин чоң чечим чыгаруунду кааласа, ал муну сенин жашоондогу башка маанилүү адамдарга көп жолу көрсөтөт. Эгер сизди жакшы билген, сизге кам көргөн, кудайдан корккон, улгайган адамдар болсо, алар жаңылыштык деп эсептеген нерсени оңой эле чечип албашыңыз керек.

Топтук бөлүшүү үчүн

► Кудай башкарган чечимдин мисалы менен бөлүшүңүз. Бул туура чечим экенин Кудай сага кантип көрсөттү?

► Туура эмес чечимдин мисалын айтып берсеңер пайдалуу болмок. Сиз Кудай тарабынан жакшыраак жетекчиликке ээ болуу үчүн беш принциптин бирин карманган жоксузбу?

Башкаларга да ушундай бөлүшүүгө уруксат бериңиз.

► Кимдир бирөө учурда топ менен талкуулоого даяр болгон чечим чыгарууга аракет кылып жаткан болушу мүмкүн.

Кудайдын жетекчилигин издөөдө качуу керек болгон каталар

Окуяда Чарльз Сталкер деген насаатчы бир күнү эртең менен сыйынып жатканда, Кудай аны менен сүйлөшүп, "Мен сенин Кытайга барышын каалайм" деп айтканы айтылат. Сталкер таң калды, анткени анын байланыштары же бара турган акчасы жок болчу. Алган таасири ушунчалык күчтүү болгондуктан, ал чемоданын жыйнап, ушундай жол баштала турган станцияга жөнөдү. Ошол жерде ага чоочун бирөө келип: "Сен Чарльз Сталкерсиңби?" Анан: «Мени бул жакка сени Кытайга жөнөтүү үчүн билет менен жибершти», - деди.

► Кудайдан Өзүнүн эркин көрсөтөт деп күтүшүбүз *керекпи* ? Ушундай жол менен өз чечимдери боюнча Кудайдын эркин табам деп күткөн адамда көйгөй жаралабы?

Кээ бир адамдар ар бир чечими үчүн табияттан тышкаркы багыттарды күтүшөт. Кадимки ой жүгүртүүгө жана жагдайларга көңүл бурушпайт, анткени алар Кудайдын эрки бардык ой жүгүртүүлөргө жана жагдайларга карама-каршы болушу мүмкүн деп ойлошот.

Кудай биздин чечимдерибиз үчүн табияттан тышкаркы ачылыштарды бериши керек деп ырастоо туура эмес, анткени ал көп учурда өз эрки менен андай көрсөтпөйт. Эгерде адам ой жүгүртүүгө жана жагдайларга көңүл бурбаса, анда ал чындап эле өзүнүн эмоцияларына же фантазиясына баш ийип жатканда, Кудайдан жетекчилик алып жатам деп ойлошу мүмкүн.

Ыйык Жазууда бир нерсе ачык-айкын буйрук кылынса же тыюу салынса, биз Кудайдын эркин билебиз. Бирок, жашоодо бизде атайын буйрук кылынбаган же тыюу салынбаган альтернативалар бар көптөгөн чечимдер бар. Адам кайда жашаш керек, кандай жумушта болушу керек, акчасын кантип коротуш керек экенин кайдан биле алат?

► Атайын аян болбосо, адам Ыйык Китепте атайын каралбаган чечимге карата Кудайдын эркин кантип биле алат?

Кээ бир адамдар ой жүгүртүүдөн жана жагдайлардан тышкары, Кудайдын эрки табияттан тышкаркы түрдө ачылышы керек деп күтүшөт; Ошентип, алар акылга сыйбаган ыкманы табышат, алар Кудай аны аларга багыт берүү үчүн колдонот деп ойлошот. Алар Кудайдан Анын эркин көрсөтүү үчүн кандайдыр бир белги беришин сурашы мүмкүн. Же алар Ыйык Китепти өздөрүнүн абалына ылайыктуу кокустук аятты ачып бериши мүмкүн.

Жакшы чечимдерди кабыл алуу үчүн көбүрөөк практикалык кеңештер

Джон Уэсли Кудайдын эркин кантип түшүнүүгө болору боюнча практикалык көрсөтмөлөрдү берген. Ал Ыйык Китепте айтылган Кудайдын биз үчүн болгон жалпы эрки — ыйык болуу жана жакшылык кылуу экенин билебиз деп айткан.

Ошондуктан, конкреттүү чечим кабыл алуу үчүн, кайсы вариант бизге ыйык болууга көбүрөөк жардам берерин жана эффективдүүлүгүбүздү максималдуу түрдө арттырарын карап чыгышыбыз керек.

Кайсы жагдайлар бизге рухий жактан пайдалуу, кайсылары кооптуу экенин тажрыйбадан билебиз. Кээ бир жагдайлар кимдир бирөө үчүн рухий жактан коркунучтуу; башкалар кээ бир адамдар үчүн коркунучтуу, бирок баары үчүн эмес. Колубуздан келишинче, рухий жактан күчтүү болууга жардам бере турган жагдайларга өзүбүздү салып, азгырыктарга алып келе турган жагдайлардан качышыбыз керек (1 Корунттуктарга 10:12—13).

Акылга, тажрыйбага жана башкалардын кеңешине таянсак, биз кайсы вариант биздин эффективдүүлүгүбүздү максималдуу түрдө арттыра тургандыгын биле алабыз.

Кудай адатта өзүнүн эркин атайын аян аркылуу көрсөтпөйт. **Ал бизден кылдат ой жүгүрткөндө жана жагдайларды изилдегенибизде Ыйык Китептин принциптерин колдонуубузду күтөт.** Ыйык Рух бизди түшүнбөсөк да жетектейт. Көпчүлүк чечимдерди кабыл алууда биз ачылышты күтпөстөн, акылмандык жана түшүнүү үчүн сыйынышыбыз керек.

Адамдар кээде башка адамдарды угуудан баш тартышат (Накыл сөздөр 12:15). Адамдар алардын чечимдерине шек келтиргенде, алар ачууланып калышы мүмкүн. Алар момундукту эмес, текебердикти жана кежирликти көрсөтүшөт.

► Окуучу топ үчүн 1 Петир 5:5—6-аяттарды окушу керек.

Адаттагыдан башка учурларда, адам Кудай ага эмне кылуу керектигин так айтты деп ырастабаганы жакшы. Адам ушинтип айтканда, ага кеңеш же пикир айтуу кыйын. Алланын жардамы менен эң туура чечим чыгарууга аракет кылып жатам деп айтса жакшы болмок.

Уэсли берген принциптерден тышкары, варианттарыңыз жөнүндө ойлонуп жатып, төмөнкүлөрдү эске алыңыз:

- 1. Ал ыйык китептик айкын буйруктарга шайкеш келеби?** Кудай эч качан Анын Сөзүнө баш ийбешиңерди каалабайт.
- 2. Бул ыйык китептик артыкчылыктарга туура келеби?** Ыйык Китеп бизге Кудай үчүн маанилүү нерселерди көрсөтөт. Сиздин чечимиңиз биринчи орунда турабы?
- 3. Бул жагдайга реалдуу көз караш менен шайкеш келеби?** Сиз бул чечимге Кудай сиздин абалыңызды кандай даярдап жатканын көрүшүңүз керек.
- 4. Бул акылга сыярлыкпы?** Кудай кээде акылга сыярлык эместей көрүнгөн бир нерсеге алып барышы мүмкүн, бирок андай болсо, Ал Өз эркин ачык-айкын кылат. Кудайдын эркин түшүнүүгө жардам берүүчү каражат катары акылды эч качан четке какпа.
- 5. Бул Кудайга жаккан жүрүм-турумбу?** Кандай гана кырдаал болбосун, Кудайга жакпай турган бир нерсе кыла ала тургандай өзгөчө деп ойлобоңуз.
- 6. Башкаларды өзүңдү сүйгөндөй сүйүүгө туура келеби?** Өзүмчүл ниеттер кыраакылыгыңды бурмалайт.
- 7. Анын жакшы таасири болобу?** Башкалар сиз кылгандай кылсачы? Бул жакшы болот беле?
- 8. Муну Кудай кеңешчилери тастыктайбы?** Биз менен макул болгон досторду кантип тапса болорун баарыбыз билебиз, бирок рухий жана акылман көрүнгөн адамдар сиздин чечимиңизге эмне дешет?

Кудайдын эрки өтө таң калыштуу бир нерсе болгондо, ал аны сага эч кандай шексиз билдире алат. Периште, же аян, же күйүп жаткан бадал өткөндө кээ бир адамдар үчүн ишеним берген. Кудай эч кандай күмөнсүз ички кепилдик бере алат. Бирок Кудайдан ачык-айкын кабар келбегенде, туура жолду тандоо үчүн ишенимдүү принциптерди карманышыңар керек. Ар бир чечимиңиз үчүн атайын ачылыштарды күтпөңүз. Эгер сиз чын жүрөктөн жана сыйынуу менен туура артыкчылыктар жөнүндө ой жүгүртсөңүз, Кудай чечимиңизди туура жолго салууга ишенимдүү болот.

Римдиктер 12:1-2де Пабыл мындай деп жазган:

Ошондуктан, бир туугандарым, Кудайдын боорукердиги менен силерден өтүнөмүн: Кудайга өзүңөрдүн денеңерди тирүү, ыйык жана Ага жага турган курмандык катары бергиле. Бул силердин рухий кызматыңар болот. Бул дүйнөгө ылайыкташпагыла, тескерисинче, Кудайдын жакшы, Өзүнө жаккан жана жеткилең эрки эмне экендигин таанып билүү үчүн, акыл-оюңарды жаңыланып туруу аркылуу толугу менен өзгөрүлгүлө.

Бул аяттар адамдын рухий абалы анын чечимдерине кандай таасир этээрин көрсөтүп турат. Кудайдын эркин табуу үчүн биринчи кезекте толугу менен Кудайга берилген болуу керек. Ишенген адамдын чечимдери дүйнөнүн чечимдерине карама-каршы келет, анткени ишенүүчү дүйнөгө ылайыкташкан эмес, тескерисинче, өзгөрүлүп, жаңыланган акыл менен чечим кабыл алат.

Мотивдер Кудайдын жетекчилигин түшүнүүдө эң маанилүү фактор болуп саналат. Кудайдын эркин аткаруу же аткарбоо үчүн гана издеген адам, балким, адашып калат. Эгер адам Кудайдын эркин ыйык китептик жана акылга сыярлык жолдор менен издесе жана аны аткарууга чын жүрөктөн чечкиндүү болсо, ал Кудайдын эркин колдон чыгарбайт.

Топтук бөлүшүү үчүн

► Уэсли принцибинин кээ бир колдонулуштарын талкуулаңыз. Кээ бир мисалдар убакыт өткөрө турган досторду тандоо, жумушка орношуу же таанышуу мамилеси (эгер никесиз болсо) болушу мүмкүн. *«Кайсы жагдай мага ыйык болууга жардам берет жана менин эффективдүүлүгүмдү арттырат?»* Деп ойлонуп көр.

► Кээ бир адамдар башка адамдар менен же кээ бир жерлерде жүргөндө өздөрүнүн машайактык өзгөчөлүгүн сактап кала алышпайт. Мисалдарды карап көрөлү.

► Талкуу үчүн башка мүмкүн болгон жагдайлар:

- Чечим кабыл алууда мотивациялардын ролу
- Белги күтүү катасы
- Ички сезимдерге өтө көп ишенүү коркунучу

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Мен үчүн жакшы нерселерди пландаштырганыңыз үчүн рахмат. Сен менин кадамдарыма мен көргөндөн да көбүрөөк багыт берип жатканыңды билем.

Мага сыйынууда сага жакын болууга жардам бер. Мага көрсөтүп жаткан чындыкка көңүл бурууга жардам бер.

Мен ыйык болуп, Сенин даңкың үчүн колумдан келгендин баарын жасагым келет.

Менин ниеттеримди таза кыл, алар мени Сенин эркиңден алыстатпашы үчүн. Жашоомо сен берген акылман кеңешчилериң аркылуу мени жетекте.

Ар бир чечимимде сага ишенгим келет. Мен сенин эркиңди чын жүрөктөн баш ийүүнү каалайм.

Мен үчүн эң жакшыны каалаганыңыз үчүн рахмат.

Оомийин

5-сабак Тапшырмалар

(1) Накыл сөздөр 3:1—12-аяттарды изилде. Бул жерде сүрөттөлгөн артыкчылыктар, мамилелер жана мүнөз жөнүндө жаз. Бул сапаттарды кантип өрчүтө аларыңызды жазыңыз. (Баары 1-2 барак жазышыңыз керек.)

(2) Жакып 4:13—17-аяттарды карагыла. Кудайдын эгедерлигине көңүл бурсаңар. 16 - аятта айтылган жамандык — «текебердик» деген эмне? Бул үзүндү бизге келечекти пландаштыруу жөнүндө эмнени айтып жатканын түшүндүргөн абзац жаз.

(3) Сыйынуу менен чечим кабыл алуунун ортосундагы байланышты түшүндүргөн эки абзац жаз. Бул суроолорго жооп бергиле:

- Сыйынуу чечим чыгаруубузга кандай таасир этиши керек?
- Сыйынуу жана чечим кабыл алуу менен байланышкан кайсы каталардан качыш керек?

6-сабак

Ыйык Китепте никеге байланыштуу түшүнүк

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

- (1) Кудайдын нике планын жана максаттарын кабыл алышы керек;
- (2) аялдардын баалуулугун Кудайдын көз карашы менен түшүнүшү керек;
- (3) машайактык никеси боюнча Кудайдын принциптерине жекече милдеттенме алыш керек.

Эрнандо Кортес: берилген адам

Эрнандо Кортес анын мүнөзү жана амбициялары боюнча биз ээрчишибиз керек болгон үлгү эмес. Бирок, анын бир иш-аракети анын максаттарына толук берилгендигин көрсөттү. 1519-жылы жазында Эрнандо Кортес азыркы Мексика деп аталган аймакты басып алуу үчүн экспедицияны жетектеген. Испаниянын губернатору 11 кеме жана 700 киши менен миссияга демөөрчүлүк кылды. Деңизде бир нече ай өткөндөн кийин Кортес жана анын кишилери акыры Мексиканын жээгине жетишти. Кийинки кыйынчылык борбор шаарга кургактыктан саякаттоо болду. Кортес кургактыкта саякаттоо кыйын жана кооптуу болорун билген. Ал кишилеринин артка кайтуу мүмкүн эмес экенин түшүнүшүн каалап, бардык кемелерди өрттөп жиберди. Ал Испанияга кайтып келүүнү мүмкүн эмес кылып, ошол эле учурда ийгиликке жетүү үчүн күчтүү түрткү жараткан. Анын сыңарындай, нике кыйган ар бир адам үй-бүлөлүү болгондон башка арга жок экенин түшүнүп, толук берилген болушу керек.

Киришүү

Ыйык Китептеги нике сонун нерсе. ⁸Бирок анын сулуулугун сезип, жакшылыгын татып көргүсү келген жубайлар Ыйык Китепте ал жөнүндө эмне айтыларын изилдеп, анан үйрөнгөн нерселерине баш ийүүгө умтулушу керек. Бактылуу нике күч-аракетти жана курмандыкты талап кылат.

► Кимдир бирөө пайданы күтүп, бирок зарыл болгон милдеттенмени түшүнбөй турмушка чыкканы тууралуу бөлүшкүсү келеби?

Никени түшүнө баштоо үчүн биз анын башталышына, Башталыш китебине кайтуубуз керек. Жаратылыш окуясы бизге нике тууралуу үйрөтөт.

---

⁸ Бул сабакты Тим Кеер жазган.

Ыйык Китептеги нике

Ыйык Китептеги нике бир туугандык үчүн

«Анан Кудай-Теңир мындай деди: «Адамга жалгыз болуу жакшы эмес, ага ылайык жардамчыны жараталы» (Башталыш 2:18).

Кудай Ата, Уул жана Ыйык Рух болгон сыяктуу эле, Кудай бизди коомдук болушубуз үчүн жараткан. Биз жакындык жана ынтымак үчүн жаралганбыз. Биз жакындык жана ынтымак үчүн жаралганбыз. Кудай жалгыз болуу жакшы эмес экенин айтты!

Башталыштагы окуялардын сүрөттөлүшүнүн ар бир бөлүгү никенин кадыр-баркын берет. Кудай эркектин кабыргасын алып, аны сулуу аял кылып жаратты, Кудайдын бейнеси боюнча бирдей жаратылган, баалуулугу боюнча бирдей, бирок дизайны боюнча башка адамды бүтүргөн. Ал «адамга Жараткандын акыркы жана эң жеткилең иши катары өзгөчө урмат-сый менен жеткирилген».⁹

Нике бактылуу биримдик болушу керек.

Ошондо адам мындай деди: «Бул – менин сөөгүмдөн чыккан сөөк, этимден чыккан эт. Ал “аял” деп аталат, анткени эркектен алынды» (Башталыш 2:23). Адам ата: «Акыры, кул! Эми кир жууп, тамак-ашымды бышырып, белиме массаж жасап, үй жумуштарын кыла турган бирөө бар!» Жок, Адам: «Акыры, мени толуктаган жардамчы!» – деди.

Нике тең укуктуулардын биримдиги болушу керек .

«... ага ылайык жардамчыны » (Башталыш 2:18). Кудай аялды эркекке толук шайкеш келтирүү жана толуктоо үчүн жараткан.

Мэтью Генри: « Аял Адам атанын капталындагы кабыргадан жаралган; Аны башкаруу үчүн, бутунан аны тебелөө үчүн эмес, аны менен тең болуу үчүн, анын колтугунан коргоо жана сүйүктүү болуу үчүн анын капталынан жаралган».¹⁰ Аял эркектен кем да, жогору да эмес, тескерисинче, ага салыштырууга боло турган.

Нике келишимдик биримдик болушу керек.

«Ошондуктан адам ата-энесин таштап, аялы менен биригет. Ошентип, экөө бир дене болот » (Башталыш 2:24). Күчтүү нике романтикадан, (романтикалык сезимдер келип, кетет) же ырахаттан, (бирок дени сак нике кубаныч алып келет) же жеке канааттануудан (күчтүү нике чындап эле канааттандыруу болсо да) көз каранды эмес. Никенин сонун пайдалары бекем никени жаратпайт; алар бекем баш

⁹ *Ellicot's Commentary for English Readers* (Башталыш 2:22 боюнча эскертүүлөр). <https://biblehub.com/genesis/2-22.htm> сайттынан 2020-жылдын 29-декабрында алынган .

¹⁰ Мэтью Генринин бүтүндөй Ыйык Китеп боюнча комментарийи (<https://bible.by/matthew-henry/1/2/>)

кошкондуктун натыйжасы . Нике келишимдин бекем пайдубалында түзүлөт — бир эркек менен бир аял өмүр бою бири-бирине гана берилген.

Нике ачык-айкын, ишеничтүү, кабыл алуучу мамиле болушу керек — «Адам менен аялы экөө тең жылаңач эле, бирок уялышчу эмес» (Башталыш 2:25). Күнөө биринчи жубайлардын күнөөсүздүгүн али буза элек болгондуктан, алардын никеси сотсуз, уятсыз жана коркуусуз болгон. Жаңы Келишимде: «Никеңер адал болсун, нике төшөгүңөр булганбасын»,— деп айтылат (Еврейлер 13:4).

Күчтүү үй-бүлө ишенимсиздик, ишенбөөчүлүк, шектенүү же коркуу бар жерде, жубайлар бири-биринин никеге берилгендигине ишенбеген жерде болбойт. Күчтүү нике үчүн жубайлардын бири өлгөндө гана бүтө турган бекем күрөө талап кылынат (Римдиктерге 7:1-2).

Кудайдын ниети — нике — бир эркек менен бир аялдын ортосундагы өмүр бою келишим (Матай 19:3—6). Павел ишенимдеш эмес жубайлары алардан ажырашканда, ишенгендер кулчулукта эмес экенин айткан (1 Корунттуктар 7:15), бирок ишенген адам ишенимдеш эмес жубайынан бөлүнүүгө умтулбашы керек (1 Корунттуктарга 7:12-14, 16). Павел буга чейин Теңир да ушундай деп айтканын жазган: ишенгендер жубайларын таштап/бөлүүнү тандабашы керек, бирок эгер андай болсо, башкага турмушка чыкпаш керек (1 Корунттуктарга 7:10-11, Матай 5:31-32). , Матай 19:9).

Келишимдеги сүйүү, мамилеси оор болсо да, өзүн-өзү берет, урматтайт жана көрктөндүрөт (1 Корунттуктар 13). Алсыз берилгендик болжолдуу күч-аракетти, эмоционалдык ажырашууларды, баш тартууну жана азгырыктарды жаратат.

Колуктусу жооп бербесе, урматтабаса же ооруп калса да, андан эч качан баш тартпаса , келишимдик сүйүү менен жашап жатат . Аял Машаяк үчүн, күйөөсү аны сүйбөсө да, күйөөсүн урматтоону жана ага баш ийүүнү чечкенде, келишимдик сүйүү менен жашап жатат.

Анын сүйүүсү анын урмат-сыйына ээ болот, анын урматы анын сүйүүсүн жеңет. Жана алар өсө берет!

► Үй-бүлө курууга нааразы болгондор кийинчерээк өз чечимин өзгөртөм деп ойлошсо, кандай көйгөйлөр пайда болот? Адам никесин түбөлүктүү деп эсептегенде, толук берилгендиктин кандай айырмасы бар?

Ыйык Китептеги нике жаратуу үчүн жер: тукум улоо

«Балдар – Теңир берген мурас. Перзенттер – Ал берген сыйлык» (Забура 126:3).

Балдар Кудайдын белеги, бирок кандайдыр бир мааниде алар ата-энелердин *Кудайга берген белеги* . «Бирок ичинде өзгөчө руху бар бир адам ушундай кылган эмес беле? Ал адам эмне кылды эле? Ал Кудайдан тукум алууну каалаган. Ошондуктан рухуңарды сактагыла, эч кимиңер жаш чагыңарда алган аялыңарга ишенимсиздик

кылбагыла» (Малахия 2:15). Кудай ишенген күйөө менен аялдын баш кошуусунан такыба балдарды каалайт.

Кээ бир адамдар балдарды камтыбаган жашоону туура көрүшөт, бирок Ыйык Китепте ата-энелердин балдары такыбаа болгондо Кудайга жагары айтылат.

Белгилей кетчү нерсе, Кудай тукум улоону гана эмес, Кудайга жаккан балдарды каалайт. Ата-энелер балдарын Машаяктын жолун жолдоого үйрөтүү үчүн Кудай тарабынан чакырылган.

Ыйык Китептеги нике Машайак үчүн

Эфестиктерге 5:30-32-аяттарда Ыйык Рух никенин тереңирээк маанисин ачып берет, ал Ыйса келгенге чейин катылган. Нике — бул Ыйса Машайак менен анын жыйынынын ортосундагы мамилелердин жердеги сүрөтү .

Пабыл бул бөлүмдү ишенгендерди Рухка толтурууга үндөөдөн баштайт (Эфестиктер 5:18). Дал ушул контекстте ал нике тууралуу төмөнкү көрсөтмөлөрдү берет:

Рухка толгон колукту, ишенгендер Ыйсага баш ийгендей эле, күйөөсүнө («башын») Мырзабызга *баш ийет* (Эфестиктер 5:24, 32; 1 Петир 3:1). Ошентип, ал Ыйсага жана анын күйөөсүнө урмат көрсөтөт.

Ар бир аялга баш ийүүдө Теңирди эске алуу маанилүү. Ал күйөөсү үчүн гана эмес, ага жана ага баш ийет. Анын көзү Ыйсада, ал күнөөсүз. Аялдын күйөөсүнө даярдуулук менен баш ийүүсү Ыйсага болгон сыйынуу болуп саналат.

Ыйык Китептеги баш ийүү, сүйүү сыяктуу, мажбурлоо мүмкүн эмес. Ыйык Китептеги баш ийүү — бул аялдар күйөөлөрүнө Машаякты урматтоо үчүн сунуш кылган белек (Эфестиктер 5:33). Бардык нерседе баш ийүү Ыйсага сыйынуу болуп саналат.¹¹

Аялдын күйөөсүнө баш ийүүсү, Рухка толгон жашоонун бир бөлүгү катары, күйөөсүнө болгон урмат көрсөтүү (33-аят) (Эфестиктер 5:18-21). Момун жана тынч рухтан келген бул сый-урмат Кудайдын алдында абдан баалуу (1 Петир 3:4-5).

Рухка толгон күйөө колуктусун Ыйса өз жыйынынын сүйгөндөй сүйөт (Эфестиктер 5:25). Күйөө аны өз денесин сүйгөндөй сүйүшү керек (Эфестиктер 5:28-29). Ал Рухка толгон жан аябасты, Ыйса жыйын үчүн өзүн бергенде көрсөткөндөй, көрсөтүшү керек. Бул анын баш ийүүсү (Эфестиктер 5:21). Бир комментатор минтип айткан:

Ыйса жыйынды куткаруу үчүн айкаш жыгачта азап тартууга Өзүн бергендей, биз да аялыбыздын бактысына ээ болушубуз үчүн, өзүбүздөн баш тартып, мээнетти жана сыноону көтөрүшүбүз керек. Күйөөнүн милдети - анын колдоосу үчүн эмгек кылуу; анын муктаждыктарын камсыз кылуу; ооруган учурда ага

---

¹¹ Ыйык Китеп тапшыруу темасын андан ары изилдөө үчүн, Shepherds Global Classroom сайтында жеткиликтүү болгон *Spiritual Formation 10-сабагын караңыз* .

жардам берүү үчүн, зарыл болсо, эс алуудан жана жеңилдиктен баш тартууга; коркунучта анын алдына баруу; эгерде ал коркунучта болсо, аны коргоого; анын ачуусу келгенде чыдап туруу; аны түртүп жатканда ага жабышуу; ал рухий жактан кыйналганда аны менен бирге сыйынуу; жана аны сактап калуу үчүн өлүмгө даяр болуу. Эмне үчүн мындай болбошу керек? Эгер алар кеме кыйраса жана коопсуздукту камсыз кыла турган бир гана тактай болсо, анда ал аялды анын үстүнө отургузуп, өзүнө коркунуч туудурган учурда анын коопсуз экенин көргүсү келбейби? Бирок дагы бир нерсе бар... күйөө аялынын куткарылышын издөө анын жашоосундагы эң башкы нерсе экенин сезиши керек. Ал ага анын жан дүйнөсүнө керектүү нерселердин бардыгын берет... Ал үлгү көрсөтүшү керек; ага кеңеш керек болсо кеңеш берүү; жана куткарылуу жолун ага мүмкүн болушунча жеңил кылуу. Эгерде күйөөдө Куткаруучунун Руху бар жана өзүнөн баш тартуу болсо, анда ал үй-бүлөсүнүн куткарылышына көмөктөшсө, эч кандай курмандыкты өтө чоң деп эсептебейт .¹²

Машаяк колуктусун, жыйынды тазалагандай, күйөө колуктусунун тазалыгын издеши керек, " ал Жыйынды сөз менен, суу менен жууп тазалап, ыйыктоо үчүн; тагы, кемчилиги же ушул сыяктуу бир нерсеси жок, ыйык жана кемчиликсиз кылып, Өзүнүн алдына даңктуу кылып коюу үчүн Өзүн берген." (Эфестиктерге 5:26—27).

Байыркы убакта монархтардын колуктулары кымбат баалуу сулуулук процедуралары менен физикалык жактан тазаланган: «алты ай мирра менен, алты ай жыпар жыттуу заттар менен, аялдардын ар кандай майлары менен майлашчу» (Эстер 2:12 кара). Ошентип күйөөсүнө кыз даярдалган.

Рухий жактан алганда, күйөө аялынын гүлдөшү үчүн зарыл болгон бардык каражаттарды — ишенимдүүлүк, чексиз сүйүү, түшүнүү, сыйынуу, кеңеш, окутуу жана боорукердик менен камсыз кылууга тийиш.

Күйөөсү аялына ушундай мээримдүүлүк менен мамиле кылса, анын акыбети бактылуу болот. Пабыл: «Аялын сүйгөн адам өзүн сүйөт»,— деп айткан (Эфестиктер 5:28). Аялдарын ушундай жан аябастык менен сүйгөн күйөөлөр Теңирден көбүрөөк төлөшөт, балким, анын аялынын урмат-сыйы, боорукердиги жана ишенимдүүлүгү менен төлөнөт.

► Күйөөсү аялына рухий жактан колдоо көрсөтүү үчүн эмне кылышы керек?

---

¹² Albert Barnes, Commentary on Ephesians, (Бешинчи бөлүм)

Жубайлардын никесин бекемдөөнүн жолдору

(1) Алар Кудайдын оригиналдуу дизайнын даңазалап, никедеги өзгөчө ролдорун баалашы керек.

Күйөө аялы Кудайдын белеги, аны толуктаган жардамчы экенин унутпашы керек. Ал анын коопсуздугу жана анын рухий, эмоционалдык жана физикалык жыргалчылыгы үчүн өз өмүрүн бериши керек. Ал үчүн ыраазычылыкты тандап, аны Кудай гана өзгөртө аларын түшүнүү менен ал эң аз татыктуу болгон учурда да сүйүшү керек. Кудай анын баш ийүүсүн жана ишенимин сыйлайт.

Аял күйөөсүн Кудайдын башчысы катары тандап алганын урматтап, ага бардык жагынан урмат көрсөтүп, анын жетекчилигин урматташы керек. Ал ката кетирип, эң аз татыктуу болсо да, Кудай ага өзгөртүү керек болгон нерсени өзгөртүшүн тилеп, баш ийүүнү жана урматтоону тандашы керек. Кудай анын тил алчаактыгын жана ишенимин сыйлайт.

(2) Жубайлар чыныгы рухий жана физикалык жакындыкты өрчүтүшү керек.

Бири-бирин коркпой, сындабай, башкаларга салыштырбай, кыянаттык кылбастан, кумарланбай, канааттанбай, кемсинтпей билүүгө умтулушу керек. Алар Кудайдын алдында жана бири-биринин алдында ачык-айкын жана кынтыксыз жашашы керек.

(3) Никеде турган жубайлар Кудайдын ырайымынан үлгү алыш керек.

Адам ата менен Обо эне күнөөгө батып, уялып, өкүнгөндө, Кудай алардын каталарын куткаруу үчүн өзүнүн күчүн ачып берген. Кудай Адам ата менен Обо эненин жылаңач этин жабуу үчүн кийим тигүү үчүн бир жаныбарды курмандыкка чалган (Башталыш 3:21). Кудайдын бул мээримдүү иш-аракети ырайымын жана Кудайдын Машаяк аркылуу куткаруу убадасын чагылдырган. Машаяк бизди кечирүүгө жана калыбына келтирүүгө мүмкүнчүлүк берет. Машаяк аркылуу жубайлар ийгиликсиз болгондон кийин да уялбастан жакындыкка кайтып келе алышат.

Аялдарды урматтоо боюнча Ыйсанын үлгүсү

Биринчи кылымдагы Рим дүйнөсүндө жана иудаизмде аялдар эркектерден төмөн деп эсептелген. Аялдарга төмөн көз караш дагы эле дүйнө жүзү боюнча көптөгөн маданияттарда жана көптөгөн үйлөрдө өкүм сүрүүдө. Аялдар баркталбай, сексуалдык объект катары колдонулуп, зордук-зомбулукка кабылышат. Бирок Ыйсанын аялдарды жогору баалагандыгы бизге үлгү болушу керек.

Машаяк үчүн, аялдар эркектердикине барабар баалуулукка жана баалуулукка ээ. Ыйса: «Жаратуучу эң башында эле адамдарды эркек-аял кылып жараткан»,— деген (Матай 19:4, Башталыш 1:27). Аялдар эркектер сыяктуу эле Кудайдын бейнеси боюнча жаратылган. Эркектерге окшоп, аларда да өзүн-өзү аңдап билүү, жеке эркиндик, өзүн-өзү аныктоонун өлчөмү жана өз иш-аракеттери үчүн жеке

жоопкерчилик бар. Аялдарды Ыйса жөн эле эркек каалоонун объектилери катары эмес, чыныгы инсан катары көрөт. Ал аларды бул дүйнөгө келген адамдар катары караган (Лука 8:1—3).

Джеймс Борланд, Джон Пайпер жана Уэйн Грудем менен бирге Ыйсанын аялдарга болгон жогорку көз карашынын жана анын аялдарга болгон урмат-сыйынын ачык мисалдарын төрт Инжилде баяндайт:

(1) Ыйса эл алдында дайыма аялдарга түздөн-түз кайрылган.

Бул Ыйсанын күндөрүндө адам үчүн адаттан тыш болгон (Жакан 4:27). Шакирттер Ыйсанын Сихардын кудугунун жанында самариялык аял менен сүйлөшүп жатканын көрүп таң калышты (Жакан 4:7—26). Ал ойноштук кылган аял менен да эркин сүйлөшкөн (Жакан 8:10—11). Лука Ыйсанын Наиндин жесир аялы (Лука 7:12-13), кансыраган оорусу бар аял (Лука 8:48 , Матай 9:22 , Марк 5:34) жана аны чакырган аял менен эл алдында сүйлөшкөнүн белгилеген. элден (Лука 11:27—28). Ыйса 18 жыл бою бүкүр болуп жүргөн аялга (Лука 13:12) жана айкаш жыгачка бара жаткан аялдардын тобуна кайрылган (Лука 23:27—31).

(2) Ыйса аялдарга болгон урмат-сыйын жана урмат-сыйын аларга сүйлөгөн сөзүнөн көрсөткөн.

Ал ойлуу, камкордук менен сүйлөдү. Матай, Марк жана Лука Ыйсанын кансыраган аялга «кызы» деп кайрылганын жана майып аялды «Ыбрайымдын кызы» деп атаганын жазышкан (Лука 13:16). Аларды «Ыбрайымдын кыздары» деп атап, Ыйса аларды «Ыбрайымдын уулдары» менен бирдей рухий даражага коет.

(3) Ыйса аялдарды жеке колго алуу менен алардын баалуулугун көрсөтөт алардын күнөөсү үчүн жооп берет.

Муну анын кудуктун жанындагы аялга (Жакан 4:16—18), ойноштук кылган аялга (Жакан 8:10—11) жана Анын бутун майлаган күнөөкөр аялга (Лука 7:44—50) жасаган мамилесинен көрүүгө болот. . Алардын күнөөсүнө көңүл бурулган эмес, тескерисинче, аларга каршы болгон. Анын иш-аракети ар бир аялдын жеке эркиндиги бар экенин, өз тандоосу үчүн жоопкерчиликтүү экенин жана күнөө, тобо кылуу жана кечиримдүүлүк маселелерин жеке өзү чечиши керектигин көрсөткөн.

Ыйсанын аялдарга болгон баалуулугу бүгүнкү жыйынды кантип жетектеши керек?

Кызматта жана үй-бүлөдө Ыйык Сөздөн келген аялдардын идеалдуу ролу бүгүнкү күндө көптөгөн жыйындарда жана конфессияларда талкууланып жатат, ошондой болсо да, аялдардын Кудайдын бейнеси боюнча жаратылган инсандар катары баалуулугу жана тең укуктуулугу эч качан шек туудурбашы керек. Ыйса дайыма аялдардын баалуулугун жана кадыр-баркын көрсөткөн. Ыйса тирилүүсүнүн биринчи жарчылары катары аялдарды тапшырган (Жакан 20:17). Ал алардын мамилесин,

сыйынуусун, кызматын, каржылык колдоосун жана күбөлөндүрүүсүн баалачу. Ыйса аялдарды урматтаган, аялдарды окуткан жана аялдарга ой жүгүртүү менен кызмат кылган.

Жаңы Келишимде көрсөтүлгөн аялдарды урматтоо

Ыйсанын аялдарды урматтоо үлгүсү Ыйык Рухтун жашоосунан көрүнүп турат. Элүүнчү күн майрамында Ыйык Рух уул-кыздарга, кулдар менен күндөрдүн үстүнө төгүлгөн (Элчилердин Иштери 2:17-18). Ыйык Рух бет карамалыкты көрсөткөн эмес.

Римдиктерге 16-аятта Пабыл Пойбе деген аялды жыйындын кызматчысы катары мактаган (1 - аят), Прискиланы да, Акиланы да Машаяк Исанын жолдоочулары катары, анын өмүрү үчүн моюндарын тобокелге салган (3-4 - аяттар), Мариям. талыкпай эмгектенген адам катары (6 - аят), элчилерге белгилүү болгон Уния (7 -аят) жана башка аялдар да.

1 Тесалоникалыктарга Пабыл аялдардын Кудай жараткан назиктигин жана энелик сүйүүсүн мактап, мындай деп жазган: «Бирок биз баласын бөпөлөгөн энедей болуп, силерге жумшак мамиле кылдык» (1 Тесалоникалыктарга 2:7). Эфестиктерге жазганында ал күйөөлөргө аялдарын « Машайак Жыйынды сүйгөндөй сүйгүлө. Машайак Жыйын үчүн Өзүн берген” (Эфестиктер 5:25, 28) жана өздөрүнүн денесиндей сүйүүнү буйруйт. Петир күйөөлөрүнө кайрылып, мындай дейт: «Аялыңардын назиктигин эске алып, аларга түшүнүү менен мамиле кылгыла.» (1 Петир 3:7).

Албетте, алгачкы жыйындарда аялдар баалуу болуп саналып, эркектер аялдарды урматтоого үйрөтүлгөн. Бардык жердеги руханий лидерлер аялдарды жактап, ар бир маданиятта алардын катаал мамилесине каршы турууга убакыт келди. Биз үчүн аялдарды Жаратуучу өзүнүн бейнеси боюнча уникалдуу түрдө жараткан инсандар катары баалоого убакыт келди. Үйдөгү же үйдөгү эркек менен аялдын ролун айырмалоо боюнча ар кандай окутуу ушул негизде башталышы керек , болбосо биздин окутуубуз кыянаттык үчүн жолго айланат.

Корутунду

Нике адамдын эмес, Кудайдын жаратканы. Демек, биз дүйнөгө же маданиятка эмес, Кудайга насаат алышыбыз керек. Ал гана биздин никебизди бекем, туруктуу жана пайдалуу кылууну билет. Бирок биз эч качан Ыйык Рухсуз болушубуз керек болгон жубайлар боло албайбыз!

Топтук бөлүшүү үчүн

- ▶ Никени бекемдөө үчүн жыйын эмнеге үйрөтүшү керек экенин түшүндүрүп бериңизчи. Сиздин чөйрөңүздө кандай түшүнүк жетишсиз?
- ▶ Сиздин маданиятыңыз аялдарга эркектерден кандайча айырмаланат?

- ▶ Сиздин өлкөдө жыйындар аялдарга эркектерден кандайча айырмаланат? Жыйындын мамилеси менен маданияттын ортосунда айырма барбы?
- ▶ Ыйсанын үлгүсүнө таянсак, кайсы үрп-адаттар өзгөрүшү керек?

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Бизге үйлөнүү белектерин бергениңиз үчүн рахмат. Никени сиз пландаштыргандай сезишибиз үчүн зарыл болгон милдеттенмени аткарууга жардам бериңиз.

Машаяк менен Жыйындын ортосундагы сүйүү сыяктуу сүйүү көрсөтүүгө жардам бер.

Бири-бирибизге болгон урматтообузда маданиятыбыздын божомолдорунан тышкары чыгууга жардам бериңиз.

Кубанычтуу, бекем мамилелерди мүмкүн кылган Ыйык Рухтун иши үчүн рахмат.

Оомийин

6-сабак Тапшырмалар

(1) Маданиятыңызда колдонулган эркектер менен аялдардын ортосундагы айырмачылыктарды жазуу түрүндө сүрөттөп бериңиз. Ыйык Китептеги чындыкты кылдаттык менен колдонуу менен бул айырмачылыктар кантип оңдолот?

(2) Бул сабактан сиз үчүн жаңы болгон эки принципти тандаңыз. Алардын ар бирин өз сөзүң менен түшүндүргөн абзац жаз.

(3) Төмөндө саналган темалардын бири боюнча кыскача баяндама даярдаңыз. (Класс жетекчиси ар бир окуучуга бир теманы дайындайт.) Кийинки сабактын башында презентацияны бөлүшүңүз.

- Кудайдын никедеги биримдиктин долбоору
- Ыйык Китептеги нике үчүн максаттары
- Никени бекемдөөнүн жолдору
- Аялдардын Ыйык Китептеги көз карашы
- Никедеги Кудай берген ролдор жана ал ролдорду аткаруу үчүн Рух менен толтуруунун маанилүүлүгү

7-сабак

Никенин Ыйыктыгы

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

- (1) Кудайдын үй-бүлө куруу планын жана кыйынчылыктардан коргогон жана баталарды берүүчү нике эрежелерин түшүнүшү керек;
- (2) Үй-бүлөлөр үчүн Ыйык Китептин көрсөтмөлөрүн түшүндүрүп бериши керек.

Робертсон Маккуилкин, Убадачы

Доктор Робертсон Маккуилкин Японияда миссионер болуп 12 жыл кызмат кылган. Кийинчерээк Колумбия эл аралык университетинин президенти болгон. Ал жазуучу, оратор жана агартуучу катары белгилүү болгон. Анын жубайы Мюриэль Альцгеймер оорусунан жапа чеккен. Оору Мюриэлге такай кам көрүүгө муктаж болгон абалга жеткенде, доктор Маккуилкин жубайына кам көрүү үчүн университеттин президенттигинен кеткен. Ал үйлөнгөндө ага берген убадасын аткарып жатканын айтты. Ал жубайына кам көрүү университеттин президентинин кызматын сактап калуудан маанилүүрөөк деп эсептеген.

Кудайдын нике институту

Никени Кудай өзү жараткан биринчи эркек менен аял үчүн негиздеген.

► Окуучу топ үчүн Башталыш 2:21—24-аяттарды окушу керек. Бул аяттар нике тууралуу эмнени айтып турат?

Никени Кудай так адамдар муктаж болгон нерсе кылып жараткан. Ал адамдын табиятына ылайыкталган. Кудай жараткандын баарында жана ал талап кылган бардык нерседе биз үчүн эң жакшыны каалайт (Мыйзамды Кайталоо 6:24). Кудай анын нике планы ар бир жубайга эң сонун эмоционалдык, мамиле жана рухий жыргалчылыкты камсыз кыларын билет.

Нике ошондой эле Кудайдын кулк-мүнөзүн жана анын мамилелерин чагылдыруу үчүн түзүлгөн. Кудай Ата, Кудай Уул жана Кудай Ыйык Рух ар дайым бири-бири менен байланышта болгон жана боло берет. Ар бири өзүнүн ролу боюнча уникалдуу, бирок Үч Бирдиктин бардык адамдары түбөлүк Бир жана Бир мааниде. Үч Бирдиктин адамдарынын ортосундагы мамиледе биримдикти, жакындыкты, ишенимдүүлүктү жана бекем сүйүүнү көрөбүз. Ыйык Китептеги нике бул кереметтүү мамиледен кийин түзүлгөн. Кудайдын планы ар бир күйөө менен аялдын сүйүүсүндө таза болуп, өмүр бою бири-бирине берилгендигин сактайт.

Кудай никеде эркек менен аял ата-энесин таштап, биригишет деп айткан. Нике башка адамдардын мамилесинен күчтүүрөөк жана жакыныраак болгон эки адамды достукка жана өнөктөштүккө салат.

Нике бул коммандиттик шериктештиктеги эки гана адам эмес. Алардын жашоосу биригип, кандайдыр бир мааниде бир адамдай болуп калган. Бул алардын жеке инсандарынын жок кылынышы эмес, өзгөчө биримдик.

Никенин туруктуулугу

Кудай никени түбөлүктүү болушу үчүн жараткан. Никеде аял менен эркек экөө тең тирүү болгонго чейин бири-бирине ишенимдүү болууга убада беришет.

Ыйык Китепте Ыйсанын фарисейлер менен сүйлөшкөндө нике тууралуу айткан сөздөрү жазылган.

► Окуучу топ үчүн Матай 19:3—8-аяттарды окушу керек.

Ыйса Кудайдын никенин түбөлүктүү болушун каалаганын айткан. Анын айтымында, ажырашуу Кудайга баш ийбеген адамдар үчүн коюлган.

Кудайдын никенин туруктуу болушу үчүн жараткан көптөгөн себептери бар, алардын айрымдары жөнүндө биз акыркы бөлүмдө сөз кылдык. Никенин туруктуу болушунун дагы бир себеби, балдар үчүн. Кудайдын нике планына баш ийүү балдарды тарбиялоо үчүн эң сонун шарттарды түзөт. Ата-энелер никесинде жана үй-бүлөсүндө анын принциптерине баш ийүү менен Кудайды урматтаса, алар такыбаа балдарды тарбиялай алышат (Малахия 2:15).

Кудай адам баласынын чоңоюшуна бир нече жыл талап кылынгандай кылып жараткан. Бул убакыттын ичинде балдар коргоо, камсыздоо жана окутуу үчүн ата-энелерге көз каранды. Бул бир же эки жылда жетилген жаныбарлардан айырмаланат. Адамдар жетилген мүнөздү өнүктүрүү үчүн көбүрөөк убакыт керек. Кудай үй-бүлөнү балдарды тарбиялоочу каражат катары жараткан. Коомдогу көйгөйлөрдүн көбү ата-энесинин ишенимдүү үй-бүлөлөрүнүн жоктугунан келип чыгат.

Нике адамдардын бүт өмүрүн бири-бирине арнап убада беришин талап кылат. Ар бир маданиятта нике олуттуу милдеттенме экенин көрсөтүүчү формалар жана жөрөлгөлөр бар. Салтанат эркек менен аялдын бул өмүр бою милдеттенме алып жатканын ачык айтуунун жолу.

Көпчүлүк өкмөттөр никелердин каттоосун жүргүзүшөт. Нике жөнүндөгү мыйзамдар мүлккө ээлик кылууга, балдарга камкордукка жана мураска таасирин тийгизет.

Бул жерде көптөгөн тойлор үчүн колдонулган үйлөнүү антынын мисалы:

Мен сени үйлөнүү [күйөөм/аялым] болушуң үчүн, ушул күндөн баштап, жакшы, жаман, бай, кедей, оору жана ден-соолукта, сүйүүгө жана бактоого, өлүмгө

чейин кармоого кабыл алам. Кудайдын ыйык буйругу боюнча бизди бөлгүлө;
Ошондо мен сага убада берем.

Романтикалык сезимдер дайыма эле туруктуу боло бербейт. Нике өзгөрүлүүчү жеке сезимдерге негизделиши мүмкүн эмес. Нике ант дегени эркек менен аялдын экөө тең тирүү турганда бири-бирине ишенимдүү бойдон калууга убада кылуусун билдирет жана ал убада эч кандай шартка көз каранды эмес.

Машайактык өнөктөштүк катары нике

► Окуучу топ үчүн 2 Корунттуктар 6:14—18-аяттарды окушу керек.

Бул аяттар Ыйсанын жолдоочуларынын ишенимсиздер менен өтө тыгыз байланышта болсо, анын милдеттенмелерине тоскоол болоорун айтып турат. Машаяктын жолдоочусу шайтанга сыйынган адам менен сыйына албагандай эле, ал ишенбегендердин жашоо образын жана артыкчылыктарын ээрчий албайт. Эскертүү мамилелердин ар кандай түрлөрүнө, анын ичинде бизнес өнөктөштүгүнө да тиешелүү болушу мүмкүн.

Нике – бул эң жакын адамдык өнөктөштүк. Ишенген адам ишенбеген адамга турмушка чыгууну ойлобошу керек (1 Корунттуктарга 7:39, 2 Корунттуктарга 6:14-18). Ишенбегенге турмушка чыккан бир ишенген бала тарбиялоодо жана жашоо чечим чыгарууда көптөгөн кайгыларды жана көптөгөн тоскоолдуктарды башынан өткөрөт.

Эгерде күйөөсү менен аялы экөө тең Машаякка ишенип, бирок ар башка жыйындардан чыкса, алар маанилүү рухий маселелерде бир пикирде экенине ынанышы керек. Алар үй-бүлө кургандан кийин ошол эле жергиликтүү жыйындын мүчөсү болууну пландаштырышы керек.

► Эмне үчүн нике сүйүү билдирүүсүнөн эмес, ант берүүдөн башталат?

Кудайдын адеп-ахлак нормалары

► Окуучу топ үчүн Еврейлер 13:4тү окушу керек.

Бул аятта никенин өтө урматталышы керектиги айтылат. Жыныстык күнөө – никени сыйлабоо. Кудай жыныстык адеп-ахлаксыздыкты соттойт.

Жыныстык күнөөлөргө кумарлуу кыялдар кирет, бузуктук, ойноштук, гомосексуализм жана порнографияны колдонуу. Кумарлуу фантазияларга ээ болуу - бул сиздин жубайыңыз болбогон адам менен жыныстык катнашты каалоо менен элестетүү. Зына – никеси жок адамдардын ортосундагы жыныстык мамиле. Ойноштук - башка бирөө менен никеде турган адамды камтыган сексуалдык аракет. Гомосексуалдык активдүүлүк – бул бир жыныстагы адамдардын ортосундагы сексуалдык аракет. Порнография жылаңачтануу же сексуалдык аракеттерди көрсөтүү аркылуу сексуалдык реакцияларды жаратууга арналган жазууларды, сүрөттөрдү жана видеолорду камтыйт. Мунун баары нике мамилелерин бузуу болуп саналат.

Эсиңде болсун, бизди денеде азгырган ар бир ачкачылык — бул Кудай тарабынан жакшыраак канааттандырыла турган муктаждыкты пайдалануу. Кудайга жаккан секс үчүн бирден-бир контекст - бул никедеги секс. Мыйзамсыз жыныстык катнаш... дароо эле таттуу, бирок биз акыры бизди жок кыла турган нерсени эңсегенге чейин биздин рухий табитибизди ууландыруучу нерсе. Мыйзамсыз жыныстык катнаш ыйыктыкка, адилдикке жана жашообузда Кудайдын катышуусуна болгон сезимталдыкты азайтат.¹³

Көптөгөн аяттарда Накыл сөздөр жыныстык адеп-ахлаксыздык адамдын өмүрүн жок кылып, өлүмгө алып келерин эскертет (мисалы, Накыл сөздөр 2:16—19 жана Накыл сөздөр 6:24—29, 32—33).

Робертсон Маккуилкин Кудайдын адамдын жыныстык мамилеси үчүн ой-ниеттерин жазган

...психикалык жактан, алар актынын өзү сыяктуу эле катуу бузулат. Ал жөн эле эркек менен аялды жараткан эмес; аларды бири-бири үчүн ынак, туруктуу нике байланышында, өзүнүн табиятына ылайык бирдикте жараткан. Бул жогорку максаттын аткарылышы үчүн, жакындык өзгөчө жана милдеттенме туруктуу болушу керек, же бул бирдик эмес. Ишенимдүүлүк эң негизгиси акыл. Өзгөчө жакындык, туруктуу берилгендик жана өз ара ишеним биринчи кезекте ойдо бузулат.¹⁴

► Окуучулар топ үчүн 1 Корунтуктар 6:9-11, 15-20 жана Матай 5:27-30-аяттарды окуулары керек.

Ар бир коомдо эркектер менен аялдардын ортосундагы мамилелерге маданий көз караштар бар. Бул маданий көз караштар Ыйык Китептеги адеп-ахлак стандарттарына караганда төмөн стандарттарга ээ. Көптөгөн маданияттарда тартиптүү коомду сактоо үчүн зарыл болгон эрежелер гана бар. Алар сексуалдык күнөөгө чыдайт, эгерде бул жаман кесепеттерден же чатактардан качуу үчүн кылдаттык менен башкарылса. Ыйык Китептеги адеп-ахлак стандарты башкача.

Тилекке каршы, кээ бир жыйындар Ыйык Китептеги адеп-ахлактын ордуна өздөрүнүн маданиятынын адептерин кармашат. Күнөөлөрү ачыкка чыгып, бейкапар болуп калган адамдарды жазалашат, бирок этиятыраак адамдардын ошол эле күнөөлөрүнө чыдашат.

Бул аяттарда бул күнөөлөрдү жасап жаткан адамдардын ишенүүчү эместиги жана бейишке кирбей тургандыгы айтылат. Корунтук ишенимдештердин кээ бирлери мурун бул күнөөлөрдү кылышкан, бирок алардан куткарылышкан.

---

¹³ Gary Thomas, *Sacred Marriage* (Гари Томас, *Ыйык Нике*) (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2000), 210

¹⁴ Robertson McQuilkin, *An Introduction to Biblical Ethics* (2nd edition), (Wheaton, IL: Tyndale House Publishers, Inc., 1995), 216

Ишенүүчү деп эсептеген адамдын бул күнөөлөрүнүн бирин актаган ар кандай доктрина – бул жалган окуу. Эгерде кимдир бирөө өзүн Машаяктын жолдоочусумун деп ырастаса, бирок жыныстык күнөө кылса, Ыйык Сөзү боюнча жыйындан аны алып салуу жана аны ишенген деп эсептебөө талап кылынат (1 Корунттуктарга 5:11-13).

Чогулуштун жетекчилери журуш-туруштун жакшы улгусун керсетуулеру керек. Жыйында сыйынуу башчыларына адепсиз кийинүүгө уруксат берилгенде же жыйында бийдин сезимтал түрлөрүнө уруксат берилгенде, алар туура эмес жыныстык каалоолор кадыресе көрүнүш экенин билдирет. Алар жыныстык күнөө олуттуу эмес экенин билдирет.

Коомдун кийинүү стили адамдын сексуалдык тартылуусун пайда кылуу үчүн физикалык таасири жок жакшы кийинген эмес экенин билдириши мүмкүн. Жыйналыштын мүчөлөрү кээде мындай жаңылыштыкка кабылышат. Коомунун модасын ээрчибесе, өздөрүн жакшы кийинген эмес деп ойлошот. Бул туура эмес экенин жыйын окутуш керек. 1 Тиметей 2:9-10 бизге ишенгендер ушундай кийинип, жүрүш-турушу керектиги айтылат, аларды көргөн ар бир адам алардын этият, таза жашоодо жашап жатканын жана күнөө кылууну же башкаларды күнөөгө түртүүнү каалабай турганын билиши керек. Ыйсанын жолдоочулары өздөрүн уят-сыйыттуулук жана өзүн өзү кармай билүү менен кооз кийиниши керек.

Күнөөкөргө жардам

Галатиялыктар 6:1де жыйын күнөө кетирген мүчөнү кайра алып келүүгө милдеттүү экени айтылат. Бул адам кызмат ордун сактап калышы керек же күнөө кылгандан кийин кайра тез арада кызматка орношушу керек дегенди билдирбейт. Калыбына келтирүү жыйындын шеригине жана камкордугуна кайра кабыл алуу дегенди билдирет. Мүчө чындап тообо кылса, аны Кудай жана жамаат кечирет. Жыйын ага жеңишти сактап калууга жана рухий жактан күчтүү болууга жардам берүү үчүн рухий жоопкерчиликти камсыз кылууга тийиш.

Эгерде турмушка чыга элек кыз боюна болуп калса, жыйын аны рухий жактан калыбына келтирүүгө аракет кылбастан, аны жыйын менен мамилелешүүдөн жана камкордуктан четтете албашы керек. Эгер ал тобо кылып, руханий жоопкерчиликке моюн сунса, кечирилет. Анын күнөөсү ага катышкан адамдын күнөөсүнөн да жаман эмес. Кээде күнөөнүн кесепети көрүнүп тургандыктан, кызга катуу мамиле жасалат.

Кээ бир коомдордо турмушка чыга элек кызынын боюна бүтүп калгандыктан уялган ата-энелер үй-бүлөсүнүн жүзүн сактап калуу үчүн курсактагы баласын өлтүрүүгө азгырылышат. Бирок киши өлтүрүүгө эч качан жакшы себеп жок (Мисирден Чыгуу 20:13). Ар бир төрөлө элек бала Кудайдын бейнеси боюнча жаратылган (Башталыш 9:6, Забур 139:13-14). Кыздын баласын коргоп, сүйүп, багып өстүрүү керек.

Жыйын - бул ишенимдин үй-бүлөсү. Жыйын күнөөлөрдү айыптоо үчүн жетиштүү эмес, ал өз мүчөлөрүнө да кам көрүшү керек. Мисалы, кылмыш иши менен каржылык

жактан колдоого алынган адам башка каржылык колдоону иштеп чыгуу үчүн жардамга муктаж болушу мүмкүн.

Чыныгы кырдаал ...

Чоң жыйынга бир нече кыздар катышып, хордо ырдап жатышты. Алардын үй-бүлөлөрү жакыр эле. Кыздар үй-бүлөсүнө жардам берүү үчүн акча табуу максатында эркектер менен жыныстык катнашта болушкан. Мындай кырдаалда жыйын эмне кылышы керек?

► Адамдарга күнөөкөр жашоодон баш тартууга жардам берүү үчүн сиздердин жыйын эмне кылышы керек?

Порнография

Порнография - бул жылаңачтануу же сексуалдык аракеттерди көрсөтүү аркылуу сексуалдык реакцияларды жаратууга арналган жазуу, сүрөт же видео.

Интернет порнографияны дүйнө жүзү боюнча оңой жеткиликтүү кылып жатат. Технологияны кеңири колдонуу порнографияны Ыйсанын жолдоочуларынын принциптерин бул маселеде колдонууга үйрөтүлбөгөн адамдарды азгырууга түртөт. Көптөгөн жетилген пасторлор жана лидерлер эч качан мындай азгырыктарга кабылышкан эмес, анткени алар жаш кезинде интернет жок болчу. Алар жаш муун эмнеге туш болуп жатканын араң түшүнүшү мүмкүн.

Порнография туура эмес, анткени ал адамды бузуктуктун, ойноштуктун жана сексуалдык бузукулуктун көптөгөн түрлөрүн элестетүүдөн ырахат алуу үчүн жасалган. Күнөөлүү каалоолору бар адамга жагымдуу болот. Порнография адамды Кудай айыптаган адеп-ахлаксыз иштерден ырахат алууга чакырат жана ага жардам берет.

Порнография көз карандылыкты жаратат. Порнографияны колдонгон адам ага катуу муктаждыкты сезет. Ал ансыз жашоону элестете албайт. Ал порнографиядан алган фантазиясы болбосо жашоо бош жана кызыксыз болуп калат окшойт. Ар бир көз карандылык сыяктуу эле, каалоо жалмап, колдонуучу жашоосундагы жакшы нерселерди курмандыкка чалууга киришет.

Порнография прогрессивдүү. Колдонуучуга барган сайын ачык жана бурмаланган материал керек. Мурда аны жийиркентип, үрөй учурган кыялдардан ырахат ала баштайт.

Порнография зыяндуу. Колдонуучу кадимки мамиледен ырахат ала албай калат. Анын каалоолору ушунчалык табигый эмес болуп калат, алар эч качан канааттандырылбайт. Ал башкалардын кордугуна сезимтал болуп калат.

Жыйындын жетекчилери жана ата-энелер жаштарга көз карандылыктын коркунучу жөнүндө эскертиши керек. Ата-энелер балдарына азгырыктарга каршы турууга

жетилгендиктен, интернетке чектөөсүз кирүү мүмкүнчүлүгүн бербеш керек. Порнографияны колдонуу азгырыгы менен күрөшүп жаткан ар бир адам ишенимдүү, такыбаа адамга дайыма жеңиш же ийгиликсиздик жөнүндө отчет берип турушу керек. Бул жетилген ишенүүчү адам менен үзгүлтүксүз текшерүүлөр күрөшүп жаткан адамга тазалыкка берилгендигин сактоого жана ырааттуу жеңишке жетишүүгө жардам берет.

► Адамдарды порнографияга болгон көз карандылыктан коргоо үчүн кандай тажрыйбаларды сунушташыңыз керек? Жыйын кантип жардам бере алат?

Гомосексуалдык активдүүлүк

Ыйык Китептин бийлигин четке каккан кээ бир коомдор Ыйык Сөздүн нике маанисин да четке кагышат. Адамдар бир жыныстык катнашты тандоодо эркин дешет.

Ыйык Китеп гомосексуализмди айыптайт.

► Топ Римдиктер 1:26—27, 1 Тиметей 1:10 жана 1 Корунттуктар 6:9—10-аяттарды чогуу карап чыгышы керек.

Ыйык Китептеги бул үч үзүндүдө гомосексуалдык жүрүм-турум күнөөлөрдүн эң жаман түрлөрүнүн тизмесине кирет. Бул күнөөлөрдү ээрчиген адамдар Кудайдын бийлигин четке кагышат.

Кээ бир адамдар табигый гомосексуалдык тенденциялары бар деп ырасташат. Алар өздөрүнүн жүрүм-туруму үчүн аларды күнөөлөбөш керек дешет, анткени алар ошол каалоолорго ээ болушкан эмес.

Ыйык Китепте айтылгандай, ар бир адам күнөөгө болгон табигый тенденциясын кармаган (Ышайа 53:6). Кудай бизди атайылап жасаган күнөөбүз үчүн өкүнүүгө чакырат (Ышайа 55:7). Биз күнөөкөр табият менен төрөлгөндүктөн, табигый каалоолорубуз бизди жетектейт деп ишенүүгө болбойт. Адам бузуктукка, зордук-зомбулукка же уурулукка күчтүү табигый тенденцияны сезиши мүмкүн, бирок табигый каалоо каалоонун туура экенин билдирбейт.

Мастурбация

Кээ бир бойдок адамдар жыныстык каалоолордон улам мастурбация кылышат. Мастурбация кылуу – жыныстык органдарды жыныстык жактан ырахат алуу үчүн стимулдаштыруу же сексуалдык чыңалуудан арылуу.

Порнографияны колдонуу же өз каалоосу менен сексуалдык кыялдануу күнөө (Матай 5:27-28, Матай 15:19-20). Ыйык Китепте мастурбациянын өзүн адеп-ахлаксыздык катары айыптаган эмес. Бирок, өз алдынча жыныстык катнашта болуу кумарланууга, порнографияга жана бузуктукка алып келиши мүмкүн.

Мастурбация да акылсыздык, анткени ал көз карандылыкты жаратат: аны канчалык көп кылсаңыз, ошончолук аны жасоо керектей сезесиз.

Компульсивдүү мастурбация көбүнчө эмоционалдык же карым-катнаш көйгөйлөрү бар же мурда сексуалдык зомбулукка кабылган сыяктуу тереңирээк маселени көрсөтөт.

► Окуучулар топ үчүн 1 Корунттуктар 6:12-13, 18-20 жана 1 Тесалоникалыктар 4:1-8-аяттарды окуулары керек.

Кудай никедеги физикалык биримдикти күйөөсү менен аялын эмоциялык жана рухий жактан бириктирүүгө жардам берүү үчүн жараткан (1 Корунттуктарга 6:16—20, Малахия 2:15).

Көптөр... мастурбация турмушка чыкканга чейин бойдок болуу менен күрөшүүгө жардам берет деп ойлошот. Бирок алар көнүмүш адатка айланып калганда, келечекте үй-бүлөлүк секстин сулуулугуна жана жакындыгына коркунуч туудураарын түшүнүшпөйт.

Өзүн-өзү жыныстык катнаш секстин негизги максатын сагынган сексуалдык тажрыйбаны камсыздайт: физикалык жана эмоционалдык жактан бир денеге айлануу үчүн экөөнүн кошулушу.... Мастурбация никеде дени сак, нормалдуу сексуалдык активдүүлүктүн ордуна колдонулбашы керек.¹⁵

Жашоодо мастурбация көйгөй жаратса, турмушка чыга элек адам эмне кылышы керек? Кимдир-бирөө сексуалдык чыңалуудан арылуу үчүн гана мастурбация кылып жатса дагы, андан качуу эң жакшы, анткени ал азгырыктар жана өз алдынча жыныстык катнаш Кудайдын сексуалдык каалоолорун ишке ашыра албайт.

- Алардын жашоосунда кандайдыр бир бузукулук болсо, мойнуна алып, ошол күнөөсүн ташташы керек. Алар дайыма жана бат-баттан жеңиштер жана ийгиликсиздиктер жөнүндө сыйынып, кеңеш бере турган, кудайга ишенген улгайган насаатчыга айтып бериши керек.
- Эгерде мастурбация эмоционалдык же мамиледеги көйгөйлөрдүн же мурунку сексуалдык зомбулуктун натыйжасы болсо, машаяктык кесипкөй кеңешчиден кеңеш алуу ылайыктуу.

Машаяктын жолдоочусуна төмөнкүлөр жардам берет:

- 1. Ыйсанын кам көрөрүнө ишенүү (Забур 138:1—3, 1 Петир 5:6—10)** . Ал сенин ишенимиң, физикалык муктаждыктарың жана тазалыгың жөнүндө кам көрөт. Өзүнүн адамгерчилиги менен ал биз туш болгон физикалык жана психикалык азгырыктарга жеңүү менен туруштук берди жана биз жеңишке жетишибиз керек болгон ырайымга ээ (Еврейлер 4:14-16).
- 2. Шайтандын калпына ишенбөө (Жакан 8:44).** Шайтан сага Исанын баары бир деп айтышы мүмкүн, же Ыйса сени абдан капаланткан жыныстык каалоону

---

¹⁵ Dr. Tim Clinton and Dr. Diane Langberg, *The Quick-Reference Guide to Counseling Women*, (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2011), 185

жок кылат (1 Петир 5:7-8). Шайтан сени жыныстык каалоолордон улам күнөөкөр деп айыпташы мүмкүн (Аян 12:10).

- 3. Ыйсанын өзүнө көңүл буруп, аны ким экендиги үчүн мактоо (Забур 105:3-4).** Шайтан бул сыноо аркылуу ишенимиңди жана Кудай менен болгон мамилеңди бузууну каалайт (Жакан 10:10). Бирок Ыйсанын бул сыноодогу максаты, силердин ишенимиңер бекемделет жана аны жакшыраак даңктай аласыңар (1 Петир 1:5-9). Сен Ыйсага сыйынууга көңүл бурсаң, ал сага жардам берүүгө даяр (Забур 45:1).
- 4. Кудайдын Сөзү жөнүндө ой жүгүртүү (Забур 118:9)** . Кудайдын Сөзүн окуу, угуу жана анын үстүнөн ой жүгүртүү сага азгырык учурунда жеңүүгө жардам берет. Иса азгырыкка кабылганда, жеңүү үчүн Ыйык Китепти колдонгон (Матай 4). Биз да ошондой кылышыбыз керек.
- 5. Жок дегенде бир жетилген жана такыбаа адамдын алдында жоопкерчиликтүү болуу (Галатиялыктарга 6:2)** . Ишеним жолунда сизден алда канча алыс болгон адам менен (сиздин жынысыңызда) ачык жана чынчыл болуу абдан пайдалуу болот. Алар сизге сыйынып, кеңеш айта алышат. Алар менен өзүңөрдүн күрөшүңөр жөнүндө сүйлөшүү тазалыкты сактоого жана ишенимиңерди бекемдөөгө жардам берет.
- 6. Башкаларга кызмат кылуу жана алардын муктаждыктарына көңүл буруу (Филипиялыктар 2:3—5)** . Башка адамдарга кызмат кылуу менен өз муктаждыктарыңыз жана каалоолоруңуз жөнүндө ашыкча тынчсыздануу менен күрөшүңүз.
- 7. Кудайдын убагында такыбаа кишиге турмушка чыгуу (Накыл сөздөр 5:15, 18—19)** .

Никеге чейин адеп-ахлактык тазалык менен Кудайды даңктоо принциптери

Жаштар турмушка чыга электе катуу азгырыктарга туш болушат. Алар үчүн ишенимдүү боло ала турган өмүрлүк өнөктөш керек экенин эстен чыгарбоо маанилүү.¹⁶Никесиз кыска мөөнөттүү ырахат алууну каалаган адам менен мамилени ойлобоосу керек. Алар ишенимдүү эмес адам менен мамиледе болбошу керек (1 Корунттуктарга 7:39). Алар ишенимдүү жубай жана жакшы ата-эне боло турган адамды гана карашы керек.

Жакшы никеге тургусу келген жаш адам Машаяктын ишенимдүү, берилген жолдоочусу болушу керек, ошондо туура адам тартылышы керек (Накыл сөздөр 3:4—8). Адам туура жүрүм-туруму жана жупуну кийими менен жакшы мүнөздү көрсөтөт (1 Тиметейге 2:9—10). Карама-каршы жыныстагы адамдар менен бейкапар мамиле

¹⁶ Накыл сөздөр 31:11-12, 1 Тиметей 3:11-12, Малахия 2:14-16, Накыл сөздөр 2:16-17 карагыла.

жасаган адамдар туура эмес каалоолордун негизинде мамиле түзүүгө даяр экенин билдирет (1 Тесалоникалыктарга 4:1-7). Туура эмес кийим кийген адам туура эмес адамды өзүнө тартат (Накыл сөздөр 7) .

Кудай жаштардын ата-энелерине, пасторлорго жана Машаяктын башка жолдоочуларына жүрүм-туруму, кийим-кечеси жана мамилелерин тандоо боюнча жетекчиликти берген. Жаштар Кудайга баш ийүү менен бул лидерлерге баш ийип, Кудайдын эң чоң батасына ээ болушат жана көптөгөн зыян жана азгырыктардан корголот.

► Окуучу топ үчүн 1 Петир 5:5 жана Еврейлер 13:17ни окушу керек.

Балдардын жана жаштардын милдети – ата-энелеринин акылмандыгына жана жетекчилигине жана руханий бийликке баш ийүү. Жаштарга азгырыктарды жеңип жашоого жардам берүү бул лидерлердин милдети.

► Окуучу топ үчүн Римдиктер 13:14 жана 1 Корунтуктар 10:13тү окушу керек.

Кудай ишенген адамдарга алар туруштук бере албаган азгырыктарга жол **бербейт**. Жаштар азгырыктардан качууга милдеттүү (2 Тиметейге 2:22). Бирок, ата-энелер мүмкүн болушунча жаштардын ашыкча азгырыктарга кабылуусунан алдын алуулары керек. Ата-энелер мунун жок дегенде үч жолу бар:

(1) Балдар эмне кылышы керек жана эмне кылбашы керек, алар ким менен болушу керек жана кайда барышы керектиги жөнүндө конкреттүү көрсөтмөлөрдү берүү менен (Эфестиктер 6:1—4).

Ата-энелер балдарын азгырыктардан коргоо үчүн алардын жетилгендиги жетишсиз болгон жагдайларда болушуна жол бербеш керек. Мисалы, жаш жигит менен кыз ээн жерде жалгыз калса, алар туура эмес жүрүм-турумга азгырылышы мүмкүн.

(2) Азгырык болгон жерлерде алардын жаштарын жоопкерчиликке тартуу менен.

(3) Жаштарга Ыйык Китептен насаат айтуу менен.

Ата-энелер жаштарына Ыйык Сөздүн принциптерин эске алуу менен жагдайларды карап чыгууга үйрөнүүгө жардам бериши керек (Накыл сөздөр 4:1-9, Накыл сөздөр 7:1, 4-5). Алар көрүп жаткан коркунучтар жөнүндө жаштар менен сүйлөшүшү керек. Алар жаштарга ар кандай тандоолорду жасоого жардам бериши керек. Алар жаштарына азгырыктардан кантип качуу жана азгырыктарга кабылганда эмне кылуу керектиги жөнүндө алдын ала ойлонууга жардам бере алышат.

Жыйын Ыйык Сөздүн адеп-ахлактуулугун коргогондо, жергиликтүү маданияттан айырмаланып турушу керек. Көптөгөн маданияттар жыныстык күнөөлөрдү маанилүү деп эсептешпейт. Алар турмушка чыга электе жаш бойдоктордун жыныстык катнашта болушун байкашат. Жыйын күнөө менен компромисске барбашы керек. Жыйын

жаштар арасындагы жыныстык күнөө нормалдуу көрүнүш деп ойлобошу керек. Кудай адеп-ахлаксыздык кылгандардын Машаяктын Падышалыгында мураска ээ эмес экенин айтат.

► Окуучулар топ үчүн Эфестиктерге 5:3-7 жана Еврейлер 13:4 -аяттарды окуулары керек.

Никеге чейин мамиле болгон мезгил сексуалдык мамиле баштала турган мезгил эмес. Тескерисинче, бул эркек менен аялдын рухий жана Ыйык Китептин приоритеттери бирдей экендигине ынанган мезгили. Бул бири-бирине туруктуу милдеттенме алуу үчүн бири-бирине жетиштүү ишенүүгө мүмкүндүк берген бири-бирин түшүнө баштаган учур. Бири-биринин мүнөзүнүн бул ишенимине келе алышпаса, мамилени үзүп, үйлөнбөй коюшу керек.

Кээ бир коомдордогу адамдар никени кечиктиришти, анткени алардын маданияты никени өтө кылдат, кымбат баалуу жөрөлгө деп күтөт. Көп учурда жубайлар көп жылдар бою чогуу жашап, үйлөнүүнү кечиктирип, балалуу болушат. Кээ бир жубайлар үчүн үйлөнүү үлпөтүнүн чыгымы аларды көп убакытка чейин каржылык жактан жабыркатат, анткени алар үйлөнүү үлпөтүнө болгондун баарын сарпташат, атүгүл карызга акча алышат. Жыйын никенин башка моделин камсыз кылган ишеним жамааты болушу керек. Машайактык нике бири-бирине жана Кудайга берилген эркек менен аял үчүн. Бул үйлөнүү үлпөтүн кечендетүүчү же түгөйлөрдүн келечегине зыян келтирүүчү чоң чыгымдарды талап кылбашы керек.

► Ыйсанын жолдоочуларынын никеси коомдун нике салттарынан кандай айырмаланат?

Эч качан турмушка чыкпаган адамдар

Үй-бүлөлүү адамдардын көпчүлүгү үчүн Кудайдын планы. Бирок элчи Пабыл адамдардын үйлөнбөй калышынын кээ бир себептерин айткан. 1 Корунттуктар 7:26да ал «азыркы кыйынчылыкты» — куугунтуктарды камтыган жашоонун оор шарттарын айткан. Ал мындай шартта үйлөнбөй койгону жакшы болушу мүмкүн деди.

Ошол эле үзүндүдө (1 Корунттуктар 7:32-35) бойдок адамдын өзгөчө артыкчылыгы бар экени айтылат. Бойдок адам жубайына кам көрүүнү ойлобостон, Кудайга кызмат кылууга көңүл бура алат. Эгер адам никесиз эле кызматка көңүл бурууга Кудай тарабынан чакырылганда, ал кызматында укмуштуудай натыйжалуу жана батасын ала алат.

Кудайдын башка себептери да бар болушу мүмкүн (Матай 19:10-12). Бул табигый эмес жагдай деп ойлобошубуз керек. Биз ар бир бойдок адам кимдир бирөө менен окшош болушу керек деп ойлобошубуз керек. Бактылуулук жана канааттануу никеден көз каранды деп ойлобошубуз керек (Забур 107:9) .

Үй-бүлө кура элек адам эмоционалдык жана физикалык муктаждыктардан улам туура эмес мамилелерди түзүүдөн сак болушу керек. Кудай өзүнө толук берилген адамга кубаныч жана канааттануу берет.

Нике боюнча Ыйык Китептеги көрсөтмөлөр

► 1 Петир 3:1-7 жана Эфестиктер 5:22-33-аяттарды чогуу окугула. Талкуу учурунда топ бул үзүндүлөрдү текшерүү үчүн ачык калтырышы керек.

Машаяк жыйынды сүйгөндөй, күйөө аялын сүйүшү керек. Ыйса өзүн жыйын үчүн курмандыкка берген. Күйөөсү аялынын муктаждыктарын канааттандыруу үчүн өзүнүн пайдасын, жыргалчылыгын жана каалоолорун курмандыкка чалышы керек. 1 Петир 3:7 аялы менен түшүнүү менен жашашы керектиги, башкача айтканда, аялын түшүнүү үчүн колунан келгендин баарын кылышы керектиги айтылат. Ал анын муктаждыктарын түшүнүү үчүн аны изилдеши керек.

Бул үзүндүдө аял « алсызыраак» деп аталат. Аял күйөөсүнүн көңүлүнө муктаж. Ал аны физикалык зыяндан гана эмес, тынчсыздануудан жана эмоционалдык стресстен да коргошу керек.

Аялга күйөөсүнө баш ийүү жана аны урматтоо айтылат. Күйөөсү ишенүүчү болбосо да, аял күйөөсүнүн жетекчилигин кабыл алышы керек. Ушундай кылса куткарылбаган күйөөсү ишенүүчү болуп калышы толук ыктымал.

Бул аяттардагы буйруктардын кантип берилгенин эстен чыгарбоо керек. Күйөөсү аялынын үстүнөн бийлик жүргүзүүнү талап кылбайт. Аялга күйөөсүнө баш ий деп айтылат, бирок күйөөсүнө аны баш ийдиргиси айтылбайт. Ага аялын сүйүүсү жана ага кам көрүү үчүн керек болсо курмандык чалуусу айтылат. Анын сыңарындай, аялга күйөөсүнөн кам көрүүнү талап кылба; ага аны урматтоо айтылат.

Күйөөнүн артыкчылыгы анын бийлигин сактап калуу эмес, сүйүү менен кам көрүү болушу керек. Аялдын артыкчылыгы өзүнө кам көрүүнү талап кылуу эмес, күйөөсүн урматтоо болушу керек.

Элчи күйөөсүнө аялына жакшы кам көрбөсө, анын сыйынуусу угулбай турганын эскертет. Бул **биздин никедеги жүрүм-турумубуз Кудай менен болгон мамилебизге таасирин тийгизерин көрсөтүп турат** .

Элчи Жакан эгер адам бир тууганын сүйбөсө, ал Кудайды да сүйбөйт деп айткан (1 Жакан 4:20). Анын сыңарындай, Пабыл менен Петирдин сөздөрүнөн аялына кам көрбөгөн эркектин Кудайды сүйбөй турганын көрүүгө болот. Күйөөсүн сыйлабаган аял, Кудайды да урматтабайт.

► Окуучу топ үчүн 1 Корунттуктар 7:1—5-аяттарды окушу керек.

Бул аяттар никенин бир максаты жыныстык каалоолорду канааттандыруу экенин айтат. Күйөөсү менен аялы бири-бирине берилип, өз денелерине ээлик кылуу

укугунан баш тартышкан. Демек, үй-бүлөлүү адам өзү каалаганда гана жыныстык катнашка барам деп күтпөстөн, жубайынын каалоосуна да жооп бериши керек. Аяттарда адамдын жубайынын каалоосуна каршы канааттанууну талап кыла ала тургандыгы айтылбайт. Тескерисинче, аяттар бири-биринин муктаждыктарына жооп берүүгө чакырат.

Бул үзүндүдө үй-бүлөлүү адамдар бири-бирин бул артыкчылыктан ажыратпашы керектиги айтылат. Орозо менен бирге кыска убакыт жыныстык катнаштан баш тартуу мыйзамдуу, бирок узакка созулган ажырашуу канааттандырылбаган каалоолор үчүн азгырыктарга алып келет. Кээде жубайлар бир нече айга же андан да көпкө ажырашууну чечишет, анткени бири алыскы жерге жумушка же окууга кеткен. Мындай чечим чыгарардан мурун мындай пландын Кудайдые планына туура келеби же жокпу ойлонушу керек. Узакка созулган ажырашуудан улам алар кыйынчылыктарга дуушар болушу мүмкүн.

Никенин бир максаты - өз мүчөлөрүн камсыз кылган үй-бүлөлөрдү түзүү.

► Окуучу топ үчүн 1 Тиметей 5:8ди окушу керек.

Бул аят жыйындын мүчөлөрүнүн бири-бирине кам көрүү жоопкерчилигин айткан бир үзүндүдө келет. Адамдын эң биринчи жоопкерчилиги – бул анын үй-бүлөсү. Ата-эне баласынын баш калкалоочу жай, тамак-аш, кийим-кече жана билим алуу сыяктуу муктаждыктарын камсыз кылууга тийиш. Ата-эне бул жоопкерчиликти башкаларга тапшырбай, колунан келгенин жасашы керек.

Топтук бөлүшүү үчүн

Бул сабактагы темалар көп талкуу жаратат.

Окуучулар бул сабактагы Ыйык Китептин принциптерин өздөрүнүн жагдайларына колдонууга аракет кылышы керек.

► Көптөр унутуп калган үй-бүлө тууралуу кандай чындык бар?

► Дүйнөнүн азгырыктары менен күрөшүп жаткан жаштарга жыйын кандайча жардам бере алат?

► Балдарды Машаякты ээрчүүгө үйрөтүү үчүн жыйындар кантип биргелешип иштей алышат (жекшембилик мектептен тышкары)?

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Никеңиздин сонун дизайны үчүн рахмат. Жашоомдун ар бир этабында Сенин эркиңе ишенимдүү болууга жардам бер. Мага машайактык ишенимдүүлүктүн жакшы үлгүсү болууга жардам бер. Башкаларды сенин эркиңди аткарууга үндөө үчүн мага жардам бер.

Үй-бүлөлөргө, жаштарга жана балдарга ишеним жана тил алчаак болууга жардам берүү үчүн жыйында кызматташууга жардам бер.

Сиз батасын берген мамилелерге ээ болуу үчүн бизге берген сыймыгыңыз үчүн рахмат.

Оомийин

7-сабак Тапшырмалар

(1) Эгер сиз никесиз болсоңуз, никеге чейинки мамилеңизге жана келечектеги никеңизге карата Кудайдын принциптерине баш ийүүгө эки абзац жазыңыз. Эгер үй-бүлөлүү болсоң, анда Кудайдын никедеги принциптерине баш ийүүгө эки абзац жаз.

(2) Бул сабактан бир же бир нече теманы тандап, адам сиздин коомуңузда ыйык китептик принциптерди кантип колдонорун сүрөттөгөн баракты жазыңыз.

Мисалдар:

- Коомуңузда баш кошууну пландаштырган эркек менен аялдын ортосундагы машайактык мамиле жөнүндө бөлүшүңүз.
- Сиздин коомдо никеге берилгендигин көрсөтүүнү каалаган эркек же аялдын жүрүм-турумун айтып бериңиз.

8-сабак

Машайактык экология

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

- (1) Кудай эмне үчүн бардык нерсени жаратканын жана адам баласы Кудай жараткан бардык нерселерден өзгөчө экенин түшүнүшү керек;
- (2) Кудай адамзатка калган жаратууларды башкарууну бергенин түшүнүшү керек;
- (3) Кудайдын жаратууларын туура башкаруунун бир нече жолдорун билиш керек.

Джордж Вашингтон Карвер, айыл чарба илимпозу

Джордж Вашингтон Карвер 1860-жылы Америкада кулчулукта төрөлгөн. Кулчулук жоюлгандан кийин ал билим алууну каалаган. Ал кезде кара балдар үчүн билим алуу оңой болгон эмес, бирок бир боорукер аял ага: «Сен бүт нерсени үйрөнүшүң керек, анан дүйнөгө кайтып барып, билимиңди элге тартуулашың керек», - деп айткан. Джордж: «Мырзам, мага ааламдын сырларын көрсөтчү» деп сыйынып, Кудай мындай деп жооп берди: «Сен ааламдын сырларын түшүнүү үчүн өтө кичинекейсиң». Ошондо Джордж: «Андай болсо Теңир, мага жержаңгактын сырларын көрсөт», – деп сыйынып, Кудай макул болгонун айтты. Жержаңгак маанилүү болгон, анткени ал көптөгөн кедей дыйкандар тарабынан өстүрүлгөн негизги түшүм болгон. Джордж жержаңгактан көбүрөөк продуктуларды ойлоп табуу жержаңгак өсүмдүктөрүнүн баалуулугун жогорулатарын билген. Джордж жержаңгактан 300 п потенциалдуу продуктуларды жана таттуу картошкадан 100 п продуктуларды тапкан. Ал 47 жыл бою Түскегеи институтунда айыл чарба сабагынан сабак берген жана дыйкандарга жаңы ыкмаларды үйрөтүүнүн жолдорун таап, алардын жерлерин жакшыртууга жана жакшы түшүм алууга жардам берген. Джордж Вашингтон Карвер Кудайга болгон ишеними жана Кудайдын жаратуулары туура башкарылса, адамзатка чоң пайда алып келерине ишенгендиктен чоң бата болгон.

Экология жандыктардын бири-бири менен жана алардын айлана-чөйрө менен байланышын изилдөөчү илим.

Жаратылыштын үстүнөн адамдын бийлиги

► Окуучу топ үчүн Башталыш 1:1, 26—28-аяттарды окушу керек.

Жер үчүн адамдын жоопкерчилиги Кудай жерди Өзү даңктоо үчүн жаратканына негизделет (Забур 148) жана анын үстүнө адамдарды башкаруучу кылып койгон. Кудайдын бейнеси боюнча жаратылган адамдар болгондуктан, биз Кудай каалагандай

башкарууга жаралганбыз. Забурчу: «Сен аны периштелердин алдында бир аз убакытка эле басынттың. Ага урмат менен атак-даңкты таажы кылып кийгиздиң. Аны Өз колун менен жасагандарыңдын үстүнө башчы кылып койдун» (Забур 8:5—6).
Адамдардын дүйнөдө өзгөчө ролу бар. Алар жаныбарлар эмес. Кудай адамдарга жердин жана андагы жаныбарлардын үстүнөн бийлик кылуу милдетин берген.

Кудай Адам ата менен Обо энеге көбөйүп, жерди толтурууну айткан. Ал аларга жерди баш ийдирүүнү айтты. Жерди багындыруу процессин алардын урпактары уланта бермек. Жерди багындыруу жумушуна чалгындоо, жаңы аймактарды жашоого үйрөнүү, пайдалуу кендерди табуу жана пайдалануу, жаныбарларды колго үйрөтүү жана технологияны өнүктүрүү кирет.

Кудай жаратканда баары жакшы болчу. Адамдын Эйден багына кам көрүү иши (Башталыш 2:15) табият менен гармонияда жагымдуу иш болгон. Күнөө болгондон кийин, табияттын каргышы тийип, адамдын иши кыйындай баштаган (Башталыш 3:17—19). Жер өзүнүн баштапкы жеткилеңдигине ээ эмес (Римдиктер 8:18-23), бирок ал дагы эле өзүнүн кереметтүү дизайны менен Кудайдын даңкын көрсөтөт.

Топон суудан кийин Кудай адамдардын жаныбарларды жей турганын айткан (Башталыш 9:3). Кудайдын Мусага берген мыйзамы адамдарга кээ бир жаныбарларды жегенге тыюу салган, бирок Жаңы Келишимде бизге азыр тамакка жарактуу жаныбарларды жегенге уруксат берилгени айтылат (Марк 7:19, 1 Тиметейге 4:4). Жаныбарлардын аларды адамдарга салыштыра турган деңгээлге койгон укуктары жок.

Ресурстарды башкаруу үчүн адамдык жоопкерчилик

Адамдарга жер үстүндө бийлик берилгени менен (Башталыш 1:28), алар эң жогорку бийлик эмес. Бардык адамдар Кудайдын алдында жооп беришет. Жер жана анын түшүмү дагы эле Кудайга таандык.

► Окуучулар топ үчүн Забур 23:1 жана Забур 49:10—11-аяттарды окушу керек.

Кудай жердин ээси. Асман Кудайдын даңкын жар салып жатат, аалам Анын колдору жасаган иштерди кабарлап жатат (Забур 18:2), адамдардын муктаждыктарын канааттандыруу (Башталыш 1:29) жана алар үчүн жагымдуу жай болушу үчүн жараткан. Ал биздин жерден жана ал өндүргөн нерселерден ырахат алышыбызды каалайт. Биз жерге табынбашыбыз керек, анткени ал Кудайдын колунун иши (Римдиктерге 1:25). Жерди кыйратуучу жолдор менен пайдаланбашыбыз керек.

Кээде адамдар жерден пайда алып, ошол эле учурда жерди талкалап салышат. Адамдар пайдалуу кендерди казып алышы мүмкүн, бирок жерди жараксыз жана көрксүз калтырышат. Адамдар кээде бир аймактан бардык бак-дарактарды алып, жамгыр жакшы топурактын баарын жууп кетет. Кээде адамдар жапайы жаныбарларга тамак-аш үчүн аңчылык кылышкан. Суу колдонууга кооптуу болмоюнча адамдар дарыяларга таштанды ташташат.

Кудай жерди түшүмдүү болушу үчүн жараткан. Адамдардын жерди бузуп пайдаланганы туура эмес. Жерди кыйратуучу пайдалануу Кудайды маскара кылат.

Кудай жерди миңдеген жылдар бою көптөгөн муундарга кызмат кылуу үчүн жараткан. Биз келечек муун үчүн экологияны башкаруу жана жакшыртуу үчүн жоопкерчиликти сезишибиз керек. Тез пайда үчүн жерди талкалаган адам жакынын да, кийинки муунду да сүйбөйт.

20 жылдан кийин сиздин балдарыңызды бирөө тоноп кетет деп ойлогуңуз келеби ? Албетте жок. Бирок адамдар балдары жашай турган чөйрөнү бузуп, өз балдарын тоноп жатышат. Өзүңөрдүн балдарыңар жок болсо дагы, качандыр бир убакта жерди мурастай турган башкалардын балдарына кам көрүшүңөр керек.

Көптөгөн адамдар ээлик кылган жерлерге аяр мамиле кылышат, бирок коомдук жерлерге эч нерсе карабайт. Ишенгендер айлана-чөйрөгө кам көрүүнүн үлгүсүн көрсөтүшү керек, анткени биз бул Кудайга таандык экенин билебиз жана жакыныбызга жана кийинки муунга кам көрөбүз.

Кээде адамдар: «Бул жер меники эмес, андыктан таштандыларымды бул жерге таштасам болот» же «мен дарактардын баарын, атүгүл кичинекейин да кыйып алам» деп ойлошот.

► Окуучу топ үчүн Мыйзамды Кайталоо 22:6ны окушу керек.

Дүйнөнүн Мыйзамды Кайталоо китеби жазылган бөлүгүндө уяда отурганда оңой кармала турган канаттуулар болгон. Эгерде адамдар дайыма энесин жана жумурткасын же ымыркайларды алып жүрүшсө, анда ал канаттуулар жакында жок болмок. Кудай аларга энени бошоткула деп, тукум жок болуп кетпесин деп айткан. Бүгүнкү күндө ар кайсы жерлердеги эрежелерибиз так бирдей болбойт, бирок аят коомдук жердин ресурстарын сактоодо этият болушубуз керектигин айтат.

Табигый сулуулукту баалоо

Кудай өсүмдүктөрдү жаратканда бир гана жашылча-жемиштерди жаратпастан, гүлдөрдү жана көптөгөн кооз нерселерди жараткан. Бул Кудайдын жерди иш жүзүндө колдонууга гана кам көрбөгөнүн билдирет; ал сулуулукка да кам көрөт (Лука 12:27). Жаратылыштын кооздугун Кудай адамдар жашай тургандай кооз чөйрөнү камсыз кылуу үчүн жараткан.

Тоолор, чөлдөр, дарыялар, түздүктөр, токойлор жаратылыштын кооздугуна ээ. Кээде белгилүү бир жерде төрөлгөн адамдар ал жердеги сулуулукту көрбөй калышат, анткени бул алар үчүн кадимки көрүнүш.

► Өзүңүздү сүрөтчү экениңизди элестетиңиз. Кооз сүрөт тартууга көп убакыт коротуп, анан аны досуңузга берип жатканыңызды элестетиңиз. Анан бир күнү ага

барганда, адамдардын баскан кадамдарынан бузулган полдогу сүрөттү көрөсүң. Сиз кандай сезимде болмоксуз?

Эл таштандысын жерге ыргыткан көптөгөн жамааттар бар. Короолорун өздөрү тазалашат, бирок таштандыларды башка жерге таштап кетишет. Алардын жашаган жеринин көчөлөрү таштандыга толгон.

► Бул адамдар эмнени түшүнүшү керек?

Биз башкалар менен бөлүшүп жаткан аймактарыбызга, алар үчүн жана өзүбүздүн кызыкчылыгыбыз үчүн кам көрүшүбүз керек.

► Жыйын өзүнүн аймагын өзгөртүү үчүн эмне кыла алат??

Жаныбарларды колдонуу

Жаныбарлар адамдардан айырмаланат. Алар Кудайдын бейнеси боюнча жаратылган эмес. Демек, аларда өлбөс рухтар (Насаатчы 3:21) жана адам укуктары да жок.

Кудай адамдарга жаныбарларды жегенге уруксат берген, бул тамак-аш үчүн жапайы жаныбарларга аңчылык кылууга жана үй жаныбарларын тамак-аш үчүн багууга болот дегенди билдирет.

Адамзат тарыхынын көп бөлүгүндө адамдар үй жаныбарлары үчүн же жумуш жасоо үчүн жаныбарларга ээ болгон.

► Адамдардын жаныбарларга кандай мамиле кылганы Кудайга кам көрөбү?

► Окуучу топ үчүн Накыл сөздөр 12:10ду окушу керек.

Бул аятта такыба адамдардын бир өзгөчөлүгү, алардын малына жакшы кам көрүү экени айтылат. Мыкаачылык – жаман адамга мүнөздүү.

Малы бар адам анын тамак-ашы, суусу жана баш калкалоочу жайы менен камсыз болушу керек. Малдын мук-таждыктарына кайдыгер карабаган адамдарда бир нерсе бар.

Бардык жаныбарлар Кудайга таандык экенин унутпа (Забур 49:10-11). Алардын баары Кудай тарабынан долбоорлонгон жана жаратылган. Аларды көп түрдүүлүк менен жасаган. Ал тамак-аш жана жумуш үчүн бир нечесин гана жасай алмак, бирок курт-кумурскалардан жана микроскопиялык жашоо формаларынан тышкары, миңдеген жаныбарлардын түрлөрүн жараткан. Кудайдын укмуштуудай жаратуусу жаныбарлардын ар түрдүүлүгү менен көрсөтүлөт.

Кээ бир жаныбарлар, алардын ээлерине берилгендик жана ыраазычылык көрсөтүүгө жөндөмдүү. Алар адамдардын көңүл буруусунан ырахат алышат жана жооп берүүгө үйрөнүшөт. Алар көп нерсени үйрөнүүгө жетиштүү акылдуу. Кудай аларды адамдар

менен мамилелешүү үчүн жаратканы анык. Кудай жаныбарларга адамдарга өзгөчө урмат көрсөткөн (Башталыш 9:2).

Кудай жаныбарларды акылдуу жана адамдарга жооп бере турган табият менен жараткан. Аларды кыянаттык менен пайдалануу Кудайдын ой-ниеттерин урматтабоо болуп саналат. Мындан тышкары, жаныбардын азабын тартуудан ырахат алган адамдын туура эмес жана бузуку бир нерсеси бар.

Ыйык Китепте койчу жөнүндөгү мисал көп жолу колдонулат. Дөөт Ысрайылдын падышасы болгонго чейин койчу болгон. Дөөт Кудайды койчуга салыштырып, 22-забурду жазган. Дөөтү койчу койлорун кандай бакса, Кудай да өз элине кам көрөрүн түшүнгөн. Жаңы Келишимде пасторлор койчуларга салыштырылат (1 Петир 5:2 жана башка көптөгөн нерселер). Эгер Кудай адамдардан малына кам көрүүнү күтпөсө, бул салыштыруунун мааниси болмок эмес.

Дөөттүн койлорду багуусу анын адамдарга кам көрүүгө үйрөтүүсүнүн бир бөлүгү болгон. Ошол сыяктуу эле, Кудай бизге аманат кылган жерге жана жаныбарларга кам көрүү бизди адамдарга кам көрүүгө даярдайт.

Жашылдын баалуулугу

Жашыл түс жаратылышта эң кеңири таралган түс, суу же жакшы топурак жок жерлерден башка. Бул биздин көзүбүзгө эң тынч түс.

Шаарларда жашаган көптөгөн адамдар шаардан чыгып, табигый чөйрөгө келгенде сергип калышат.

Көптөгөн шаар чөйрөлөрүндө өсүмдүк жашоосу дээрлик жок. Жердин көп бөлүгү бетон менен капталган. Кээ бир коомдор шаарларда сейил бактарды жана башка жашыл аймактарды камсыз кылуу үчүн аракет кыла башташты. Ар бир жамааттын адамдары дарактар жана башка өсүмдүктөр өсө турган жерлерди камсыз кылуу үчүн биргелешип иштеши керек. Алар жашыл аймактарды адамдар ырахат алуусу үчүн, өзгөчө балдар ойной тургандай кылып калтырышы керек. Үй-бүлөлөр өсүмдүктөрдү өстүрүү менен короолорунда жана үйлөрүндө өздөрүнүн жашыл мейкиндигине ээ боло алышат.

Машайактык экологиясынын айырмачылыктары

Бул сабактын башында экологиянын аныктамасы берилген.

► Ишенгендер эмне үчүн экологияга кам көрүшү керек?

Кээ бир адамдар булгануунун алдын алуу менен жерди сактап кала алабыз деп ойлошот. Биз адамдар аны сактап кала албайбыз, бирок колубуздан келишинче сактап калуу үчүн өз салымыбызды кошушубуз керек. Ишенгендер ааламдын кыйроосун артка кайтара албасыбызды билишет. Кудай акыры жерди жаңылайт (Аян 21:1). Ошондуктан биз жерди сактап кала албасыбызды билебиз.

Кээ бир адамдар адам жаныбардан кымбат эмес, жаныбарларды сыйлашыбыз керек, анткени алардын укуктары биздики менен бирдей деп эсептешет. Ишенгендер Кудай адамдарга жер үстүнөн бийлик бергенин билишет. Биз адамдардын жаныбарлардан айырмаланарын билебиз, анткени биз өзгөчө Кудайдын бейнеси боюнча жаратылганбыз жана түбөлүк жандарыбыз бар. Демек, жаныбарлардын адам укуктарына теңдеш укуктары жок.

Ишенгендер жер жөнүндө кам көрүшөт, анткени

1. Бул Кудайга таандык.
2. Адамдар жерге кам көрүү үчүн Кудай тарабынан жоопкерчиликтүү.
3. Биз кийинки муундун камын көрөбүз.

► Сиздин элиңизде же коомчулугуңузда кандай кеңири таралган иш-аракеттер адамдардын экология боюнча ырааттуу машайактык түшүнүгү жок экенин көрсөтүп турат?

► Окуучулардан көздөрүн жумуп, жыйын короосунан чыкканда дайыма эмнени көрүшкөнүн айтып берүүсүн сураныңыз. Жыйындын алдындагы аянт кандай көрүнөт? Жерде таштандылар барбы? Аймак ага кимдир бирөө кам көрүп жаткандай көрүнөбү? Ал аймакка ким кам көрүшү керек? Жыйындын адамдары аны кантип өзгөртө аларын айтып бергиле. Эмне үчүн алар аймакка кам көрүшү керек? Алардын камкордугу башкаларга кандай таасир этиши мүмкүн? Студенттер үйүнүн тегереги жөнүндө да ушундай ойдо болушу мүмкүн.

Топтук бөлүшүү үчүн

- Кандай адаттарды өзгөртүү керек?
- Сиздин жыйыныңыз кантип үлгү жана үйрөтүү менен өз коомчулугун өзгөртө алат?
- Эгер жамааттын эли кызматташкан болсо, сиздин жамаатыңыз чөйрөнү кантип жакшыртмак?

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Кооз дүйнөнү түзүп, ага ресурстарды бергениңиз үчүн рахмат. Сиз жараткан дүйнөгө кам көрүү жоопкерчилигин бизге ишенип бергениңиз үчүн рахмат.

Сенин кереметтүү жаратыңды баалап жашоого жардам бер. Жердин байлыктарын жана кооздугун коргоо үчүн биргелешип иштөөгө жардам бергиле.

Оомийин

8-сабак Тапшырмалар

1. Бул сабактан үйрөнгөн чындыктан улам адаттарыңызды өзгөртүү планыңызды сүрөттөгөн абзац жазыңыз.
2. Коомуңуздун туура эмес иш-аракеттери жөнүндө баракча жазыңыз. Андан кийин, кимдир-бирөөгө практикалар *эмне үчүн башкача болушу керектигин* түшүндүрүп бериңиз. Өзүңүздүн дооматтарыңызды белгилүү бир аяттарга жана Ыйык Китептин дүйнө таанымына негиздеңиз.

9-сабак

Акча

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

- (1) Акчаны жана ресурстарды туура пайдалануу жана башкаруу боюнча Кудайдын принциптерине милдеттенме алыш керек;
- (2) Акчага болгон туура эмес ишенимдер жана аны пайдалануу менен байланышкан руханий коркунучтарды жана андан кантип сактануу керектигин түшүнүшү керек.

Джон Уэсли, Берешен Берүүчү

Джон Уэсли 1703-1791-жылдары Англияда жашаган. Ал жыйындарда кабыл алынбай турган жакырларга жакшы кабарды сыртта тараткан. Ал өмүрүнүн бардык майда-чүйдөсүнө чейин, анын ичинде акчаны колдонууда Кудайды даңктоого умтулуп, кылдат жашаган. Ал ишенгендер акча тапкандан кийин, алар колунан келгендин баарын үнөмдөп, колунан келгендин баарын бериши керектигин үйрөткөн. Ал тартиптүү каржылык адаттарды колдонуунун ишенимдүү үлгүсү болгон. Ал жыл сайын чыгашасын азайтып, андан да көп бере турган болду. Анан кирешеси көбөйгөндө, чыгашасын ошол бойдон калтырып, ашыкчасын берип койгон. Ал өмүр бою көп байлык тапканы менен, өлгөндө анын колунда бир нече тыйын гана болгон. Уэсли Кудай ага акчаны башкаруу үчүн адамдарга ишенерин билген жана ишенгендер акча менен иштөөдө Кудайдын принциптерин карманышы керек деп үйрөткөн.

Киришүү

Жаңы Келишимде акча башка предметтердин көбүнө караганда көбүрөөк айтылат, бул акча Кудай үчүн абдан маанилүү болгондуктан эмес, адамдардын акчага байланыштуу көптөгөн көйгөйлөрү бар.

Жаратуучу катары Теңир бардык адамдардын жана алардагы байлыктын ээси. Ишенгендер катары биз өзгөчө түрдө Кудайга таандыкпыз, анткени Ал бизди кун төлөп сатып алды. Биз өзүбүздү Кудайдын даңкы үчүн колдонула турган мүлктүн башкаруучусу деп эсептешибиз керек.

Жакшы нерселерден ырахат алуу жаман эмес. Ар бир нерсени шүгүрчүлүк жана ишеним менен кабыл алсак, Кудай бизге батасын берет.

Бирок акча көпчүлүк адамдар үчүн руханий коркунуч.

Байлар үчүн эскертүүлөр жана багыттар

► Бай болуу деген эмнени билдирет?

Адамды бай деп эсептешинин ар кандай себептери бар.

Эгер сизде эң негизги керектөөлөрүңүздөн көбүрөөк сатып алууга акчаңыз болсо, анда сиз дүйнөдөгү адамдардын жок дегенде жарымынан да байсыз. Көптөгөн адамдар ошол күнү жей турган тамак үчүн күн сайын иштешет; алардын ишине тоскоол боло турган нерсе болсо, тамак-ашы жок.

Адамдар, адатта, өз коомундагы көпчүлүк адамдардан көбүрөөк байлыгы бар адамды бай деп эсептешет. Анын жашоо образы көпчүлүк адамдарга караганда көбүрөөк акча короторун көрсөтүп турат. Эл аны жогорку социалдык класстын өкүлү деп эсептейт. Ал көпчүлүк сатып ала албаган кымбатчылыктан ырахат алат. Ал бийликтеги адамдарга таасир этет. Эл анын ресурстарынан улам ага кызмат кылууга даяр.

Ыйык Китепте бай адамдар үчүн атайын көрсөтмөлөр жана эскертүүлөр бар.

Ыйсанын бай адамдын асманга кирүү өтө кыйын экенин айтканы абдан олуттуу эскертүү (Матай 19:24).

Биз элчи Пабылдын бай адамдар үчүн айткан кабарынан байлыктын коркунучтуулугун түшүнө алабыз.

► Окуучу топ үчүн 1 Тиметей 6:17—19-аяттарды окушу керек.

Пабыл байларга өздөрүн башка адамдарга караганда жогору класс деп эсептебөөнү эскертет. Бай адамдардын өзүн башкаларга караганда жакшыраак деп эсептеген азгырыгы бар. Жакып жыйналышка адамдарды байлыгына же социалдык абалына байланыштуу урматтоо менен жаңылыштык кетирбөөнү эскертет (Жакып 2:1-4).

Бай адам байлыгы үчүн өзүн коопсуз сезбей, Кудайга таянышы керек. Акчасы бар адамдын Кудайдын ырыскысына муктаж экенин сезүү кыйыныраак. Кудайдын жардамына муктаж сезбегендиктен рухий жактан кайдыгер болууга азгырык бар (Мыйзамды Кайталоо 8:6—18).

Бай адамдар берешен болуп, акчасы менен жакшы иштерди жасашы керек.

Жакып 5:5те дүйнөдөгү бай адамдарды айыптагандардын бири - бул алардын жыргалчылыкта жашаганы, ал эми башкалар азап тартканы. Акылдуулук менен көп жакшылыкка жетишүүгө болот. Бакытты акчага сатып ала албайт, бирок көп кайгыдан арылтат. Адамдын жыргалчылыкта жашап жатып, башкалардын азабын көрмөксөнгө салуу туура эмес.

Амос пайгамбар аркылуу Кудай өзүнүн жүрөгүн адамдын адилеттүүлүгүнө (кедейлерге жана эзилгендерге боорукердик жана ырайымдуулук) төмөнкү сөздөр

менен билдирет: «Акыйкаттык суудай, чындык тынбай аккан дарыядай агып турсун» (Амос 5:24). Кудай жыргалчылыкты жеңилдетүүгө, өзүм билемдикке жана жакырлардын абалына кайдыгерликке алып барганда өкүм чыгарган (Амос 6:1, 3-6; Амос 8:4-7, 11-12).

Ар бир ишенген жакырларга жардам берүү үчүн курмандыкка акча бериши керек, ошондой эле жергиликтүү жыйынды колдоо үчүн кирешесинен ондон бир бөлүгүн бериши керек жана ал Жакшы Кабарды таратуу үчүн миссионердик ишти колдошу керек. Джон Уэсли анын убагындагы жыйындын дүйнөгө анчалык таасир тийгизбей жатканынын үч себеби бар экенин айткан:

1. Туура доктринанын жоктугу;
2. Жоопкерчиликтүү тартиптин жоктугу;
3. Жеке курмандыктын жоктугу.

Акчага болгон сүйүү

► Окуучу топ үчүн 1 Тиметей 6:8—10ду окушу керек.

Акча тууралуу эскертүүлөр бай адамдарга гана багытталган эмес. Көптөгөн кедей адамдар эч качан бактылуу боло албайм деп ойлошот, анткени алар кедей. Ыйык Китепте акчага болгон сүйүү ар кандай жамандыкка алып келери айтылат. Бул эскертүү баарына тиешелүү.

Акчага болгон сүйүү эч качан канааттандырылбайт. Акчаны сүйгөн адам анын эч кандай суммасына ыраазы болбойт (Насаатчы 5:10). Ыйык Китепте акчаны сүйүүдөн алыс болушубуз жана негизги муктаждыктарыбызга ыраазы болушубуз керектиги айтылат (Еврейлер 13:5).

Бай болгусу келген адам өзүнүн мүнөзүн бузууга көп азгырыктарга кабылат. Баюуга аракет кылуу процесси аркылуу адам ишенимин таштап, күткөн кубанычтын ордуна көптөгөн кайгы-капаларга ээ болушу мүмкүн.

Кээде диний жетекчилер байлык убада кылуу менен жолдоочуларын өзүнө тартат. Ишеними бар адамда байлык болуш керек дешет. Жакыр коомдордогу көптөгөн адамдар бул убадаларга тартылышат, анткени алардын жашоосу оор. Бул лидерлер дайыма акча жөнүндө сүйлөшүп, насаат айтып, дүйнөдөгү адамдар көрсөткөн каржылык ийгиликтин белгилерин көрсөтө алганы менен сыймыктанышат.

Ыйык Китепте канааттануу менен такыбаачылык улуу баалуулук экени айтылат (1 Тиметейге 6:6). Диний жол менен байлыкка умтулган адам дүйнөдөгү бардык байлыкка умтулган адамдай эле коркунучтарга дуушар болот. Байлыкты убада кылган жыйындар Машайакты кабыл албаган адамдарды өздөрүнүн жеке каалоолоруна кайрылуу менен өзүнө тартат. Бирок, бул жыйындар убада кылынган нерсени эч качан кабыл албаган үмүттүү адамдар менен толтурулган. Байлык

жөнүндөгү Жакшы Кабар менен байыган адамдар, аларга ишенген адамдардан курмандыктарды чогулткан жарчылар гана.

► Окуучу топ үчүн Филиппиялыктар 4:10—13-аяттарды окушу керек.

Пабыл филиппиялык ишенимдештеринин аны колдоо үчүн тартуу жибергенине ыраазы болгон. Ал аларга кандай шартта болбосун, ал тургай ачкачылыкта да ыраазы болууга үйрөнгөнүн айтты. Бул билдирүү Пабылдын дайыма эле көп акчага ээ болбогонун көрсөтүп турат. Кудайдын жардамы менен баарын кыла аларын айтты. Бул билдирүүнүн контексти анын кандай гана шартта болбосун, Кудайга ыраазы жана ишенимдүү боло аларын билдиргенин көрсөтүп турат.

Чынчылдык

► Окуучу топ үчүн Накыл сөздөр 11:1ди окушу керек.

Бул аятта мөмө же жашылча же эт сыяктуу бир нерсени салмак менен сатуу үчүн колдонулган таразалар жөнүндө сөз болуп жатат. Кээде адамдар кошумча акча алуу үчүн жалган салмак берүүгө арналган таразага ээ. Бул аятта Теңир арамдыкты жек көрөөрү айтылат.

Көп адамдар акча үчүн арам иштерди жасашат. Бул курста кийинки сабак чынчылдык темасында болот.

Кудайга ишенүү

Элчи Пабыл Филиппидеги ишенгендерге кат жазып, Кудай алардын муктаждыктарын камсыз кылаарын убада кылган. Бул сонун убада. Болгон кырдаалды көрүү үчүн биз ал пайда болгон жерди карап чыгышыбыз керек.

► Окуучу топ үчүн Филиппиялыктар 4:15—19-аяттарды окушу керек.

Жыйын Пабылга каржылык колдоо жөнөткөн. Ал бул Кудайга курмандык экенин айткан. Ал Кудай алардын муктаждыктарын камсыз кылаарын убада кылган. Ал алардын акчасын чоң көбөйтүүнү убада кылган эмес.

Бул убада жоопкерсиздикке же ысырапкорчулукка жол берген адамдарга берилген эмес. Бул акчасын руханий артыкчылыктарга ылайык башкарган адамдар үчүн болчу.

► Окуучу топ үчүн Матай 6:25—33-аяттарды окушу керек.

Ыйса Кудай канаттууларды кантип азыктандырат жана гүлдөрдү кооздоп жатканы жөнүндө айтып, бизге кам көрөрүн убада кылган. Ал бизге аман калышыбыз үчүн кабатыр болбоону айтат. Ал Кудайдын Падышалыгын биринчи орунга койсок, биздин муктаждыктарыбыз камсыз кылынат деп убада кылат.

Бүгүн жөнүндө эмес, келечек үчүн тынчсызданышат. Кудай бардык нерсени алдын ала убада кылган эмес. Эски Келишимде манна түшкөндө, ал күн сайын келген

(Мисирден Чыгуу 16). Ошо сыяктуу эле, Ыйса биз күнүмдүк наныбыз үчүн сыйынышыбыз керектигин айткан (Матай 6:11). Кудай биздин ага күн сайын ишенишибизди каалайт.

Жакып Кудай жакырларды ишеним менен байытканын айткан (Жакып 2:5). Жарды адамдардын Кудайга таянууга мүмкүнчүлүгү бар, алар финансылык жактан коопсуз деп ойлогон адамдарга караганда.

Кудайга таянуу жоопкерчиликсиз болушубуз керек дегенди билдирбейт. Кудай бизди адатта биздин ишибиз аркылуу камсыз кылат (Эфестиктер 4:28). Эгер адам иштөөнү каалабаса, анда ал Кудайдан ага кам көрүүнү күтпөшү керек жана башка адамдар ага берүүгө милдеттүү болбошу керек (2 Тесалоникалыктарга 3:10).

Кудайдын ырыскысы бизди бай кылат деп күтпөшүбүз керек. Кудай бир нече адамга байлык менен батасын берет, бирок байлык ар бир адам үчүн Кудайдын планы эмес. Байлыкты эңсеген адамдын руханий көйгөйлөрү болот.

Иштеп жаткан ресурстар

Иштетүү ресурстары - бул адамдар өндүрүүгө жардам берген нерселер. Мисал катары жер, шаймандардын жыйындысы же компьютер. Адам иштеп жаткан ресурсту пайда табуу үчүн колдоно алат, бирок ал аны кармап турууга тийиш жана аны сата албайт, болбосо өндүрүш токтойт. Ыйык Китепте иштеген булак тууралуу Накыл сөздөр 14:4тө шилтеме берилген: "Бука жок жерде акыр бош, ал эми мол киреше букалардын күчүнөн".

Кедей адам иштеп жаткан ресурстар түшүнүгүн түшүнбөй калышы мүмкүн. Мисалы, ал досунун көп акчасы бар деп ойлошу мүмкүн, анткени анын кымбат баалуу шаймандары, компютери же унаасы бар. Андай нерсеси бар досу же тууганы керек болгондо акча берип турса керек деп ойлойт. Бирок, ошол нерселердин кайсынысы болбосун адам кирешесин жоготпостон сатылбай турган иштеп жаткан ресурс болушу мүмкүн.

► Сиздин чөйрөңүздөгү ресурстардын иштөөсүнө дагы кандай мисалдар бар?

Эгерде адам иштеп жаткан ресурстардын башкалар үчүн кандай иштээрин түшүнбөсө, анда ал үчүн кандай ресурстар иштей турганын билбесе керек. Ал эмнеге эң муктаж экенин же кандай жардам анын абалын өзгөртө аларын так айта албашы мүмкүн. Ал жардамды жашоонун чыныгы өзгөрүшүнө караганда, анын күнүмдүк аракеттеринин дароо, кыскача өркүндөтүүсү катары сүрөттөшү мүмкүн.

Жакырчылыктын бир аспектиси - иштөөчү ресурстардын жетишсиздиги.

Жакырчылыкка кабылган адам иштеп жаткан ресурстарды алуу, сактоо жана сактоо зарылчылыгын билмейинче, аны көз карандылыктан чыгара албайт.

Кээ бир маданияттарда адамга акча үнөмдөө жана иштеп жаткан ресурстарды өнүктүрүү кыйынга турат, анткени анын айланасындагы адамдар анын баарын бөлүшүшүн күтүшөт. Башка бирөөгө акча керек болуп туруп, эмнеге акча топтоп жатканын түшүнүшпөйт. Жоопкерчиликсиз болсо да, алар анын бар нерселерин бөлүшүүнү күтүшөт.

Машаяктын жолдоочусу анын маданиятынын күтүүлөрүн сыйлап, Ыйык Китептеги принциптерди да колдонушу керек. Ыйык Китепте биз колунан келгенин кылбаган адамга жардам берүүгө милдеттүү эмеспиз деп айтылат (2 Тесалоникалыктарга 3:10). Эгер адам жоопкерчиликсиз адамга жардам берүү үчүн иштеп жаткан ресурстарын берсе, экөө тең жакыр бойдон калышат.

Ыйык Китепте Кудайдын гүлдөп-өсүшүнүн түрү адамдардын өздөрүнүн иштөө ресурстарына ээ болушун билдирет. Михей пайгамбар куттуу коомдо ар бир адам өзүнүн жүзүм сабагы менен анжир дарагына аман-эсен ээ болоорун айткан (Михей 4:4). Бул жеке менчикке жана бир нерсени өндүрүү каражаттарына тиешелүү. Кээ бир жерлерде айыл чарбасы өндүрүштүн эң жакшы түрү болбошу мүмкүн, бирок принцип баталуу адамдар ресурстарды өндүрүү үчүн керектүү нерселерге ээ болушу керек.

Көбүнчө ишеним келтирген кедей адамдар Кудайдын тике батасын гана эмес, жакшы жашоо образынын аркасында дагы гүлдөп башташат. Алар ичкиликке, кумар оюндарына жана көңүл ачуунун туура эмес түрлөрүнө акча коротууну токтотушат. Алар мыкты жумушчу болуп, жакшы репутацияга ээ болушат. Кудай алардын кызматына батасын берет. Көбүнчө ишенгендердин үй-бүлөсүндө экинчи муундун абалы биринчи муунга караганда бир топ жакшыраак болот.

► Сиздин чөйрөңүздөгү адамдар каржылык абалын жакшыртуу үчүн кандай жолдор менен иштеп, акча топтой алышат?

Кумар оюндары

Кумар оюндары - бул акчаны тобокелге салып, эркин акча табуу аракети. Ар бир уткан адам утулгандан акча алып, ордуна эч нерсе бербейт. Көп адамдар кумар оюндарына берилип, акчасын ысырап кылып, үй-бүлөсүнө кам көрө албай калышат. Көптөгөн адамдар башка бирөөнүн акчасын утуп, кайра төлөй алам деп кумар оюндарына колдонушкан. Кумар ойноо үчүн уурулук кылгандар түрмөдө көп. Жакырчылыкта жашаган көптөгөн адамдар кумар оюндарын ойношот, анткени алар бактылуу болуп, акча утуп алуудан башка жагдайды өзгөртүүгө үмүтүбүз жок деп ойлошот.

Кумар оюндары көптөгөн машайактык принциптерине карама-каршы келет:

1. Эмгек аркылуу байлыкка ээ болуу принциби (Эфестиктер 4:28)
2. канааттануу принциби (1 Тиметей 6:6)

3. Эгүү жана оруп алуу принциби (Галаттыктарга 6:7)

Ошондой эле, Кудай башка бирөөдөн кокустан акча алгандан көрө, кызматты же өнүмдөрдү пайда кылууну каалайт. Кумар оюндары зыяндуу, анткени ал көз карандылыкты жаратат жана кылмыштуулукту көбөйтөт.

Кумар ойноо Кудайга таянууга карама-каршы келет. Адам: «Кудай мага кам көрүп жатканына ишенемби?» деп сурашы керек. – Кудай мага ырыскы берсин деп сыйынсам болобу? "Кудай мага ырыскы бергиси келет, бул акчаны тобокелге салып, башка бирөөдөн акча алам деп үмүттөнөмбү?" "Кумар ойногонум үчүн Кудай мага чоң суммадагы утушка себепкер болот деп ойлоймбу?" Кумар ойногон адам материалдык абалында Кудайга ишенбейт. Эгер биз Кудайга чындап таянсак, анын бизге берген ачык-айкын көрсөтмөлөрүнө баш ийебиз, анткени ал биз баш ийгенибизде муктаждыктарыбызды ишенимдүү түрдө камсыз кылаарын билебиз.

Карыз

Карызга акча алган адам келечекте алган акчасынан кайтарып берем деп ойлойт. Демек, карыз алуу – келечекте жаңы муктаждыктарды алып келе турган болсо да, келечектеги акчаны сарптоо.

Ыйык Китепте карыз алуучу карыз берүүчүнүн кулу экени айтылат (Накыл сөздөр 22:7). Карыз алуучу өзүнүн эркиндигин чектеген милдеттенмелерди түзөт.

Карыз алуунун кээ бир түрлөрү башкаларга караганда жаман. Качан адам тамак-аш сыяктуу негизги муктаждыктары үчүн карызга акча алса, ал ого бетер оор абалда калат. Тамак жейт, карыз калат, мурдагыдан да жакыр болот.

Адам керексиз нерсеге, мисалы, жеке жасалга, керексиз кийим, оюн-зоок, үй жасалгасы үчүн карызга акча алса, ал келечектеги акчасын коротот. Ал өзүнүн келечектеги эркиндигин чектеп жатат; Келечекте ал нерселерди сатып алууну тандай албайт, анткени акча мурунтан эле сарпталган.

Кээ бир ишканалар жогорку пайыз менен насыя беришет. Алардан карыз алган адамдар көп өтпөй эле алгач алган карыздарынан алда канча көп карыз болуп калышат. Кээ бир дүкөндөр жогорку пайыздык үстөк менен кредитке нерселерди сатышат. Акыры, адамдар кредитке сатып алган нерселерине бир топ жогору бааларды төлөшөт, анткени алар кадимки бааны төлөөгө жетиштүү акчасы болгуча күтүүгө даяр эмес.

Кээде адамдар өздөрүнүн маданияты күткөн кымбат үйлөнүү үлпөтүн камсыз кылуу үчүн карызга акча алышат. Алар никесин чоң карыз менен башташат. Ишенимдүү үй-бүлө катары жыйын өз мүчөлөрүнө жаңы салттарды өнүктүрүү менен же тойду ашыкча чыгымсыз кооз кылуунун жолдорун табуу менен жардам бериши керек.

► Окуучу топ үчүн Римдиктер 13:7—8-аяттарды окушу керек.

Бул аяттар бизге карызыбызды башкаларга беришибиз керектигин айтат. Биз бийликти урматтоого жана баш ийүүгө милдеттүүбүз. Биз өкмөткө салык карызбыз. 8-аяттын биринчи сүйлөмү 7-аяттагы сөздөрдү жалпылайт. Биз беришибиз керек болгон нерсени эч кимге бербей койбошубуз керек. Бул биз эч качан карыз албашыбыз керек дегенди билдирбейт, анткени биз кредитор менен макулдашылгандай кайтарып берсек, биз бере турган нерсебизди бербей койгон жокпуз.

Кудайсыз карыз алат, бирок кайрып бербейт, ал эми адил адам ырайым кылат жана берет (Забур 36:21).

Байыркы Келишимдин мыйзамдары негизинен айыл чарба коому катары Израилге багытталган. Көпчүлүк адамдар дыйканчылык жана үй чарбаларына керектүү нерселерди өндүрүү менен жашашчу. Үй-бүлөлөр көп муундар бою бир жерге ээлик кылышкан. Ошондуктан жер сатып алуу же бизнес ачуу үчүн карызга акча алгандар сейрек болчу. Эгерде адам карызга акча алган болсо, бул анын абалы начар болгондуктан жана негизги муктаждыктар үчүн акчага муктаж болгон. Кудай ысрайылдыктардын өз мүчөлөрүнө кам көргөн ишенимдүү үй-бүлө болушун каалаган. Кудай аларга карызга муктаж адамдарга үстөксүз акча берүүнү айткан (Мисирден Чыгуу 22:25). 14-Забурда сүрөттөлгөн адил адамдын өзгөчөлүктөрүнүн бири - ал пайыз менен карызга акча бербейт (Жезекиел 18:5-9 15 - Забурга окшош) .

Инвестордун кимдир бирөөгө бизнес баштоого жардам берүү үчүн карызга акча бергенде үстөк пайызын талап кылганы туура эмес (Матай 25:27) . Пайыз - бул бизнести мүмкүн кылуу үчүн инвестордун сыйлыгы.

Кедейлер менен соода кылгандар кантип пайда табуу жөнүндө гана ойлонбосо керек (Накыл сөздөр 22:16а). Сапатсыз продукцияларды сатуу же адилетсиз бааны коюу туура эмес, анткени кедейлердин башка жолдору жок. Кыйын кырдаалдан улам карыз алып жаткан адамдардан чоң пайда алуу максатында насыя берүү же кредитке сатуу туура эмес. Бизнесмен кардарларынын абалын жакшыртуунун жолдорун издеши керек.

Жезекиел пайгамбар Содомдун күнөөсү жыныстык адеп-ахлаксыздык гана эмес, эл байлыкта жашап, жакырларга жана жакырларга жардам бербегенин айткан (Жезекиел 16:49). Кудай бизди жакырларга берүү үчүн гана эмес, аларды күчтүү кылуу үчүн стратегиялык жактан жардам берүүгө чакырат.

Кудайдын байыркы ысрайыл элине берген мыйзамдары анын артыкчылыктарын көрсөтүп турат. Бүгүнкү күндө биздин элдин мыйзамдары Кудайдын Израилге берген мыйзамдарына окшош эмес, бирок Кудайдын камкордугу жана принциптери бирдей . Жыйын кедей-кембагалдарды күчтөндүрүүнүн жолдорун таап, алгач ишенүүчү үй-бүлөгө кам көрүү, андан кийин коомчулукка өзгөртүү киргизүү керек.

Бюджеттөө

Кээ бирөөлөр акчасын алаары менен бүт акчасын коротушат. Алар көбүнчө акчага ээ боло электе муктаждыктардан кыйналышат. Башкалар үчүн жоопкерчиликти ала алышпайт.

Бюджет - бул күнүмдүк чыгымдарды башкаруу планы. Көпчүлүк адамдардын белгилүү бир убакта күтө турган чыгашалары бар жана алар ошол муктаждыктар үчүн акчаны алдын ала камдашы керек. Мисалы, бир адам үйдү ижарага алышы мүмкүн. Ал ай сайын же жыл сайын төлөй алат. Ал ырааттуу түрдө кирешесинин бир бөлүгүн сактап калуусу керек, ошондуктан ал убактысы келгенде ижара акысын төлөй алат. Эгерде анын ижара акысы жылдык болсо, анда ал акчанын бир бөлүгүн көпкө кармап турат жана аны колдонууга азгырык бар, бирок ал акчаны камдап, аны мурун эле сарпталган деп эсептеши керек.

Биринчи камдалган акча ондук болушу керек (Накыл сөздөр 3:9—10). Кызматты колдоо үчүн кирешеңиздин 10% берүүгө милдеттенишиңиз керек. Сарптаганыңыздан кийин ондук үчүн кошумча акчаңыз барбы деп күтпөңүз. Кудай сиздин ишенимиңизге батасын берет.¹⁷

Негизги муктаждыктары анын калган кирешеси менен жабылгандан кийин, адам өзгөчө кырдаалдар үчүн акча сакташы керек. Ал өзүнүн абалын жакшыртуу үчүн бир аз акча топтошу керек, мисалы, өз үйүн сатып алуу үчүн акча топтошу керек. Ал ошондой эле кирешесин көбөйтүү үчүн бир аз акча салууга аракет кылышы керек. Кичинекей инвестициянын мисалы, ага жумуш үчүн көбүрөөк төлөнүүгө мүмкүндүк берген куралдарды сатып алуу болушу мүмкүн.

Автоунаа же имарат сыяктуу иштеп жаткан ресурсу (аны өндүрүүгө жардам берген нерсе) бар адам ресурсту кармап туруу үчүн акчаны бюджетке бөлүшү керек. Эгерде адам өз унаасы менен пайда таап, бирок акчасын камдабаса, анда ал унаасын капиталдык оңдоого төлөй албайт же башкасын сатып ала албайт жана анын кирешеси акыры бүтөт.

Бюджетти түзбөгөн адам көп учурда өз милдеттерин аткара албай калышы мүмкүн. Ал башкалардын жардамына көз каранды жана башкаларга жардам бере албай калышы мүмкүн. Анын абалы эч качан оңолбойт, анткени ал эч кандай каражат салбайт.

Ыйса жарадар болгон адамга жардам берген жакшы самариялык жөнүндө айтып берди (Лука 10:25-37). Самариялыктын бир аз акчасы жана жарадар болгон адамды көтөрө турган эшеги болгонуна көңүл бурсаңар. Самариялык эшегин сатып, акчасынын баарын коротсочу? Жардам берүүгө жакшы каалоосу болсо да, кырдаалга кийлигишүү мүмкүнчүлүгү чектелүү болмок.

---

¹⁷ Ондук алуу боюнча кылдат иш Shepherds Global Classroom классындагы *Жыйындын доктринасы жана практикасы* курсунда берилген, <https://www.shepherdsglobal.org/courses>

Бюджетти түзүү адамга өзүнүн муктаждыктарына даярданууга, өзүнө көз каранды болгондор үчүн жоопкерчиликти алууга, анын келечегине инвестиция салууга, өзгөчө кырдаалдарга жооп кайтарууга жана кызматты колдоого мүмкүнчүлүк берет.

Ишеним үй-бүлөсү

Жыйындын алгачкы күндөрүндө, Элүүнчү күн майрамынан көп өтпөй, ишенгендер ишеним үй-бүлөсүнө ушунчалык берилгендиктен, ар бир адамдын муктаждыктары канааттандырылганына ишенишкен. Алар мал-мүлктөрүн бөлүшүп, эч ким эч нерсе меники деп айткан эмес. Алардын көбү мүлкүн сатып, акчасын жыйынга беришти (Элчилердин Иштери 2:44—45). Жыйындын жашоосу дайыма дал ушундай болот деп күтпөсөк да, жыйналыш эң сонун болгондо марттык жана үй-бүлөгө кам көрүүгө даяр экенин көрөбүз.

Тесалоникалык ишенимдештер бардык мүчөлөрүн тамактандырганын текшерип жатышты, бирок айрымдары иштебей жатты. Ошол адамдар жыйындын айкөлдүгүнө карап жалкоолук менен жашашкан. Пабыл жыйынга үй-бүлө мүчөлөрүнө кам көрүү туура эмес экенин айткан эмес, бирок ал адам иштөөнү каалабаса, тамак-аш берилбеши керектигин айткан (2 Тесалоникалыктарга 3:10). Кээ бирөөлөр үчүн жумуш айлык акы үчүн жумуш эмес, керек болсо башка ишенгендерге жардам берүү болушу мүмкүн. Кээ бир адамдар жумушка орношо алышпайт, бирок дээрлик ар бир адам жардам бере алат.

Башка каттарда Пабыл жесирлерге жардам берүү жана жетекчилерге колдоо көрсөтүүнү буйрук берген (1 Тиметейге 5:3—18, Галатиялыктарга 6:6).

Ар бир ишенген жергиликтүү жыйындын мүчөсү болушу керек жана мүчөлөрүнүн муктаждыктарына жардам берүүгө жана кызматты колдоого милдеттениши керек.

Топтук бөлүшүү үчүн

- ▶ Адамдардан жоопкерчиликти талап кылып, жыйындын адамдары муктаждыктарга кам көрүү үчүн кантип биргелешип иштей алышат?
- ▶ Сиздин чөйрөңүздө жыйындагы адамдар үчүн ресурстарды түзүүгө кандай мүмкүнчүлүктөр бар?

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Менин муктаждыктарымды канааттандырам деген убадаңыз үчүн рахмат. Өзүмдү жана мага көз каранды болгон башкаларды камсыз кылуу үчүн өз милдеттеримде ишенимдүү болууга жардам бер. Колумда бар нерсеге берешен болууга жардам бер. Башкалардын муктаждыктарын канааттандырууга жардам бер.

Мен сиздин каржылык батаңыз үчүн сыйынып жатам, бирок баарынан да мен сиз менен болгон мамилемдин аркасында рухий артыкчылыктарды сактап, ыраазы болгум келет.

Оомийин

9-сабак тапшырмалар

(1) Бул сабакта берилген ыйык китептик принциптерди сыйынуу менен карап көр. Төмөнкү суроолордун ар бирине жазуу жүзүндө жооп бериңиз:

- Акчага жана ресурстарга келгенде кандай азгырыктарга туш болдум?
- Учурда мен кантип акча жана/же ресурстар таба алам?
- Мен акчаны жана/же ресурстарды кантип колдоном жана башкарам?
- Кудайга акча жана/же ресурстар менен ишенүү деген эмнени билдирет?
- Менде кандай иштөө ресурстары бар?
- Келечекте мен алууну пландаган иштеп жаткан ресурстар барбы? Эгер ошондой болсо, мен муну кантип кылам?
- Мен акчаны жана/же ресурстарды кандай жолдор менен туура эмес пайдаландым?
- Жогоруда саналган акчаны жана/же ресурстарды туура эмес пайдаланууну кантип оңдойм?

(2) Бул сабактын принциптеринин бир беттик презентациясын жазып, айлана-чөйрөңө карата конкреттүү колдонууну жаз. Сиздин чөйрөңүздөгү адамдар акчаны машайактык түшүнүү жөнүндө эмнени түшүнүшү керек?

(3) Накыл сөздөр 3:13—17-аяттарды жаттап, ал боюнча бир абзац ой жүгүртүүнү жаз. Кийинки сабактын башталышында бул үзүндү эсиңизден жазып, абзацты класс жетекчисине бериңиз.

10-сабак

Чынчылдык

Сабактын максаты

Бул сабактын акырына карата студент бардык учурда бардык кырдаалдарда толугу менен чынчыл болууга милдеттениши керек.

Авраам Линкольн, чынчыл адам

Авраам дүкөндө иштетчү. Бир күнү ал кардарга туура өзгөртүү бербегенин түшүндү. Аял эчак эле кетип калган. Ал айылда бир нече чакырым алыстыкта жашачу жана Авраам аны жакында көрбөй турганын билген. Акчанын көлөмү аз болсо да, ал акча керек болуп калышы мүмкүн деп тынчсызданды. Ал ошондой эле анын акчасын атайылап сактап калды деп ойлобогонун текшергиси келген. Дүкөн бир күн жабылганда, Авраам акчаны кайтаруу үчүн бир нече чакырым жөө басып кеткен. Анын ушундай жагдайда жана башка учурларда этияттыгынан улам достору аны «Чынчыл Абе» деп атап алышкан. Кийин юрист болуп, кийин мамлекеттик иштерге аралашкан. Анын чынчылдыгы урматталып, акыры Америка Кошмо Штаттарынын президенти болуп иштеген.

Кудайдын табияты

Ыйык Китепте Кудайдын калп айта албастыгы айтылат (Титке 1:2, Еврейлер 6:18). Анын табияты дайыма ырааттуу жана өзгөрбөс (Жакып 1:17). Кудай чындыкты пайда кылганда гана айтпайт. Жакшы жыйынтыкка жетиш үчүн калп айтпайт. Биз Кудайдын Сөзү толугу менен чындык жана ишеничтүү экенине шектенбесек болот. Анын чындыгы бизге коопсуздук берет (Забур 39:12, Забур 90:4).

► Кудайга дайыма чындыкты айтууга ишенбесең, аны менен болгон мамилеңе кандай таасир этет элең?

Чындык Кудай менен болгон мамилебиз үчүн канчалык маанилүү экенин ойлонуп көр. Кудай бизди толугу менен ага арналууга чакырат. Ага толук ишенбесе, андай кыла алмак эмеспиз.

Кудайдын чындык стандарты

Кудай ар дайым чындыкты айтышыбызды каалайт. Калп айткан адам Кудайдын көз алдында адил эмес (Накыл сөздөр 12:22).

Кээде адамдар соттон утуш үчүн калпты колдонушат. Акчасы бар адамдар башкалардын мүлкүн алуу үчүн калпты кабыл алуу үчүн сотка акча төлөй алышат

(Жакып 2:6). Бай адамдар адилеттиктен качып, бейкүнөө адамдарды айыптоо үчүн пара берип, жалганчылыкты орнотуу үчүн айыпташат (Жакып 5:1, 6).

Жалган күбөлөндүрүү күнөө болуп саналат, эгер сиз өз ишиңизди туура деп ойлосоңуз да. Ыйык Китеп жалган күбөлөрдү айыптайт жана өзгөчөлүктөргө жол бербейт (Мисирден Чыгуу 20:16; Накыл сөздөр 6:16—19, Накыл сөздөр 14:25, Накыл сөздөр 19:5,9). Көптөр калп жакшылык алып, зыян келтирбесе, калп айта алабыз деп ойлошот, бирок Ыйык Китепте андай мүмкүнчүлүк жок. Ыйык Китепте калп айтышыбыз керек болгон учурлар болот деп эч качан айтылбайт.

Ишенгендер эч кимден башкасы жок чындыкты айтышы керек. Чындык биздин мамилелерибиз үчүн маанилүү (Эфестиктер 4:25).

Эфестиктер 4:15те чындыкты айтуу рухий жактан жетилгендикке жетиш үчүн зарыл экени айтылат.

Колостуктар 3:9да жалган айтуу биз жок кылган күнөөлүү жашоонун бир бөлүгү экени айтылат.

Кудай соттойт жана жалганчыларды айыптайт. Жалганчылар Кудайдын мыйзамы тарабынан айыпталган коркунучтуу күнөөкөрлөрдүн тизмесине кирет (1 Тиметейге 1:10, Аян 22:15). Бардык жалганчылар оттуу көлгө ыргытылат (Аян 21:8). Жалганчылар Кудайдын шаарына кирбейт (Аян 21:27).

Чындыкты бизнеске жана мамилелерге колдонуу

► Окуучу топ үчүн Накыл сөздөр 11:1ди окушу керек.

Бул аятта мөмө же жашылча же эт сыяктуу бир нерсени салмак менен сатуу үчүн колдонулган таразалар жөнүндө сөз болуп жатат. Кээде адамдар кошумча акча алуу үчүн жалган салмак берүүгө арналган таразага ээ. Бул аятта Кудай арамдыкты жек көрөөрү айтылат.

Бир нерсенин абалын жалган айтып, кемчилигин жашырып сатуу туура эмес. Кимдир бирөөгө бир нерсени кымбатка сатуу үчүн канча акча төлөдүм деп калп айтуу туура эмес.

Акча төлөбөш үчүн адам чындыкка коошпогон нерсеге өзүнүн атына кол койгону туура эмес. Пайда үчүн элди алдап, жумуш берүүчүсүнө жардам берген адам туура эмес.

► Сиз байкаган абийирсиздиктин кандай түрлөрү бар?

Ыйык Китепте ишенбегендер карыз алып, кайтарышпайт деп айтылат (Забур 36:21, Накыл сөздөр 3:28). Кээ бир адамдар карыз алып, анан карызын төлөөгө милдеттүү эмес деп эсептешет. Ыйык Китепте биз башкаларга карызыбызды бербешибиз керек деп айтылат (Римдиктерге 13:7—8).

Чынчылдык - бул убадаларыңызды жана милдеттенмелериңизди аткарууну билдирет. Забур 14 Кудай менен жакшы мамиледе болгон адамды сүрөттөйт. Бул түрдөгү адамдардын бир өзгөчөлүгү, ал убадасын ага кымбатка турса да аткарат (Забур 14:4).

Эгер адам өзүн жалдаган адам үчүн керектүүдөй иштебесе, бул абийирсиздик болуп саналат (Эфестиктер 6:5-6).

Жумушчунун жумуш берүүчүсүнөн бир нерсе уурдаганы туура эмес (Тит 2:9—10).

Бир нерсе чындап кеткенден кымбат деп жалган квитанцияларды берүү туура эмес. Кызматкер же агент акчанын бир бөлүгүн сактап калуу үчүн бир нерсенин баасы тууралуу калп айтканы туура эмес.

Жумуш берүүчүнүн жумушчулардан убада кылган эмгек акысын кармап калуусу туура эмес (Жакып 5:4).

Башка бирөө кокустан кетирген нерсени сактап калуу туура эмес. Мүмкүн болсо, аны ээсине кайтарып беришиң керек (Мыйзамды 22:1).

Эгер сиз башка бирөөнүн (жумуш берүүчүнүн же кызматтын) ресурстарын башкарып жатсаңыз, сизге уруксат берилбеген болсо, акчаны же нерселерди өзүңүз үчүн колдонуу туура эмес.

Чынчылдыкка болгон маданий чакырыктардын иллюстрациясы

Кээ бир жамааттарда адамдар башчынын камкордугунда жашашат. Эл башчыга ишенимдүү, начальник аларга ар кандай муктаждыктарга жардам берет деп күтүлөт. Бул жамааттарда адамдардын көбүнүн жеке мүлкү жок. Жер сыяктуу эң маанилүү ресурстар коомчулукка таандык. Лидерлер ресурстарды ар бир адамдын кызыкчылыгы үчүн башкаруусу керек. Качан адам муктаждык пайда болгондо, ал өзүнө керектүү нерсени коомчулуктун ресурстарынан алууга укуктуу экенин сезет.

Гидеон жунгли кыштагында төрөлгөн. Анын үй-бүлөсү жана алардын тегерегиндеги үй-бүлөлөр айылга тиешелүү жерден азык-түлүк багышкан. Джунглиден ресурстарды табышты. Алардын эч кимиси жеке менчик жерине, атүгүл үйү турган жерге да ээлик кылган эмес. Үй-бүлөлөр кыйынчылыктар болгондо бири-бирине жардам беришчү. Начальник айылга атасындай эле. Эл анын муктаждыктарына кам көрөт деп күтүшкөн.

Гидон жаш болгондон кийин, жыгачтарды кесүүчү компанияга жумушка орношот. Ал айылдан чыгып, иштеген жерге жакын жашаган. Ага ай сайын айлык төлөнүп турчу. Кээде айлыкты бюджетке көнө албагандыктан тамак-ашы жетпей калган. Ал жетекчиси тамак-аш менен камсыз кылат деп күткөн жана анын айлыгына баарын сатып алуу Гидондун милдети экенин айтканына таң калган. Гидондун эжеси дарыгерге муктаж болгондо, Гидон ал үчүн жетекчиден акча сурайт. Жетекчи жардам

бербесе, Гидон ачууланды. Гидеон кожоюн анын көйгөйлөрүн чечүүгө жардам бериши керек деп ойлоду, бирок босс айлык Гидеон үчүн анын жалгыз милдети экенин айтты. Гидеон жумуштан кеткенден кийин, айылга алып баруу үчүн кээ бир шаймандарды уурдап кеткен, анткени жетекчи ага жетиштүү жардам берген жок деп ойлоду.

Кийинчерээк Гидеон аялы жана баласы менен шаарга көчүп келип, чоң азык-түлүк дүкөнүнө жумушка орношот. Гидеон жетекчисинен баласынын окуу акысын төлөп берүүсүн суранган, бирок жетекчи төлөгөн эмес. Кээде Гидондун үй-бүлөсүнө керектүү нерселердин баарын сатып алууга акчасы жетпей калган. Ал азык-түлүк саткан дүкөндө иштегендиктен, дүкөндөн үй-бүлөсүнө тамак-ашты алып кетүүгө уруксат берүү керек деп ойлоду. Жетекчиси макул болбой турганын билип, тамакты тымызын алып кетти.

Кээ бир жумушчулар иш берүүчүнүн милдеттенмесинин чегин түшүнүшпөйт. Алар иш берүүчү бардык муктаждыктары үчүн жооптуу деп ойлошот. Алар андан эмгек акысынан башка дагы көптөгөн жардамдарды сурашат. Эгерде ал аларга керектүү нерселерди бербесе, анда алар уурулук кылганын акташат, анткени ал аларга керектүү нерселерди карыз деп эсептешет.

► Окуучу топ үчүн Тит 2:9—14-аяттарды окушу керек.

Бул аяттар жумушчунун жумуш берүүчүсүнөн уурдабашы керектигин айтат. 10-аятта чынчылдык Машаяктын окууларын кооз кылат деп айтылат. Кийинки бир нече аяттарда адам ырайым менен өзгөрүлсө, анын жашоосун сүрөттөйт.

Ишенимдүүлүк

Чынчылдык бир гана акчага жана мүлккө байланыштуу эмес.

Калеп кесиптешине аны менен эртең мененки саат 8:00дө жолугарын убада кылган. Бирок ал кеч уктап, эртең мененки тамакты ичкенге убакыт бөлүп, бир сааттан ашык кечигип калган. Ал кесиптешине айдоочу аны алып кеткени кечигип келгенин айткан. Кесиптеш таң калган жок. Калептин бардык достору анын милдеттенмелерин эч качан аткарбасын билишет.

Калеп эки жол менен чынчыл эмес болгон:

1. Ал убадасын аткарган жок.
2. Кечигип калган себебин калп айтты.

Жумуш кылам же бир жерде болом десең эл ишене алабы? Айтканда өзүңө ишенесиңби? Сиз бир нерсени убада кылганда, аны аткаруу үчүн зарыл болгон күч-аракетти жумшоону убада кылып жатасыз. Бир нерсеге убада берүү туура эмес, анан убадаңызды аткарууга аракет кылбаңыз.

Эгер убадаңызды аткара албасаңыз, кечирим сурашыңыз керек. Сиз ийгиликсиздиктин себеби жөнүндө калп айтпашыңыз керек.

Сиздин каталарыңыз үчүн уюмуңуздагы башкаларды күнөөлөгөнүңүз туура эмес. Эгерде сиздин каталарыңыз жөнүндө калп айта турганыңызды билишсе, командаңыз сизге ишенбейт.

Ишенимдүү жетекчи адамдарды чындыкка дал келбеген нерселерди айтып, анын идеясын ээрчүүгө мажбурлабайт. Стивен Кови "Лидерлик ишенимди шыктандырган натыйжаларды алууда" деп жазган.¹⁸

Мамиле фактору

Көптөр досторуна же туугандарына калп айтуу туура эмес, бирок башка категориядагы адамдарга калп айтуу туура деп эсептешет. Кээ бир адамдар жумуш берүүчүлөрүнөн акча же материалдарды уурдап кетишет, анткени алар көбүрөөк айлык алууга татыктуу деп ойлошот. Кээ бирөөлөр колунда бар адамдарды, өзгөчө чет элдик байларды уурдашат. Кээ бир адамдар башка этникалык топтун же социалдык катмардагы адамдар менен адилетсиз бүтүмдөрдү жасашат.

Ыйса жакыныбызды өзүбүздү сүйгөндөй сүйүшүбүз керектигин айткан (Марк 12:31). Адвокаттын Ыйсага берген суроосу эсиңиздеби? "Менин кошунам ким?" (Лука 10:29). Адвокат Ыйсадан биз сүйүшүбүз керек болгон адамдардын категориясын көрсөтүүнү каалаган, ошондуктан Ыйса Жакшы самариялыктын окуясын айтып берген (Лука 10:30-37). Окуя биринчи жолу таанышкан эки башка улуттагы адам жөнүндө. Алардын мурда эч кандай мамилеси болгон эмес, улуттар ортосунда чыр-чатактар болгон. Самариялык эч кандай мамиледе болбосо да, муктаж болгон адамга жардам берген. Бул окуя менен Ыйса айткан ойлордун бири - эч ким биздин сүйүүбүздөн четтетилбеши керек.

Биздин чынчылдыгыбызга ким татыктуу экенин биз чечишибиз керек эмес. Биз тандалган адамдар менен гана чынчыл болбошубуз керек. Чынчылдыгыбыздан адам зыян тартпайт деп ойлосо да, чынчыл болуу менен Кудайга жагууну каалайбыз (Элчилердин Иштери 24:16, Филипиялыктар 1:10, 2 Корунттуктарга 5:9) .

Кандай адам болгуңуз келет? Кудай сенин кандай адам болушуңду каалайт?

Кимдир бирөө сенин сылык мамилеңе татыктуу эмес болушу мүмкүн, бирок Кудай сенин адептүү адам болушуңду каалайт. Кимдир бирөө сенин чынчылдыгыңа татыктуу эмес болушу мүмкүн, бирок Кудай сенин чынчыл адам болушуңду каалайт. Кимдир бирөө сенин сүйүүңө татыктуу болбошу мүмкүн, бирок сен ага татыктуу болбогондо Кудай сени сүйгөн жана Кудай сенин мээримдүү адам болушуңду каалайт.

---

¹⁸ Stephen M. R. Covey. The Speed of Trust: The One Thing That Changes Everything. *(Ишенимдин ылдамдыгы: баарын өзгөрткөн бир нерсе)* (New York: Free Press, 2006).

► Окуучулар топ үчүн 1 Петир 2:21-23 жана 1 Петир 3:8-12-аяттарды окуулары керек.

Башкалардын мүнөзү сиздин мүнөзүңүздү аныктоосуна жол бербейиз. Адам сага калп айтышы мүмкүн, бирок сен жалганчы болбошуң керек. Адам сенден уурдашы мүмкүн, бирок сен ууру болбошуң керек. Адам сага орой мамиле кылышы мүмкүн, бирок сен сыйлаган адам болушуң керек.

Турмуштан алынган иллюстрациялар

Бул бөлүмдөгү иллюстрациялардын бардыгы реалдуу учурлар, бирок аттары жана деталдары өзгөртүлгөн. Алар уурдоо же калп айтуу же экөө тең мисалдар.

Класс жетекчисине эскертүү: Окуучулар ар бир иллюстрацияда эмне болгонун түшүнүшкөнүн текшериниз. Окуучулардан мисалдагы иш-аракет эмне үчүн туура эмес экенин түшүндүрүүнү сураныңыз.

1. Жакып заводдо иштетчү. Ал үйгө тазалоочу шаймандарды, шаймандарды жана майда-чүйдө нерселерди тез-тез алып жүрчү, анткени завод аларды алмаштыра аларын билген.
2. Питер чоң компанияда жүк ташуучу айдоочу болгон. Кээде ал фирманын жүк ташуучу унаасын айдап баратып жолдун четинде «Солярка алабыз» деген жазууну көрүп калчу. Кээде токтоп калып, аз өлчөмдөгү дизелдик күйүүчү майдын алынганын компания билбестигин билип, аларга жүк ташуучу унаадан аз өлчөмдө сатып жиберчү.
3. Эстер өзү иштеген кеңсеге компьютердик жабдууларды сатып алууга ишенишкен. Ал дүкөндөгү сатуучуга акчанын бир бөлүгүн сактап калуу үчүн сатып алуу баасын жогору көрсөткөн квитанцияларды жазып берүү үчүн пара берген.
4. Чоң шаардагы сейил бакта күйүп кеткен лампаларды сатып жаткан киши. Сатып алгандар алардын иштебегенин билишет. Аларды кеңселерине алып барыш үчүн сатып алышат, алар жакшы лампаларды уурдап, эски лампаларды алмаштырышат.
5. Амос мектеп директору болгон. Күндөрдүн биринде ага бир окуучунун атасы келип, баласына алгебрадан жакшы баа берүүнү талап кылат. Ал Алекске акча берди. Алекс алгебра мугалимине окуучуга жакшы баа берүүнү буйруган.
6. Эндрю университеттин профессору болгон. Анын айлыгы аз эле болгон. Ал өз классына тест өтө оор болорун жана андан жооптору бар баракты сатып албаган бир дагы окуучу тесттен жакшы өтпөй турганын айтты.
7. Аарон мамлекеттик мектептин директору болгон. Бир күнү Филипп деген миссионердик уюмда иштеген досу, миссия мектеп имаратындагы кээ бир

бөлмөлөрдү ижарага алабы деп сурады. Аарон баасын берип, Филип ай сайын Ааронго акча алып турчу. Аарон акчаны сактап, кирешеси тууралуу эч качан кабарлаган эмес.

8. Филипп класстар үчүн бир аз орун ижарага алуу керек болгон миссияда иштеген. Филипп өзүнүн досу Арунга, мектептин директоруна барат. Алар ижара баасын макулдашкан, андан кийин Филипп миссияга көбүрөөк сумманы айткан. Филип ай сайын акчаны Арунга жеткирип турчу, бирок ашыкча акчаны сактап турган.
9. Сет жаңы имаратка муктаж болгон кызматта иштеген. Кызмат Сетке алар үчүн кура турган курулуш компаниясын табууну айтты. Сет бир нече курулуш компаниялары менен сүйлөштү. Эң жакшы бааны бере турган компанияны тандоонун ордуна, ал кызматтан алган акчасынын бир бөлүгүн берем деп убада кылган компанияны тандап алды.
10. Бенжамин унаасына лицензия алышы керек болчу, бирок ал текшерүүдөн өтпөй турганын билген, анткени кээ бир жарыктар иштебей калган. Ал унаасын лицензия берүү бөлүмүнө алып барып, унааларын техникалык кароодон өткөрүп, уруксат кагазын алуу үчүн кезек күткөндөрдү көрдү. Дарбазанын жанындагы киши ага лицензияны эч кандай текшерүүсүз эле бат эле ала аларын айтты. Бенжамин баасын төлөп, бат эле лицензия менен үйүнө жөнөдү.
11. Саймон унаасын токтотуучу жайдан алганы келди. Унаа токтотуучу жайдын баасын айтып берди. Саймон тейлөөчүгө азыраак берди, бирок ага башка кардар берүү үчүн унаа токтотуучу билетти сактап калууга уруксат берди, ошондуктан тейлөөчү Саймондун төлөгөн акчасын сактап калуу үчүн.
12. Анна сыноо үчүн жетиштүү окуган эмес. Сабакка келгенде ал жакшы окуган досунун жанына отурду, ошондуктан ал досунун тестинен жоопторду көчүрүп алчу.
13. Исаяя трактор айдап, мамлекеттик ири чарбага соко тартты. Ал эрте бүткүсү келди. Сокону терең казбасын деп көтөрүп, тракторду ылдамыраак айдап жиберди. Талаа даяр болуп көрүндү, бирок туура айдалбагандыктан жакшы түшүм чыкпай калды.
14. Пастор Майкл жыйынды жетектөө үчүн миссия тарабынан жөнөтүлгөн. Миссия ага айлык маяна жөнөтүп турган. Пастор Майкл жыйындын ага да акча төлөшүн каалагандыктан, ал өзүнүн жыйынынын элине миссия аны колдобой турганын айтты.
15. Элизабеттин үйүнө ууру келип, акчасын уурдап кеткен. Ал бул тууралуу досторуна айтканда, ууру башка нерселерди да алып кеткен (албаса да) дейт. Анын достору ага боор ооруп, уурдалган деп ойлогон нерселердин ордуна акча беришкен.

16. Джейсон кичинекей бир айылдын башчысы болгон жана ал айылдык чогулушта да жетекчи болгон. Анын эли примитивдүү, билимсиз жана кедей болгон, бирок айылдын жери көп болгон. Шаардын ишкерлери айыл чарба иштерин жүргүзүү үчүн жер сатып алууну суранышты. Джейсон айылдын бардык жерин сатып, акчага шаарда өзүнө үй салган.
17. Жыл сайын бир жыйын «Жылдын энеси» деп сыйлоо үчүн энени тандайт. Алар Рахелди апанын үлгүсү болгондугу үчүн эмес, анын жыйынга тартуу кылаарын билгендиктен тандап алышкан. Алар аны сыйлашкандан кийин, Рахел имаратка жаңы дарбаза сатып алуу үчүн жыйынга акча берди. Кийинки жылы жыйын Рейчел башка шаарга көчүп кеткенине карабастан, аны кайрадан «Жылдын энеси» деп тандоону чечишкен.
18. Варфоломей кызматтын айдоочусу болгон. Ар күнү кечинде ал кызматтык унаасын коопсуз жайга токтотуп койгон. Кээде унааны токтотконго чейин ал өзүнүн кардарлары үчүн жүргүнчүлөрдү же жүктөрдү ташыган.

Адепсиздиктин улуттук трагедиясы

Бул окуя ойдон чыгарылган, бирок көп жерлерде эмне болгонун сүрөттөйт.

Борол шаарындагы ишенгендер кийинки аймакта жакырчылыкта жашаган элдин чоң жамааты бар экенин аныкташты. Ал аймакта эли ибандар деген этникалык топтун өкүлдөрү болгон. Ибандыктар муундар бою медициналык жардамга же билим алууга мүмкүнчүлүгү жок примитивдүү үйлөрдө жашап келишкен. Көпчүлүгү тамак-ашка жетпей, кээ бирлери ачкачылыкка дуушар болушкан.

Боролдуктар ибандыктарга жардам берүү үчүн акча бере башташты. Алар башка аймактардагы жыйындарга тартуу сураш үчүн өз өкүлдөрүн жөнөтүштү.

Боролдогу ишенгендер Ибандыктарга жүк ташуучу унаалар менен азык-түлүк жөнөтө башташты. Алар тамак-ашты бөлүштүрүү үчүн Ибандык жыйындын жетекчилерине көз каранды болушкан.

Ибандык жетекчилер тамак-ашты өз элине сатуу үчүн базарларды уюштурушкан. Акчасы барлар гана сатып алгандыктан, ачкачылыкта отурган элге анын бири да жетпеди. Жыйындын жетекчилери жана алардын достору кирешени сактап калышты. Азык-түлүктүн бир бөлүгү эл көбүрөөк төлөй турган башка аймакка сатууга жөнөтүлгөн.

Боролдуктарга ишенгендер тамак-ашты эң муктаж болгон адамдарга бекер берүү керектигин айтышкан. Ибандык жыйындын лидерлери бөлүштүрүү бюджетин иштеп чыгышкан, анын ичинде айдоочулар менен жүк ташуучу унааларды ижарага алуу жана жардам берүү үчүн адамдарга акча төлөп берүү. Алар бааларды кадимки баадан жогору коюп, ашыкча акчаны сактап калышты. Боролдорго ишенгендер чыгымдын отчетун талап кылганда, ибандар жалган отчетторду жазышкан.

Боролдуктарга ишенгендер арам иш-аракеттерди көргөн сайын капаланып, көңүлдөрү чөгөт. Алар аларга жардам берүү үчүн башка Ибандык лидерлерин табууга аракет кылышкан, бирок ошол эле көйгөйлөр болгон. Көптөгөн Боролдуктар берүүсүн токтотушкан. Кээ бирлери бере беришкен. Бир нече ибандык пасторлор Боролдун колдоосунан көп өтпөй машиналарга жана жакшы үйлөргө ээ болушту . Башка пасторлор аларга көз артып, боролчулар менен байланышты каалашты . Алыскы аймактардагы ачарчылыктын көбүнө эч качан жардам берилген эмес.

Корутунду иллюстрация

Уоррен Баффет Berkshire Hathaway аттуу компаниянын башкы директору болгон. Ал Уолмартка таандык McLane Distribution аттуу компанияны сатып алууну каалаган. Сатып алуу 23 миллиард долларды түздү . Адатта, бул сатып алуучу баарын текшере алышы үчүн, бир нече айга созулган текшерүүлөрдү талап кылат. Баффет Уолмарттын жетекчилери менен жолугуп, бир жолугушууда келишим түздү. Ал мүлктөр жана башка мүлктөр жакшы экенин текшерүү үчүн эч кимди жиберген эмес. Кийинчерээк ал мындай деди: "Биз бардыгы Уолмарт айткандай болоорун билчүбүз жана ошондой болду." Бул эбегейсиз келишим тез эле бүттү, анткени лидерлер бири-бирине ишенишкен.¹⁹

Эми мурунку сүрөттөрдө сүрөттөлгөн адамдар жөнүндө ойлонуп көр. Алардын эч кимиси мындай келишим түзө албайт, анткени алар ишеничтүү эмес. Баарын текшерүү керек болчу, бул көп убакытты жана чыгымды талап кылат.

Топтук бөлүшүү үчүн

- ▶ Маданиятыңызда адамдардан качуу кыйын болгон кайсы арам иштер бар?
- ▶ Кандай практиканы өзгөртүү керек?

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Биз Сени адилдиктин жана чындыктын Кудайы болгонуң үчүн даңктайбыз. Биз менен болгон мамилеңизде ар дайым чынчыл болгонуңуз үчүн рахмат.

Бизге болгон чынчылдыктын стандартын карманууга жардам бериңиз. Ар бир сөзүбүзгө жана ишибизге чынчылдык принциптерин колдонууга жардам бер.

Бизди камсыз кылган жана жетектеген Атабыз болгонуңуз үчүн рахмат. Бизге кам көрүү үчүн сизге ишенгибиз келет.

Оомийин

---

¹⁹ Stephen M. R. Covey. The Speed of Trust: The One Thing That Changes Everything. (*Ишенимдин ылдамдыгы: баарын өзгөрткөн бир нерсе*) (New York: Free Press, 2006), 15

10-сабак тапшырмалар

(1) Төмөнкүлөрдүн ар бири жөнүндө абзац жазыңыз:

- Кудайдын кулк-мүнөзү (чындык) менен Кудайдын биз үчүн койгон ченеминин (чынчылдык) ортосундагы байланышты түшүндүр. Эмне үчүн Кудай бизден айткан сөзүбүздө жана бардык мамилебизде чынчыл болушубузду талап кыларын түшүндүр.
- Ыйык Китепте чынчылдык жөнүндө эмне деп айтылат? Кыскача баяндамаңызда жок дегенде үч аятты колдонуңуз.
- Ак ниетсиздик/чынчылдык башкалар менен болгон мамилебизге таасир эте турган төрт жолду түшүндүрүп бериңиз.

(2) Ыйык Китептен чынчылдык жөнүндө презентация даярдаңыз, аны өз маданиятыңыздагы адамдардын тобу менен бөлүшүңүз. Кудайдын стандарты үчүн Ыйык Китептин негизин бергиле, андан кийин аны конкреттүү кырдаалдарга колдонуңула.

11-сабак

Адамдын баалуулугу

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

- (1) Ар бир адам Кудайдын бейнеси боюнча жаратылганы үчүн баалуу жана урмат-сыйга татыктуу экенине ишениш керек;
- (2) Өзүнүн аймагында катаал мамилеге дуушар болгондор үчүн адилеттүүлүк жана ырайымдуулук кылуу үчүн жоопкерчиликти өзүнө алыш керек;
- (3) Кандай гана кырдаал болбосун, бардык адамдарга татыктуу мамиле жасоого милдеттенме алыш керек.

Дейл Карнеги, адамдарды баалаган адам

Dale Carnegie (Дейл Карнеги) *How to Win Friends and Influence People* "Кантип достошуп, адамдарга таасир этүү керек" деген китеби менен атактуу болгон. Ал бардык адамдар көңүл бурууга жана урматтоого татыктуу деп эсептеген, анткени алар адам катары баалуу. Анын принциптерин үйрөтүү үчүн Dale Carnegie Institute (Дейл Карнеги институту) түзүлгөн.

Бир жолу Дейл Карнеги институту бизнес адистери үчүн кечки классты окутуп, аларга достук мамилени жана адамдар менен байланыш түзүүнү үйрөткөн. Студенттер тест тапшырганда бир суроо менен таң калышты. Күтүлбөгөн суроо: «Сен сабактан чыкканда дайыма фойеде тазалап жүргөн аялдын аты ким?» Студенттер класстан чыгып, үйлөрүнө кайтуу үчүн анын жанынан көп жолу өтүп кетишти, бирок алар класстан кантип достук мамиледе болуу жана байланыш түзүүгө болорун айтып келишкенине карабай, көңүл бура тургандай маанилүү деп эсептешкен жок. Алар жаңы жөндөмдөрүн маанилүү адамдар менен байланыш түзүү үчүн гана колдонуу керек деп ойлошкон.

Адамзаттын машайактык баалуулугу

Ыйса Машайакка ишенген адамдардын баары бир дененин — Машаяктын денесинин мүчөлөрү: «Мындан ары силердин араңарда жүйүт да, элдин да, кул да, эркин адам да, эркек да, аял да жок, анткени бардыгыңар Машайак Ыйсанын ичинде бирсиңер» (Галатиялыктар 3:28).

Луканын Инжилинде Иса Машаяктын « өзүңдү кандай сүйсөң, жакыныңды да ошондой сүй» деген осуятын цитата кылгандагы сүйлөшүү жөнүндө айтылат. Бирок ал өзүн актамакчы болуп, Ыйсадан: «Менин жакыным ким?» – деп сурады (Лука

10:29). Суроо олуттуу болду, анткени адвокат баарын сүйүшү керек эмес деп ойлогон. Ал осуят аны белгилүү бир топтун адамдарды сүйүүсүн гана талап кылат деп ойлоду.

Бардык маданияттын адамдары абдан окшош адеп-ахлакка ээ. Уурдоо, киши өлтүрүү, зулум кылуу туура эмес экенин билишет. Бирок алар ар кимиси адилет мамиле кылууга татыктуу деп эсептешпейт. Балким досунан уурдабай, чоочун кишини уурдамак. Балким, алар өз улутунун бирөөнү өлтүрбөй, чет элдикти өлтүрүшмөк. Мүмкүн алар өз жакындарына кысым көрсөтүшпөйт, тескерисинче, өздөрү жек көргөн улуттун элине кысым көрсөтүшмөк.

Машаяктын жолдоочулары ар бир адам Кудайдын бейнеси боюнча, чексиз баалуулук менен жаратылганына ишенишет.

Ыйык Китепте жазылгандай, периште адамдарга көрүнгөн сайын, анын биринчи сөздөрү «Коркпо» деген сөз болгон, анткени анын катышуусу абдан күчтүү жана таң калыштуу болгон. Кээде адамдар сыйынуу кылуу каалоосу менен периштелердин алдына жыгылып калчу. ²⁰Бирок адамдар периштелерден маанилүүрөөк (1 Корунттуктар 6:3) .

Кайырчы, билими жок, акылы жок, мүнөзү начар, шык-жөндөмү жок, таасири жок, келбети жийиркеничтүү, мүнөзү жийиркеничтүү, бирок ал түбөлүктүү чечимдерди кабыл алып жаткан адамды жолуктурасың. Эгер ал Кудай тарабынан кун төлөнсө, ал биз жер бетинде көргөн бардык нерселерден улуу болуп калат. ²¹Ошондуктан, ал урмат-сыйга татыктуу.

► Окуучу топ үчүн Галатиялыктар 3:28ди окушу керек.

Бул аятта адамдар көбүнчө үч түргө бөлүнөт — этникалык, социалдык класс жана жыныс. Социалдык класс экономикалык деңгээлди камтыйт. Жашы, билим деңгээли жана көндүмдөрү сыяктуу башка классификацияларды кошо алабыз. Бул классификациялардын бири да Кудайдын адамдын баасына таасирин тийгизбейт.

► Кимдир бирөө башка адамдардан баалуу боло алабы? Түшүндүрүү.

Жогорку интеллектти, билими, шык-жөндөмү, физикалык күчү, лидерлик тажрыйбасы же акчасы бар адам белгилүү бир иштерди аткаруу үчүн баалуураак. Бирок ошол өзгөчөлүктөрүнөн улам адамды *дам катары* баалуураак деп эсептөө туура эмес . Бул

---

²⁰ Мунун бир мисалы Аян 22:8-9: «Мен, Жакан, муну уккан жана көргөн адаммын. Аларды укканда жана көргөндө, мен аларды мага көрсөткөн периштенин бутуна жыгылдым, бирок ал мага: “Мындай кылба! Мен сени менен, сенин бир туугандарың болгон пайгамбарлар менен жана бул китептин сөздөрүн сактагандар менен кызматташмын. Кудайга сыйынгыла”».

²¹ 1 Корунттуктар 15те Ыйсанын жолдоочуларынын денелеринин тирилүү убагында боло турган кереметтүү өзгөрүшү түшүндүрүлөт.

өзгөчөлүктөр практикалык мааниге ээ, бирок Кудайдын бейнеси боюнча жасалган адамзаттын негизги табияты чексиз жана түбөлүк баалуулукка ээ.

Алдын ала пикир

Адамдар кайсы бир этникалык топтун адамдарынын баары белгилүү бир өзгөчөлүктөргө ээ деп ойлошот. Кээде бул билдирүүлөр теринин түсүнө шилтеме жасоо менен жасалат, мисалы, "Ак адамдар ар дайым _____" же "Кара адамдардын баары _____".

Кээде билдирүү гаитиликтер же немистер же жапондор сыяктуу улутка тиешелүү. Кээде уруунун аталышы же улуттун ичиндеги этникалык топ сыяктуу конкреттүү болот.

Адамдардын адамдардын категориялары жөнүндө айткан сөздөрү кээде комплименттүү, бирок көбүнчө сынчыл болот. Билдирүүдө ошол топтун ар биринин кандайдыр бир күнөөсү бар деп айтышы мүмкүн.

Бул жерде адамдардын этникалык топтор же улуттар жөнүндө айткан сын билдирүүлөрүнүн мисалдары келтирилген. Ар кандай улуттардын аттары бош орундарга бармак.

- _____ жалкоо.
- _____ бат-баттан мас болот.
- _____ мүмкүнчүлүк болсо уурдап кетет.
- _____ бат-баттан уршат.
- _____ эч качан ишти жакшы бүтүрбө.
- _____ мектепте жакшы окуган эмес.
- _____ тез ачууланат.
- _____ дайыма калп айтат.

Этникалык айырмачылыктар бар экени көрүнүп турат жана бул айырмачылыктар сырткы көрүнүштөн да көп. Этникалык топ физикалык жана акыл-эс жөндөмдүүлүгүнөн улам спорттун же эмгектин айрым түрлөрүндө ийгиликке жетиши мүмкүн.

Эл тобунун маданий өзгөчөлүктөрү бар. Маданият адамдарды белгилүү кырдаалдарга белгилүү бир жолдор менен жооп берүүгө үйрөтөт, ошондуктан биз белгилүү бир маданияттын адамдарынан белгилүү бир аракеттерди күтүүнү үйрөнөбүз.

Топтун физикалык жана маданий өзгөчөлүктөрүн байкап коюу туура эмес. Бирок, улутуна, маданиятына карап адамдын мүнөзүнө баа берүү туура эмес. Кайсы улуттан болбосун, ишенимдүү, чынчыл, боорукер болушу мүмкүн. Аны инсан катары тааныбай туруп, анын мүнөзү начар деп мамиле кылуу туура эмес.

Биздин жеке тажрыйбаларыбыз башка адамдарга болгон көз карашыбызга таасир этет. Эгерде адамга башка улуттун өкүлдөрү жаман мамиле кылса, анда ал ошол улуттун баары бирдей экенин сезе баштайт. Эгерде адам ошол улуттун өкүлүнө кайра-кайра жаман мамиле кылса, же ал жаш кезинде жаман окуя болуп кетсе, ал таасир күчөйт.

Эки этникалык топтун ортосундагы узак мөөнөттүү чыр-чатактар бири-бирине карата бейкалыс адамдардын муундарын жаратышы мүмкүн.

Бала ата-энесинин жана башка чоңдордун кайсы бир улуттун адамдары жөнүндө айтканын укканда, анын ошол этнос жөнүндө пикири калыптанат.

Ишенген адам этникалык топторго болгон мамилесин текшерип, калыстык жана сүйүү көрсөтүүгө Кудайдан жардам беришин тилеши керек. Кудай башкаларга да ошондой кам көрөрүн жана биз аларга адилетсиз мамиле кылганыбызга ыраазы болбой турганын унутпашыбыз керек.

Кызматтагы бейкалыс

Байыркы Келишимдеги Жунус пайгамбардын окуясы үйрөтөт. Жунус эмне үчүн Кудайдан качып кеткенин айтат:

Анан ал Теңирге сыйынып: «Ал Теңирге сыйынып, мындай деди: «О Теңир! Мен өз өлкөмдө экенде эле ушундай болот деп айтпадым беле? Ошон үчүн мен Таршышка качып кеткем, анткени Сенин жакшы, боорукер, абдан чыдамдуу, абдан ырайымдуу Кудай экениңди жана алаамат үчүн өкүнөрүңдү билгем. Теңир, эми менин жанымды ал, анткени жашагандан көрө, өлгөнүм артык». (Жунус 4:2-3).

Жунус ашурлуктарды жек көргөндүктөн жана Кудайдын аны нинебиликтердин арасында иштөөгө чакырганы Кудайдын аларга жакшылык кылуу мүмкүнчүлүгү бар экенин билгендиктен Кудайдан качып кеткен.

Расанын социалдык түшүнүгү Ыйык Сөздүн түшүнүгү эмес. Ыйык Китепте бардык адамдардын *бир расасы* — *адам тукуму* экени айтылат: «Бүт жер жүзүндө жашасын деп, Ал бир адамдан бүткүл адамзатты жаратты, адамдар үчүн мезгилдерди жана жашай турган жерлерди белгиледи» (Элчилердин Иштери 17:26).

Кудай жыйынды жер бетиндеги ар бир этникалык топко Жакшы Кабар таратууга чакырат (Элчилердин Иштери 1:8). Адамдын рухунун баасы кайсы улутта болбосун бирдей.

Адамдардын сыйлабаган категориялары

Адамдар жердеги, дүйнөлүк приоритеттерди кабыл алгандыктан, адамдардын баасын коюуда туура эмес жолду колдонушат. Көптөгөн коомдор кээ бир адамдарды анча маанилүү эмес деп эсептешет жана аларга адамдан төмөн мамиледе болушат.

Төмөндө ар кандай коомдордун айрым категориядагы адамдарга урматсыз мамиле кылганынын мисалдарынын тизмеси келтирилген. Бул практикалардын кээ бирлери тарыхый; башкалар дагы эле практикаланып жатат.

Адамдардын категорияларын сыйлабастыктын чыныгы мисалдары:

- Кары-картаңдар эч нерсеге жарабай калгандыктан, обочолонгон жерде өлүп калышат.
- Адамдар башка улуттагы адамдарга кул катары ээлик кылышат жана аларды сатып же каалагандай мамиле кыла алышат.
- Ишкерлер кайсы бир улуттагы адамдарды жумушка албайбыз деген жазууларды илип коюшат.
- Аялдар күйөөлөрүнүн менчиги болуп эсептелет, күйөөлөрү каалагандай мамиле кылышат.
- Үй-бүлөлөр уулдуу болууну каалашкандыктан, ымыркай кыздар өлүмгө дуушар болушат.
- Бир элдин өкмөтү кайсы бир улуттун баарын өлтүрүү үчүн кайсы бир аймакка аскерлерин жөнөтөт.
- Балдардын психикалык же физикалык жактан кемчилиги бар деп таштап кетишет.
- Бир улутта аялдарга унаа айдап же университетте билим алууга тыюу салган мыйзамдар бар.
- Жалпы улуттук тилде сүйлөгөн, бирок мектепте окутулбаган тилде сүйлөгөн адамдар мамлекеттик мекемеде өз атынан сүйлөөгө болбойт.
- Адамдар африкалык аттар эмес, англисче аттары болгондуктан жумушка алынат.
- Кыздарды аталары кулчулукка же сойкулукка сатып жиберши мүмкүн.
- Ымыркайлар төрөлө электе өлтүрүлөт, анткени энелер балалуу болууга даяр эмес.

Кээ бир философиялар жана диндер категориядагы адамдардын катаал мамилесин колдошот.

Атеист эволюционисттер адамдардын Теңирдин бейнеси боюнча атайын жаратылганына ишенишпейт. Алар заманбап адамдар адамзаттын алсызыраак жана азыраак акылдуу вариацияларын атаандашып, жок кылуу менен өнүккөн деп эсептешет. Алар «эң күчтүүлөрдүн аман калышы» бизди жаратты деп эсептешет. Эгер бул чын болсо, адамдар адамзаттын алсыз түрлөрүн жок кыла бериши туура болмок.

Бирок биз бардык адамдар Кудайдын бейнеси боюнча жаратылганын жана ошондуктан Кудай үчүн өзгөчө экенин билебиз.

Дүйнөнүн көптөгөн мамлекеттери дарыгерлерге ымыркайларды төрөлө электе өлтүрүүгө уруксат беришет. Кээ бир өкмөттөр калктын көптүгүнөн улам ымыркайларды өлтүрүүнү талап кылышкан. Көптөгөн өлкөлөрдө энелер дарыгерлерден балдарын төрөй электе өлтүрүүнү суранышат, анткени алардын абалы жакшы эмес. Төрөлбөгөн ымыркайлар өлтүрүлгөндө, алар Кудайдын бейнеси боюнча жаратылбагандай жана баалуулугу жоктой мамиле кылышат. Алардын укуктары тебеленип жатат, алар өздөрүн коргой алышпайт.

Индуизм жана буддизм сыяктуу диндер адамдар мурунку жашоосунда өздөрүнүн туура эмес иш-аракеттеринен улам азап чегишет деп ишенишет. Алар эзилген адамдар ээ болгон статуска татыктуу деп эсептешет. Эгерде адам азап-тозокко, зулумга жакшы чыдаса, кийинки жолу жакшы жашоого ээ болот деп ишенишет. Ал диндер эзилген адамга жардам берүүгө эч кандай негиз бербейт, анткени алар адам зарыл процесстен өтүп жатат деп ойлошот.

Туура эмес философиялар жана диндер адамдарды адамдардын класстарына карата коркунучтуу катаал мамилеге чыдашына себеп болот. Коомдор өтө социалдык адилетсиздиктин шарттарын кадыресе эле кабыл алышат. Ишенгендер башкача. Кудайдын бейнесиндеги өзгөчө жаратуу жөнүндөгү Ыйык Сөздүн окуусу адамдык баалуулук үчүн бирден-бир адекваттуу негизди түзөт.

► Кандай категориядагы адамдарды урматтабоо сиздин коомуңузда нормалдуу көрүнүш?

Жакшы Кошуна

Ыйсанын көптөгөн үлгү-насаат аңгемелери сыяктуу эле, Жакшы самариялыктын окуясы (Лука 10:29-37) анын угуучуларын таң калтырган. Ал ыйык кызмат кылуучу менен леби жарадар болгон адамдын жанынан өтүп, ага жардам бербестен кантип өтүп кеткенин айтканда, эч ким таң калган жок. Дин кызматчылар менен лебилер диний мекеменин бир бөлүгү болушкан, бирок адамдар акча жана бийлик тарабынан бузулган деп ойлошкон.

Угармандар үчүнчү адам окуянын каарманы болот деп күтүшкөн, бирок анын самариялык экенине таң калып, капа болушкан. Самариялыктар этникалык жактан аралаш болгон жана алардын дини боюнча чаташкан. Жүйүттөр аларды эки сапаты үчүн жек көрүшкөн.

Эсиңдеби, бир жүйүт юрист Исага: «Менин жакыным ким?» — деп сураган. Ал Ыйсанын тар категорияны белгилеп, сүйүүгө тийиш болгон адамдарды такташын каалаган. Дүйнөнүн көпчүлүк адамдарындай эле, ал өзүнүн моралдык милдеттерин

адамдардын тандалган категориясы үчүн гана деп ойлочу жана ал башкаларга кам көрүүнү талап кылбайт.

Ыйса бул суроого биз жолуккан ар бир адамга кам көрүшүбүз керектигин көрсөтүү менен жооп берген. Биз жолуккан адам биздин кошунабыз. Бирок Иса: «Жакшы коңшу ким?» — деген суроого да жооп берген. же "Бул сүйүүнү кандай адам көрсөтөт?" Коом тарабынан урматталбаган адам Кудай ыраазы боло турган жана Кудай көргүсү келген сүйүүнү көрсөткөн адам боло аларын көрсөткөн.

Апостол Жакып жыйынга адамдарды дүйнөлүк стандартка ылайык урматтабоо керектигин эскертет.

► Окуучу топ үчүн Жакып 2:1—9-аяттарды окушу керек. Сиз кандай жыйындарды көрдүңүз, ушуга окшош?

Жер бетинде маанилүү деп эсептелген көптөгөн адамдар Кудай тарабынан урматталган адамдар эмес. Кудайга жаккан адамдардын көбү жер бетинде кадыр-баркка ээ эмес. Ыйса түбөлүктүүлүктө көптөгөн адамдардын статусу өзгөрөрүн айткан (Матай 19:30).

Ыйсанын жолдоочулары чогулганда, жакыр адам дүйнөдө жок статуска ээ болот, анткени ал Машайактын жолдоочусу катары урмат-сыйга ээ болот. Бай адам дүйнөдөгү статусун жоготот, анткени анын акчасы аны жыйында башкалардан жогору койбойт. (Жакып 1:9-10).

Кулчулук

Кул - башка бирөөнүн менчиги катары ээлик кылган адам. Кулчулукка жол берген көпчүлүк элдерде кулдун адам катары укугу жок. Ээси кул менен каалаганын кыла алат, ал кул жаныбар же машина сыяктуу. Кулдун өз каалоолору жана амбициялары ээсинин эркине баш ийет. Күйөөсү менен аялын ээси ажыратып, балдарын ата-энесинен тартып алышы мүмкүн.

Байыркы Келишимде Кудай кулчулукту чектеп, кулдун айрым укуктарын коргогон (Мисирден Чыгуу 21:1—11, 26—27). Ал убакта кулдун укуктарына кам көрүү адаттан тыш көрүнүш болгон. Жаңы Келишимде Кудай өзүнүн бардык адамдардын кожоюну экенин, статусу үчүн эч кимди жактырбай турганын жана кулдардын кожоюну боорукер жана адилеттүү болушу керектигин айткан (Эффестиктер 6:9). Кулга ар бир адам татыктуу мамиле кылуу керек деген принцип акыры Ыйык Китептин таасири астында калган элдерде кулчулуктун жоюлушуна алып келген.

Кулчулук дагы эле көп жерлерде ар кандай формада бар. Маселен, кээ бир жерлерде балдарды ата-энелер жумушка же сексуалдык максатта сатып жиберешет. Кээде балдар оорудан же каргыштан кутулуу үчүн төлөм катары бутпарастык храмдарга берилет. Кээде аялдарды өздөрүнүн эркине каршы сойкулукта кармашат. Кээде адамдарды кулчулукка алуу максатында башка өлкөгө алып кетишет.

Экономикалык эзуу

Экономикалык эркиндик жок жерде шарттар жарым-жартылай кулчулукка окшош болушу мүмкүн. Элдин өз бизнесин жүргүзүүгө укугу жок. Адамдын жумушун жакшы жакка өзгөртүүгө мүмкүнчүлүгү аз. Кээ бирлери үй-бүлөсүн араң бага турган айлыкка иштешет. Негизги тамак-аштан башка эч нерсе сатып алышпайт. Алардын медициналык тейлөөгө чамасы жетпейт. Канчалык мээнет кылбасын, алар эч качан жакшы үйдө жашай алышпайт, анткени акча алардын муктаждыктарына эч качан жетпейт. Алардын жумуш берүүчүлөрү көп төлөшпөйт, анткени алар дайыма аз айлыкка иштей турган адамдарды таба алышат.

Экономикалык эзуу татаал жана иш берүүчүлөрдүн гана күнөөсү эмес. Кээ бир өлкөлөрдө жумушчулар көп, бирок заводдор жана ири ишканалар аз. Эгерде бийлик коррупциялашса, чоң салыктарды жана пара талап кылуу менен ири бизнести баштоосуна тоскоол болушу мүмкүн. Көптөгөн ишканаларга уруксат берилсе, жумушчулардын эмгек акысы жогору болмок, анткени жумушчулар кайда иштөөнү тандап алышмак жана ишканалар аларды жакшыраак эмгек акы жана шарттар менен тартууга аргасыз болушмак. Бир нече ишканаларга уруксат берилгендиктен жана жумушчулардын жумушка орношуу мүмкүнчүлүгү аз болгондуктан, иш берүүчүлөр жумушчуларына аз айлык акы төлөй алышат. Жумушчулар өздөрүнүн каржылык муктаждыктарын канааттандыруу үчүн жетиштүү киреше ала алышпайт.

Бийликтин максаты – элди кол салуудан коргоо жана анын эркиндигин коргоо аркылуу элге кызмат кылуу. Адамдын негизги эркиндиктери: ой-пикирин айтуу, динди тутуу, пайда табуу үчүн иштөө жана мүлккө ээ болуу укугу. Бул иштерди кылууга уруксат берилбеген адам толук адам катары каралбайт.

Кээде бир жердеги ишенгендер шарттарды кадимкидей кабыл алып, экономикалык жактан кысымга алынган адамдарга жардам берүүгө аракет кылышпайт.

Юлия жумуш жок кичинекей айылда жашачу. Ал үч баласын чоң энесине таштап, шаарга барып, пастордун үйүндө кызматчы болуп иштеп, ай сайын бир аз гана акча таап турган. Ал балдарын чанда көрчү. Көпчүлүк адамдар эненин минтип балдарынан ажыраганын жакшы көрүшпөйт, бирок ишенгендер да Юлианын абалында бирөөнү жалдап коюшат. Кимдир бирөө аз суммага иштөөгө даяр болуп турганда, алар эмне үчүн көбүрөөк төлөш керек деп таң калышат? Эгер ал балдарын таштап, иштөөнү чечсе, эмне үчүн алар анын балдарынан ажырап калышына тынчсызданышы керек?

► Ишенгендер Юлианын абалына кийлигишүүгө милдеттүүбү? Кантип?

Амос китебинде экономикалык кысым жөнүндө бир нече жолу айтылат. Амос 5:11-12де пайгамбар соттордун акчалуу адамдын тарабына өтүшүнө жана адилеттүүлүктү жакырларга жеткиликсиз кылган пара жөнүндө айтат. Амос 8:4-6-аяттарда пайгамбар кедей адамдарды алдоо үчүн жалган өлчөөлөрдү колдонгон адамдарды айыптайт. Амос 4:1де ал аялдар да күнөөлүү, эгерде алар күйөөлөрү кедей-кембагалдарды эзүү

менен тапкан байлыкта жашаса, күнөөлүү экенин айткан. Пайгамбар адилеттүүлүктүн дарыядай агып чыгышы керектигин айткан (Амос 5:24), башкача айтканда, ал мол жана ар бир адам үчүн жеткиликтүү болушу керек.

Адамдык баалуулук жана бийлик ролдору

Ар бир адамдын чексиз баалуулугу адамдар арасында бийлик структурасы болбошу керек дегенди билдирбейт. Бирдей баа бирдей бийликти билдирбейт. Мисалы, Үч Бирдиктеги ар бир адам толук жана бирдей Кудай болсо да, Уул Атасына баш ийген (Жакан 6:38). Кудай аялга күйөөсүнө баш ийүүнү буйруган; Бул анын андан төмөн экенин билдирбейт (Эфестиктер 5:22). Кудай балдарга ата-энесине баш ийүүнү айткан; Бул алардын өнүгүү жагынан гана ата-энесинен төмөн экенин билдирбейт (Эфестиктер 6:1).

Кудай өкмөттү негиздеген (Римдиктерге 13:1—5). Ал ошондой эле жыйында бийлик орноткон. (Еврейлер 13:17).

Бардык жетекчилер өздөрүнүн кулдар экенин унутпашы керек (Матай 20:25-28). Жетекчилик кылуу менен кызмат кылуу, ээрчигендердин пайдасына жетекчилик кылуу дегенди билдирет. Жетекчи өз кызыкчылыгы үчүн эмес, аны ээрчигендерге кызмат кылуу үчүн өзүнүн кызыкчылыгын курмандыкка чалат.

► Кандайдыр бир мааниде кээ бир адамдар башкаларга караганда маанилүүрөөк болсо, башка мааниде бардык адамдар бирдей мааниге ээ экендигин кантип түшүндүрөт элеңиз?

Ишенгендер үчүн колдонмо

Жыйын адамдардын бардыгына кам көрөрүнө ынангыла.

- Карыларды эскерип, аларга керектүү жардам көрсөтүлөбү?
- Балдарды баалап, үйрөтүү жана кубаттоо алардын жетилгендик деңгээлине ылайыкташтырылганбы?
- Сиздин жыйыныңыз жакыр адамдарды тосуп алып, аларга ыңгайлуу шарт түзөбү?
- Байлыгына жана коомдогу абалына карабай, жыйындагы адамдарды сыйлайсызбы?
- Бардык этникалык топтордун адамдары жыйындын жашоосуна жана кызматына катыша алабы?
- Сиздин аймакта жакшы кабарды таратууга муктаж болгон улут барбы?
- Силердин жашаган жериңерде кимдир-бирөөнүн жактоочусуна муктаж болгондор барбы?

Кудайга ишенген үй-бүлө бардык адамдардын баалуулугун көрсөтүшү керек. Күйөөсүн да, аялын да сыйлаш керек. Алардын муктаждыктарын эске алуу керек. Балдарды көз жаздымда калтырбоого же анча маанилүү эмес катары кароого болбойт. Балдарды туура тарбиялаш керек. Кошуналарыңызга зордук-зомбулук көрсөтүү туура эмес болгондой эле, балдарыңызга же жубайыңызга зыян келтирип, аларга орой мамиле кылуу туура эмес.

Биз жакырларга алардын кадыр-баркын бекемдей тургандай жардам беришибиз керек. Кедейлерди басынтып жатып, эл алдында өзүнүздү сыйлабаңыз. Эгер жакыр адамга керектүү нерсени табуу үчүн адилеттүү жолду сунуштасаң, анын кадыр-баркы корголот, анткени ал тандоо жасай алат жана пайданын ордуна иштей алат. Эң жакшы жардам жакырларга абалын өзгөртүүгө мүмкүнчүлүк берет.

Байыркы Келишимдеги пайгамбарлар Кудай Өз элинин эзилгендерди бошотуусун каалай турганын баса белгилешкен (Ышайа 58:6).

Жаңы Келишимде Ыйсанын жакырлардын арасына келгени баса белгиленет (2 Корунтуктарга 8:9). Ал жаныбарлар багылган жерде төрөлгөн (Лука 2:7). Анын достору менен шакирттеринин көбү эмгекчил адамдар жана кедейлер болгон. Ыйса өзүнүн коомунда маанилүү болбогон адамдарга: жакырларга, пес оорулууларга, жесирлерге, келгиндерге жана балдарга кам көргөн (Лука 7:22). Ал жакырларга сүйүнчүлөш үчүн келгенин айтты. Ал Жакшы Кабар эзилгендерди бошоторун айткан (Лука 4:18—19).

Жыйындын алгачкы күндөрүнөн тарта ишенген адамдар өз коомдорунда активдүү иш алып барышкан. Алар ташталган балдарды үйлөрүнө киргизип, кулдарды жеткирип, оорулууларга жардам беришкен. Алар коомдору эч нерсеге арзыбаган адамдарга кам көрүштү.

Ыйса Кудайдын Падышалыгы келишин жана анын эрки асмандагыдай эле жерде да аткарылышын тилешибиз керектигин айткан (Матай 6:10). Биз Кудайдын Падышалыгы жер бетине толук келгенде, бардык эзүү жок болорун билебиз. Ал ортодо бардык жердеги мазлумдар үчүн Кудайдын кийлигишүүсүн тилешибиз керек.

Топтук бөлүшүү үчүн

Көпчүлүк топтор үчүн бул тема көп талкуу жаратат. Кээ бир студенттер башынан өткөргөн же байкаган нерселерге катуу сезимде болушу мүмкүн.

- ▶ Эгер ар бир адам Кудай алдында бар экенин эстесең, башка улуттарга болгон мамилең кандай өзгөрөт?
- ▶ Адамдык баалуулук жөнүндө билгендериңизден улам эмнени башкача кылгыңыз келет? Студенттерди башкалардын кылганы үчүн ачуулангандан көрө, өз милдеттенмелери менен бөлүшүүгө үндө.

► Адамдык баалуулук жыйындагы кызматка кандай таасир этиши керек?

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Бизди өзүңүздүн образыңызда жаратканыңыз үчүн рахмат. Бардык адамдарды урматтоого жардам бер. Адамдарга болгон жек көрүүлөрүм жана таарынычтарым үчүн өкүнүүгө жардам бер.

Мен дүйнө жүзү боюнча улутуна, жынысына, жашына же башка өзгөчөлүктөрүнөн улам туура эмес мамилеге дуушар болгондор үчүн адилеттикти орнотуп беришиңизди тилейм.

Мага куугунтукталган адамдарды коргоого жана коомумду бардык адамдарга адилеттүү кылуу үчүн иштөөгө жардам бер. Биздин жыйынга жана ар бир ишенимдешибизге дүйнөгө болгон сүйүүңдү белгилүү бир жолдор менен көрсөтүүгө жардам бер..

Оомийин

11-сабак Тапшырмалар

(1) Жыйындын коомдогу адамдарга болгон мамилесин өзгөртүү үчүн Кудай берген жоопкерчилиги тууралуу жазыңыз.

- Сиздин жыйыныңыз эмне кылышы керек?
- Ар бир ишенгендер эмне кылышы керек?
- Сен эмне кыласың?

(2) Мыйзамды Кайталоо 24:10—22 аяттарды изилдөө. Адамдардын баркын көрсөткөн буйруктарды тизмектеңиз. Ар бир буйруктун максатын түшүндүр.

12-сабак

Өкмөт

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

- (1) Кудай өкмөткө койгон жоопкерчиликтерди жана чектөөлөрдү түшүнүшү керек;
- (2) Бийликке байланыштуу Ыйык Китептик көрсөтмөлөргө жана принциптерге баш ийиши керек;
- (3) Коомдогу адилдикке таасир этүүгө милдеттенме алыш керек.

Уильям Вилберфорс, адамзаттын коргоочусу

William Wilberforce (Уильям Уилберфорс) (1759-1833) британ парламентинин мүчөсү болгон, ал Машайакка ишенип, кулчулукка, балдар эмгегине жана жакырларга жаман мамиле жасоого каршы чыга баштаган. Ал 20 жыл бою Африкадан туткундарды алып кеткен кул соодасын бүткүл Британ империясына сатуу үчүн мыйзамды кабыл алуу үчүн иштеген. Ал көп учурда башкалардын бул маселеге көңүл бурбаганына капаланчу. Бир жолу ал мыйзамды колдоого парламенттин көпчүлүк депутаттарын макулдугун алган, бирок каршы болгондор айрым депутаттарга театр билеттерин берип, парламенттин сессиясын калтырып, мыйзам өтпөй калган. Мыйзам 1807-жылы кул соодасын токтоткон, бирок кулчулуктун өзү али мыйзамсыз болгон эмес. Вилберфорс кулчулукту толугу менен жок кылуу үчүн кампаниясын уланткан. 1833-жылы Британ империясынын басымдуу бөлүгүндө кулчулук токтогон. Уилберфорс мыйзам кабыл алынат деген кабарды уккандан үч күндөн кийин эле каза болгон.

Киришүү

Ыйсанын жолдоочуларынын өз өкмөттөрү менен болгон мамилелери абдан ар түрдүү болгон. Тарыхтын кээ бир мезгилдеринде жана жерлеринде өкмөт менен союздаш болгон улуттук жыйын болгон. Башка убакта жана башка жерлерде өкмөт жыйынды мыйзамсыз кылып, куугунтукка алып келген. Адамдарга каалаган динди тутууга уруксат берген мамлекеттер бар жана алардын өкмөттөрү кайсы бир динди жактырбайт деп ырасташат.

Машаяктын ишенгендери менен өкмөттүн ортосундагы мамиле көптөгөн татаал суроолорду жаратты. Кээде бир жердеги жыйын өкмөт менен дүйнөнүн башка бөлүктөрүндө боло албаган мамилелерди түзөт, анткени ал жерде өкмөт такыр башкача.

Бул сабак ар бир суроого жооп бербейт же Машаяктын жолдоочусу ар бир учурда эмне кылышы керек экенин түшүндүрбөйт, бирок биз Ыйык Сөздүн ишенген адамдын бийликке болгон мамилеси жөнүндөгү айрым принциптерин карап чыгабыз.

► Окуучу топ үчүн Римдиктер 13:1-7 -аяттарды окушу керек. Бул үзүндүдө өкмөт тууралуу кандай билдирүүлөрдү көрүп жатасыз?

Ыйык Китепте Кудайдын адам өкмөтүн негиздегени айтылат. Кудай өкмөттүн болушун каалайт жана адам өкмөтүнө баш ийбеген адам Кудайга каршы чыккан болот (Римдиктерге 13:1-2).

► Бул аяттарга ылайык, өкмөттүн максаты эмне?

Бийликтин максаттарынын бири – мыйзамдарды аткаруу менен жаман жүрүм-турумду жазалоо (Римдиктерге 13:3). Башкаруучу Кудайга кызмат кылат жана мыйзам бузгандарды жазалаганда Кудайдын ой-ниеттерин аткарат (Римдиктерге 13:4).

► Окуучу топ үчүн 1 Тиметей 2:1—2-аяттарды окушу керек.

Тынч жана бейпил жашоо үчүн биз өкмөттөгү адамдар үчүн сыйынышыбыз керек. Бул бизге өкмөт каалагандай иш алып барса, коомдун тынчтыгын коргой турганын айтат.

Ыйсанын жолдоочуларынын таасири

► Оку: Матай 5:13—16. Туз жана жарык сыяктуу болгула деп айтканда, Ыйса эмнени айткысы келген?

Кээ бир адамдар Машаяктын жолдоочулары добуш бербешин же мамлекеттик кызматтарды ээлебешин керек деп эсептешет, анткени дүйнөнүн өкмөттөрү машаяктык принциптер менен башкарбайт. Машаяктын кээ бир жолдоочулары коом өтө бузулгандыктан, жыйын коомго аралашпаган өзүнчө жамаат болушу керек деп эсептешет.

Жеремиа пайгамбар бутпарас коомдо жашоо үчүн өз өлкөсүнөн көчүрүлгөн жүйүттөргө кат жазган. Алар ал жерде өз каалоосу менен болгон эмес. Эгерде Кудайга ишенгендердин кимдир бирөөнүн коомго катышуудан баш тартууга негизи бар болсо, анда бул жүйүттөр бар болчу. Алар өз каалоолоруна каршы ошол жерде болушкан, коомдун дини бутпарастык болгон, бийлик зулумдук кылып, өз улутун жок кылган жана яхудийлер алар кете турган күндү күтүп жатышкан.

Бирок Кудайдын бул адамдар үчүн пайгамбарга берген кабарын уккула:

Мен силерди туткундап алып барган шаардын жыргалчылыгы үчүн кам көргүлө, ал үчүн Теңирге сыйынгыла, анткени шаарга жакшы болсо, силерге да тынчтык болот”. (Жеремиа 29:7).

Шалом, бул аятта колдонулган еврей сөзү тынчтыктын өзүнө гана эмес, тынчтык менен коштолгон баталарга да тиешелүү. Бул Кудайдын баталары жөнүндө айтылат.

Кудайдын бул сыйынуучулары ал баталарды Ал жөнүндө эч нерсе билбеген жана анын элин куугунтуктаган күнөөкөр коомго алып келүүгө аракет кылышса, анын батасын табышмак!

Кудайга кызмат кылган адамдар өздөрүнүн коомуна Кудайдын эркин урматтоого таасир этиши керек. Алар Жакшы Кабарды бөлүшпөстөн, Кудайдын принциптерин ар бир шартка жана ар бир чечимге колдонушу керек.

Өкмөт жана коом Кудайдын Сөзү менен түзүлүшү керек. Кудай ачып берген чындыктан этика (туура иш-аракеттердин эрежелери), этикадан саясат (адилеттик жана эркиндик үчүн өкмөт), андан кийин экономика (ресурстарды башкаруу) чыгышы керек . Демек, туура тартип бул чындык, анан этика, анан саясат, анан экономика.

1. Ыйык Жазуу
2. Этика
3. Саясат
4. Экономика

Адамзат коомунун табигый тенденциясы ошол тартипти жокко чыгаруу. Адамдар өздөрүнүн жеке экономикасын биринчи орунга коюшат, андан кийин адилеттүүлүктү жана эркиндикти жоготуп алышса да, аларга каалаганын бере турган лидерлерди жана мыйзамдарды колдошот, анан этикасын алардын кылган иштерине ылайыктуу кылып түзүшөт, анан динди алардын жүрүм-турумун бекитүү үчүн долбоорлошот. Демек, кадимки тартип экономика, анан саясат, анан этика, анан дин.

1. Экономика
2. Саясат
3. Этика
4. Дин

Диндин мындай түрү туура эмес принциптер менен калыптангандыктан, ага көп чындык жок.

Жыйын коомдун күнөөлөрүн четке кагуу менен гана эмес, коом кандай болушу керектигин түшүндүрүү жана көрсөтүү менен Ыйык Сөздүн чындыгын жакташы керек. Эгерде ишенгендер коом эмне кылышы керек экенин түшүндүрүп, көрсөтө албаса, анда Ыйык Сөздүн чындыгын билбеген адамдар аны колдоно албай калышын күтүшүбүз керек.

Ишенгендер өз коомун гана сынга албастан. Ишенгендер өз коомунун бир бөлүгү болушу керек. Ишенгендер өздөрүнүн жамааттарына активдүү аралашып, адилеттиктин жактоочулары болушу керек. Ишенген адамдар ар дайым бардык иштеринде адептүү болушу керек жана ошентип башкалардын адилдигине таасир этиши керек. Алар Машаяктын жолдоочуларынын принциптерин бузбастан, мүмкүн болушунча, коомго таасир этүүчү өкмөткө жана уюмдарга катышуусу керек. Эгер

уруксат берилсе, алар машайактык мүнөзгө эң жакын кызматка талапкерлерге добуш берип, колдоо көрсөтүшү керек.

► Жыйынды Ыйык Сөздүн чындыгына негизделген чечим чыгаруунун ордуна экономикалык жыргалчылык үчүн чечим чыгарууга кысым көрсөтүүнүн мисалы кандай?

Ишенгендер жана адам бийлигинин мыйзамдары

Тарыхта ишенгендер алардын өкмөтү ар кандай принциптерди карманганда, машайактык принциптерди кантип карманууну билүү үчүн күрөшүп келишкен. Кээде чыр-чатак катуу болуп, ишенгендер өкмөт талап кылган нерселерди аткара албагандыктан, өздөрүнүн ишеними үчүн азап тартышат.

Ыйык Китепте өкмөт талап кылган салыктарды төлөө керектиги айтылат (Римдиктерге 13:7, Матай 22:21).

Ыйык Китепте элибиздин мыйзамдарына баш ийишибиз керектиги айтылат (Титке 3:1). Бирок Ыйык Китепте Кудайдын буйруктары адамдын мыйзамдарына карама-каршы келген учурда, биз Кудайга баш ийишибиз керек экени айтылат (Элчилердин Иштери 5:29).

Өкмөт адамдардан адилетсиз иш үчүн жоокер катары согушууну талап кылышы мүмкүн. Өкмөт калктын ашыкча санын азайтуу үчүн ымыркайлардын өлүмүн талап кылышы мүмкүн. Өкмөт калктан этникалык топтун кулчулугу менен кызматташуусун талап кылышы мүмкүн.

Кээде маселелер сыйынуу жөнүндө болот. Машайактын жолдоочулары өздөрүнүн үй-бүлөсүнүн же уруусунун кудайларына сыйынбаган учурда куугунтукка алынышы мүмкүн. Башка дин алардын өкмөтү тарабынан жактырылганда, динчилдер куугунтукка алынышы мүмкүн.

Кээ бир элдерде жакшы кабар таратууга жана Ыйык Китепти окутууга каршы мыйзамдар бар. Ишенгендер жакшы кабарды таратканда куугунтукталат. Кээ бир элдер балдарына Кудай жөнүндө үйрөткөн ата-энелерди жазалашат.

Бизде Ыйык Китептен жетекчилердин адилетсиз буйруктарына баш ийбеген ишенгендердин мисалдары бар. Даниел сыйынуу мыйзамсыз деп табылса да сыйынуу берген (Даниел 6:10). Даниелдин үч досу падышанын бурканына сыйынуудан баш тартышкан (Даниел 3:16—18). Фараон ысрайылдык ымыркайларды өлтүрүүнү буйруганда, ысрайылдык акушерлер ага баш ийбей коюшкан (Мисирден Чыгуу 1:17).

Тарыхта ишенгендер бул мыйзамсыз болгон учурда да жакшы кабарды таратып келишкен. Ишенгендер Ыйык Китепти улуттук чек арадан мыйзамсыз алып өтүшкөн. Ишенгендер жашыруун сыйынуу үчүн чогулушкан. Ишенгендер аборт жасаган

клиникаларды зордук-зомбулуксуз эле жаап коюшкан. Ишенгендер качып кеткен кулдарга жардам беришкен.

Көпчүлүк ишенгендер бейпилдик менен жашоону жана мындай чечимдерге туш болбоону жакшы көрүшөт. Бирок, эгер ишенгендер этикалык дилеммага туш болушса, алар курмандыкты талап кылса да, туура иш кылышы керек. Алар адилетсиздиктин алдын алуу же Жакшы Кабарды бөлүшүү мүмкүнчүлүгүнө ээ болсо, анда алар иш-аракет кылуу же кылбоо чечимин кабыл алууда олуттуу чечим кабыл алышат.

► Өлкөнүздө ишенген адам үчүн пайда болушу мүмкүн болгон юридикалык дилемманы айтып бере аласызбы?

Пара алуу

Бир пастор чет мамлекетти кыдырып жүргөн. Тиешелүү документтери бар болчу, бирок бир нече жолу милиция кызматкерлери аны токтотуп, аз өлчөмдөгү акча сурашкан. Аларга акча бербесе, жолду кечендетип, кыйынчылыкка учурашмак.

► Бул жагдайда пастор эмне кылышы керек?

Пара - бул бийликтеги адамга бир нерсеге уруксат берүү үчүн ага таасир этүү үчүн төлөнүүчү акча. Кылбашы керек болгон нерсеге пара берүү туура эмес (Мыйзамды Кайталоо 16:19). Мисалы, имарат же унаа талапка жооп бербесе, чындыкка дал келбеген нерсеге инспекторго кол коюу туура эмес. Адилетсиз соттош үчүн сот же милиционерге пара берүү туура эмес.

Кээде бийликтеги адам эмне кылуу керек болсо, пара талап кылат. Андайда төлөгөн адам ага туура эмес иш кылганы үчүн төлөбөй жатат. Аткаминердин муну талап кылганы туура эмес (Лука 3:14), бирок төлөгөн адамдын тандоосу жок болушу мүмкүн. Мисалы, уруксат берилиши керек болгон нерсеге уруксат алуу же бейкүнөө адамдын эркиндигин алуу. Кээде пара талап-тоноочулукка окшош. Тоноо туура эмес, бирок биз жабырлануучуну күнөөлөгөн жокпуз.

Ыйык Китепти кылдаттык менен карап чыгуу Кудай пара алгандарды айыптай турганын, бирок аны берүүгө аргасыз болгондорго ырайымдуу экенин көрсөтөт (Мисирден Чыгуу 18:21, Мисирден Чыгуу 23:8; Мыйзамды Кайталоо 10:17, Мыйзамды Кайталоо 16:19, Мыйзамды Кайталоо 27:25). Ишенгендер эч качан ынгайлуулук үчүн пара бербеш керек, бирок коррупционерлер мажбурлаганда алар күнөөлүү эмес.

► Туура эмес паранын мисалы кандай?

Аскердик кызмат

Машайактын көптөгөн жолдоочулары өз өлкөсү үчүн жоокер катары кызмат кылуу туура эмес деп эсептешет. Алар өздөрүнүн ишенимин Ыйык Китептеги кээ бир сөздөргө негиздешет. Ыйса кимдир бирөө бизди чапканда, экинчи жаагыбызды бурушубуз керектигин айткан (Матай 5:39). Ыйса анын кызматчылары согушпайт деп

айткан, анткени Анын Падышалыгы бул дүйнөдөн эмес (Жакан 18:36). Элчи Пабыл биздин куралыбыз физикалык эмес экенин айткан (2 Корунтуктарга 10:4). Бул машайакчылар башка адамдарга карата жасалган ар кандай зомбулук туура эмес деп эсептешет. Алардын көбү бийлик эркиндикке жол бербеген жана динчилдерди куугунтуктаган өлкөлөрдө жашашат.

Башка машайакчылар өлкөбүздү жоокер катары коргоого даяр болушубуз керек деп эсептешет. Ыйык Китепте Кудай өкмөттү орноткону жана өкмөт күнөөкөрлөрдү жазалоо үчүн курал колдоно алары айтылат (Римдиктерге 13:4). Кудай адамды үй-бүлөсүн коргоо үчүн жаратканы айдан ачык көрүнөт, ошондуктан эркектер үй-бүлөсүн армия түрүндө кол салуудан коргоо үчүн уюшулушу табигый көрүнөт. Жоокер Чөмүлдүрүүчү Жакандан кантип өкүнүү керектигин сураганда, Жакан ага пара алба, жеке зордук-зомбулук кылба деп айткан, бирок ага аскерден кетүүнү айткан эмес (Лука 3:14). Ыйса экинчи жаагыңды бур деп айтканда, ал кол салуудан сактанбашыбыз керектигин айткан эмес, тескерисинче, бетке чапкан сыяктуу, өзүбүздү таарынткан иш-аракеттерибиз үчүн өч албашыбыз керектигин айткан. Ал анын кызматчылары ага жердеги падышачылыкты орнотуу үчүн күрөшпөй турганын, анткени ал мындай падышалыкты орнотпой турганын айтты. Эгерде өкмөт Кудайдын идеясы болсо жана өкмөт өз элин коргой турган болсо, анда динчилдер өз өкмөтүнө анын милдеттерин аткарууга жардам бериши үчүн кызмат кылышы туура болот.

Жыйындын кылымдар бою тарыхында көптөгөн ишенгендер армияда, атүгүл согушта да кызмат кылышкан, анткени алар өз элин жаман кол салуудан коргоо үчүн өз милдетин аткарышы керек деп эсептешкен.

Дүйнө жүзүндөгү машайакчылар аскердик кызмат маселеси боюнча бир пикирде эмес. Адам үчүн Ыйык Китепти жана ой жүгүртүүнү сыйынуу менен карап чыгып, андан кийин өзүнүн ишенимине ишенимдүүлүк менен карманышы маанилүү.

► Өлкөүздөгү жыйындар аскер кызматына байланыштуу суроого кандай жооп беришет?

Топтук бөлүшүү үчүн

Ишенгендердин көбү бул маселелер боюнча күчтүү пикирлери бар. Машаяктын ар кайсы убакта жана жерлердеги жолдоочуларынын баары бул суроолор боюнча бир пикирге келе электигин түшүнүү маанилүү. Башкалардын ой-пикири үчүн алардын ниетин баалоодон алыс болушубуз керек.

► Өлкөбүздөгү жыйындар менен өкмөттүн ортосундагы кадимки мамилени кандай баалашыбыз керек? Бир нерсе өзгөрүшү керекпи?

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Коргоо жана эркиндикти камсыз кылуу үчүн өкмөттү иштеп чыкканыңыз үчүн рахмат. Адамзат бийлигинин жеткилеңсиздигине карабай Сага ишенимдүү болууга жардам бер.

Башкаларды коргоо жана коомума таасир этүү боюнча милдетимди аткарууга жардам бер.

Биз сенин Падышачылыгыңдын толук болушун күтөбүз.

Оомийин

12-сабак Тапшырмалар

(1) Ыйык Китепте Кудайдын өз элинин жашоосунда өзүнүн ой-ниеттерин ишке ашыруу үчүн бийлик өкүлдөрү аркылуу иштегени жөнүндө көптөгөн билдирүүлөр камтылган. Накыл сөздөр 21:1де: «Падышанын жүрөгү Теңирдин колунда: Ал аны агын суудай, каалаган жагына бурат». Изилдөө үчүн бул эсептердин бирин тандаңыз:

- Башталыш 41:14-49, Башталыш 42:1-3, Башталыш 45:4-7
- Эстер 4, 7—8
- Некемия 1-2

Байкооңуз жөнүндө жазыңыз:

- Кудайдын элинин жашоосунда эмне болушу керек эле?
- Кудай өзүнүн ой-ниетин ишке ашыруу үчүн кудайсыз башкаруучуну кантип колдонгон?
- Кудай өзүнүн ой-ниетин ишке ашыруу үчүн такыба адамды кантип колдонгон?

(2) Бул темалардын бирин тандаңыз:

- Машайактык таасири
- Машайакчылар жана адам мыйзамдары
- Пара алуу
- Аскердик кызмат

Бул сабакта сиздин темаңызга байланыштуу аяттарды караңыз. Бул темага Ыйык Китептин мамилеси кандай деп ойлойсуз, түшүндүргөн баракча жазыңыз.

13-сабак

Ыйсанын жолдоочусунун денеси

Сабактын максаттары

Бул сабактын аягында студент:

(1) Физикалык көйгөйлөрдүн рухий ден соолукка кандай таасир тийгизерин түшүнүшү керек;

(2) Денесин Кудайга арнап, Теңирди даңктаган жаңы адаттарды үйрөнүшү керек.

Мартин Лютер, Кудайдын кызматчысы

Мартин Лютер монах болуп калды, анткени ал бул Кудайга кызмат кылуунун эң жакшы жолу деп ойлогон. Монахтын жашоо образынын дисциплиналарына диетаны чектөө, орозо кармоо, жөнөкөй кийимдер, чектелген мүлк жана бойдоктук кирет. Мартиндин денесин Кудайга тапшырууга болгон ынтызарлыгы анын денесин камчы менен жазалоого да себеп болду. Мартин ишеним аркылуу ырайым аркылуу куткарылуу жөнүндөгү Жакшы Кабарды түшүнгөндөн кийин, ал өзүнүн денесин кыйнап ырайым таба албасын түшүндү. Ал өзүнүн монастырдык убадаларынан Ыйык Китепке каршы келген деп баш тарткан. Ал мурунку кечил Катеринага турмушка чыгып, алты балалуу болгон.

Киришүү: Коринфтеги башаламандык

Корунттуктардын кээ бирлери Машаяктын жолдоочуларынын кайра тирилерине ишенишкен эмес. Алар өлгөндө дене ташталат жана ишенгендин руху гана бейишке кетет деп ойлошкон.

Кээ бирөөлөр: «Сөөк өлүп, ыргытыла тургандыктан, азыр аны эмне кылсак, баары бир. Денени күнөө менен колдонуу эч кандай мааниге ээ эмес, анткени дененин эч кандай баалуулугу жок».

Тирилүүнү четке каккан башкалары: «Дене кумарлары жаман болгондуктан ташталат. Асманда бизде физикалык каалоолор болбойт. Физикалык каалоолор жаман болгондуктан, аларды азыр ээрчибешибиз керек. Биз жакшы тамак жебешибиз керек, ыңгайлуу кийим кийбешибиз керек, жада калса никеде жыныстык катнашта болбошубуз керек. Биз денени таштап кетмейинче, колубуздан келишинче басып алышыбыз керек».

Бул эки көз караш тең туура эмес болгон. Экөө тең катага негизделген. 1 Корунттуктар 15те Пабыл тирилүү жөнүндөгү окуу эмне үчүн маанилүү экенин түшүндүргөн.

Бизге физикалык маселелерге караганда рухий жашоо жөнүндө көбүрөөк сөз кылганыбыз туура болсо да, денебиз рухий маселелерге таасир этет. Кудай бизди рухтар катары эмес, физикалык денелери бар рухтар катары жараткан. Биз жөн эле айбан эмеспиз, бирок биз денелерде убактылуу жашаган рухтар эмеспиз.

Кудайга арналуу

► Окуучу топ үчүн 1 Корунттуктар 6:19—20-аяттарды окушу керек.

Бул аяттар биздин денебиз Кудайга таандык экени айтылат, анткени Ал бизди куткарды. Биздин денебиз Ыйык Рухтун храмдары жана күнөө үчүн колдонулбашы керек.

Ыйык Китепте физикалык дене толугу менен Кудайга баш ийиши керектиги айтылат.

► Окуучу топ үчүн Римдиктер 12:1ди окушу керек.

Бул аятта биздин денебиз ыйык болушу керек жана алар Кудайга таандык экени айтылат. Кудай бизден каалаган сыйынуу – бул толук баш ийүү.

Эгер денебиздин каалоолору бизди башкара алса, биз Кудайга үзгүлтүксүз кызмат кыла албайбыз. Күнөөнүн ар кандай адаты көз карандылыкка окшош.

Эки кожоюну бар жаныбарды элестетиңиз. Бир кожоюн буйрук берет, бирок жаныбар баш ийе албайт, анткени экинчи кожоюнда чынжырда бар. Чынжырлуу уста малды каалаган жерине тартат. Жаныбар башка кожоюнду көбүрөөк сүйүшү мүмкүн, бирок ага баш ийе албайт. Көз карандылык деген ушундай. Адам Кудайга кызмат кылууну каалашы мүмкүн, бирок көз карандылык – бул ага туруштук бере албаган чынжыр.

Көз карандылык жана күнөөнүн көпчүлүк түрлөрү адамдын денесине жана акылына зыян келтирет. Биздин денебиз Кудайга таандык болгондуктан жана ага кызмат кылууга арналгандыктан, аларга зыян келтирүү туура эмес. Римдиктерден окуган аятта денебизди Кудайга курмандыкка берүү керектиги айтылат, бирок өзүбүздү башкара албасак, муну кыла албайбыз.

► Окуучу топ үчүн 1 Корунттуктар 9:24—27-аяттарды окушу керек.

Денең сенин кулуң, бирок сен аны көзөмөлдөшүң керек. Бул кызматчы катары абдан жакшы. Эгер ал көзөмөлдөн чыгып кетсе, анда ал сенин кожоюн болуп калат, ал эми дене коркунучтуу кожоюн болуп калат. Пабыл каалаган каалоонун ага үстөмдүк кылышына жол бербей турганын айткан (1 Корунттуктарга 6:12).

► Окуучу топ үчүн Римдиктер 6:13тү окушу керек.

Дене сизге таандык куралдардын жыйындысы сыяктуу. Куралдар сиздин көзөмөлүңүздө. Эми силер аларды күнөө үчүн эмес, Кудай үчүн колдоносуңар.

Табигый каалоолор

Кээ бир адамдар табигый каалоолорубуздан улам күнөөдөн качуу мүмкүн эмес деп ойлошот. Ырас, биз күнөөкөр табият менен төрөлөбүз, ал бизди күнөөгө батырат. Ал табият физикалык каалоолорду гана эмес, акылдын каалоолорун жана күнөөгө ыктаган эркти да камтыйт. Кудайдын Руху менен кайра жаралбаган адам кээ бир күнөөлөргө ийгиликтүү каршы турса да, күнөө кылуудан тыйыла албайт. Кудайдын ырайымын көрбөгөн ишенбеген адам эч качан жеңишке жете аларына ишенбеши мүмкүн.

Табигый каалоолор көйгөй эмес. Кудай табигый каалоолорду жараткан. Адам атанын табигый каалоолору болгон, бирок Кудайга баш ийбөөнү чечмейинче, күнөөкөр болгон эмес. Бул каалоолор Кудай адамзатты жараткан нерселеринин бир бөлүгү. Алар өздөрүнчө күнөөкөр эмес, бирок азгырыкты мүмкүн кылышат.

► Табигый каалоолордун кандай мисалдары бар?

Төмөнкү диаграмма кылдат эмес, бирок табигый каалоолордун кээ бир мисалдарын, ал каалоолордун кээ бир кадимки жана туура көрүнүштөрүн жана азгырыкты мүмкүн кылуунун кээ бир жолдорун берет.

Табигый каалоолор сөзсүз эле дененин каалоолору эмес экенин байкаңыз. Алар табигый, анткени алар адамдын табиятынан келип чыккан, бирок алардын баары физикалык каалоолор эмес.

Табигый каалоолордун категориялары	Табигый каалоолордун туура туюнтмаларынын мисалдары	Потенциалдуу күнөөлөр
Өзүн-өзү сактоо	Коопсуздук чараларын көрүү	Коркоктук
Адамдын макулдугу	Кийимдүү кийинүү, сылыктык көрсөтүү	Сыймыктануу, көрө албастык
Физикалык канааттануу	тамактануу, уктоо, никеде жыныстык катнашта болуу	Күнөөкөрлүк
Коомдук ырахат	Башкалар менен мамилелешүү	Ушак, шылдыңчылык
Физикалык комфорт	Жеңилдикке артыкчылык берүү	Жалкоолук, материализм
Финансылык коопсуздук	Сарамжалдуу болуу, инвестиция салуу	Ач көздүк, абийирсиздик

► Дайыма баш ийе турган табигый каалоо барбы?

Эч бир табигый каалоо суроосуз башкарууга жол берилбейт. Сиз ар дайым аман-эсен ээрчий ала турган табигый каалоо жок, анткени каалоо сизге туура келген нерселер менен чектелбейт. Мисалы, ачка болуу каалоосу өзүнүн тамагы, башка бирөөнүн тамагы, же алгысы келбеген тамагын айырмалай албайт.

Каалоонун туура билдирүүлөрү да басылышы керек болгон учурлар болот. Адам ачка болгону башка бирөөнүн тамагын жей алат дегенди билдирбейт. Эс алууну эңсегени табигый нерсе, бирок кээде адам чарчаганда да иштөөгө туура келет. Биз коркунучтан качууну каалашыбыз табигый нерсе, бирок адам башка бирөөнүн коргоосу үчүн жоопкерчиликтүү болгондо, коркунучтан качуу каалоосуна туруштук бериши керек.

Табигый каалоолор ушунчалык бурмаланып, туура эмес багытталышы мүмкүн, алар табигый эмес жана адамгерчиликсиз формаларды алышат. Ошондуктан кээ бир

адамдар өтө бузуку же ырайымсыз иштерди жасашат. Табигый каалоолор туура эмес окутуу, жаман ой жүгүртүүнүн калыптанышы, күнөөкөр чөйрөдө болуу же өзүнүн күнөөлүү иш-аракеттери менен бурмаланып же туура эмес багытталат.

Ар бир ишенген адам табигый каалоолордон улам азгырыктарга кабылышы керек. Ырайым, адатта, табигый каалоолорду жок кылбайт, бирок ал адамга өзүнүн иш-аракеттерин көзөмөлдөө жана анын каалоолорун мыйзамдуу нерселерге багыттоо күчүн берет.

Табигый каалоолор рухий жеңишти сактоо үчүн рухий дисциплиналарды зарыл кылат. Ырайым адамды Ыйык Китептин буйруктарына баш ийүү, Кудайды даңктоо, денени баш ийүү, сыйынуу жана Ыйык Китепти изилдөө сыяктуу зарыл нерселерден бошотпойт. Рухий жеңишке жетишүүгө олуттуу караган ишенүүчү алсыз жерлерин коргоо үчүн жеке чектөөлөрдү да коюшу мүмкүн.

Азгырык жагымдуу көрүнөт, бирок жүрөгү Кудайдын эркин кааласа, анда адам чындап эле жүрөгү менен азгырыктарды четке кага алат (1 Жакан 5:3). Ал аны чындап бактылуу кыла турган нерседен баш тартам деп ойлобойт. Ишеним аркылуу ал Кудай тыюу салынган нерсенин зыяндуулугун көрбөсө да, зыянсыз нерсеге тыюу салбасын билет (Мыйзамды Кайталоо 6:24). Ишеним аркылуу ал Кудайдын эркине каршы келген эч нерсе аны чындап канааттандыра албасын билет, анткени анын канааттануусу Кудайда (Забур 15:2, Забур 84:11).

Диета жана Машыгуу

► Ыйык Китепте тамак-аш жөнүндө эмне делет?

Ыйык Китепте тамак-ашка эч нерсе тыюу салынбайт. Байыркы Келишимдеги тамактануу боюнча чектөөлөр Жаңы Келишимге ишенгендерден талап кылынган эмес (1 Тиметейге 4:4, Марк 7:19). Буркандарга тартууланган тамак маселеси бар болчу, бирок бул тамактын өзү туура эмес болгондуктан эмес, кээ бир адамдар тамакты бурканга сыйынуунун бир бөлүгү катары жегендиктен болгон (1 Корунттуктарга 8).

Диета физикалык ден соолук жана күч үчүн маанилүү. Биз Кудайдын кызматчылары болгондуктан, жакшы физикалык абалда болгубуз келет. Туура эмес тамактануу менен организмибизге зыян келтирбөөгө, өмүрүбүздү кыскартпоого аракет кылышыбыз керек. Көптөгөн адамдардын диетаны тандоосу көп эмес, анткени алар колдо болгонду жана мүмкүнчүлүгүнө ээ болгон нерселерди жеш керек, бирок алар эң жакшы тандоолорду жасашы керек. Ошондой эле балдарына диетаны туура тандоого үйрөтүшү керек.

Тамак-ашка сарптаганга акчасы бар адамдар кээде өздөрүнө эң жакшы азык бере турган тамакты тандоонун ордуна өздөрүнө жаккан тамакты ашыкча жешет. Адамдар ошондой эле зыяндуу тамак-ашка ашыкча акча коротууга азгырылышат. Кээ бир

адамдар кызматтык окуу үчүн китеп сатып ала албайт деп ойлошот, бирок алар жума сайын момпосуй менен Кока-Колага ушунча акча коротушат.

Физикалык көнүгүү адамдын физикалык абалынын жакшы болушу үчүн зарыл. Адам көнүгүүлөрдүн жетишсиздигинин күч-кубатсыз болушуна же Кудай үчүн колунан келгендин баарын кылууга тоскоол болгон ашыкча салмакка жол бербеш керек. Эгерде адамдын жумушу физикалык эмгекти талап кылса, анда ал кошумча физикалык көнүгүүлөрдү талап кылбашы мүмкүн; антпесе денесин жакшы абалда тарбиялашы керек.

Ишенүүчү Кудайга таандык болгондуктан диета жана көнүгүү жөнүндө ойлонушу керек. Бирок, диета жана көнүгүү боюнча атайын көрсөтмөлөр Ыйык Китепте жок. Адамдар Кудайга арналуу принцибин өздөрүнүн жагдайында колдонуунун жолдорун табышы керек. Башкаларды сыңдоодон жана сыңдоодон алыс болушубуз керек. Бул майда-чүйдөсүнө чейин адамдардын тандалган тобу белгилүү бир дисциплиналарга милдеттендирмейинче, рухий жашоонун эрежелери болуп калбашы керек.

► Окуучу топ үчүн Римдиктер 14:4тү окушу керек.

Ар бирибиз Ыйык Китептик принциптерди белгилүү бир жолдор менен колдонушубуз керек, бирок конкреттүү колдонмолор Ыйык Китепте жок болгондо, аларды башкача колдонгон адамдарды соттобошубуз керек.

Кереметтүү дене айыктыруу

► Окуучу топ үчүн Римдиктер 8:18—23-аяттарды окушу керек.

Оору биринчи адамдар күнөө кылганда бардык жаратууларга келген каргыштын натыйжасы. Кудайдын куткаруу планы акыры жаратууларды калыбына келтирет жана бардык азап-кайгыларды жок кылат. Бирок бул аяттарда бул калыбына келтирүүнүн баары дароо эле боло бербестиги айтылат. Биз куткарылсак да, Кудайдын куткаруу планы аягына чыкмайынча, денебиз картаюдан жана оорудан азап тарта берет.

Кудай дүйнөдө кереметтерди жасап жатат. Айыктыруу боюнча көптөгөн кереметтер Ыйык Китепте жазылган. Кудай жыйындын ишенимге болгон сыйынуусуна жооп кылып, айыктырууга убада берет (Жакып 5:14—15). Оорулуу адамдын өзүнүн айыгышы үчүн ишенимге ээ болушу шарт эмес; жыйын ага ишеним көрсөтүшү керек. Демек, оорулуу адамды ишеними жок деп айыптоого болбойт.²²

Ишеним бар адам эч качан оорубайт деп күтө албайбыз. Аюб Кудайга ишенимдүү болгонуна карабастан, Кудай Аюбдун физикалык жактан азап чегишине бир нече убакытка жол берген (Аюб 2:8).

---

²² Ыйса досторунун ишениминин аркасында шалды айыктырган (Марк 2:5).

Пабыл Кудай аны момун жана Кудайга көз каранды кылып сактап калуу үчүн «денесине тикенди» жол бергенин айткан. Пабыл куткаруу үчүн үч жолу сыйынган, бирок акыры Кудай ага айыктыруу үчүн эмес, чыдамкайлык үчүн күч бергиси келгенин түшүнгөн (2 Корунттуктар 12:7-9). Кыязы, «денедеги тикенек» денелик азап болсо керек, бирок биз муну так билбейбиз.

Пабыл Галатиялыктарга Жакшы Кабар айтып жүргөндө физикалык жактан азап тарткан (Галатиялыктарга 4:13—15). Кыязы, анын көзүндө көйгөй бар болчу, анткени ал Галатиялыктар аны ушунчалык сүйүшкөндүктөн, ага көздөрүн берүүгө даяр болушкан деп айткан. Биз Пабылдын бул көйгөйдөн кийин айыгып кеткенин билбейбиз, бирок ал дароо айыккан жок. Албетте, Пабыл ар бир ишенген адам ар дайым оорудан арылууга тийиш деп үйрөтпөгөн жана галатиялыктар анын оорусу ал жарыялаган Жакшы Кабарга карама-каршы келет деп ойлошкон эмес.

► Окуучу топ үчүн Филипиялыктар 2:25—30-аяттарды окушу керек.

Эпафродит ооруп, өлүп калуу коркунучунда болчу. Ал Пабылга жардам берүү үчүн көп иштегендиктен ооруп калган. Пабыл Эпафродит Машаяктын иши үчүн өз өмүрүн тобокелге салганы үчүн урмат-сыйга татыктуу экенин айткан.

Аюбдун, Пабыл жана Эпафродиттин мисалдары биз адамдарды ооруп жатканда ишеними жок деп айыптабашыбыз керектигин көрсөтүп турат. Алар күнөө үчүн жазаланып жатат деп ойлобошубуз керек. Кимдир-бирөөнүн азап чегишине руханий себеп барбы, аны бир гана Кудай билет. Тарыхта Машаяктын эң улуу жолдоочуларынын кээ бирлери, чоң ишенимге ээ болгон адамдар узак убакыт бою оорудан жапа чегишкен.

Ыйык Китеп доктурларды жана дарыларды колдонууга тыюу салбайт. Ден соолук жана айыгуу үчүн сыйынсак да, колдо болгон жардамды колдонуу туура эмес.

Сыйкырдуу күчкө ээ болгон же Кудайдан эмес рухтарга кызмат кылган адамдардан айыктыруу туура эмес. Биз Шайтанга кызмат кылбайбыз жана андан пайда издебешибиз керек. Биздин берилгендигибиз Кудайга жана анын батасына ыраазы болушубуз керек. Эгерде ал айыктырбай турган болсо, анда биз ишенимдүү болуу үчүн ырайым жана күч сурап сыйынышыбыз керек.

Зыяндуу заттар

Кээ бир адамдар денесине ырахат берүүчү, бирок натыйжасы жаман болгон заттарды колдонушат.

Баңгизаттар кээде медициналык көйгөйлөрдү дарылоо үчүн керек болсо да, алар эч качан ырахат алуу үчүн колдонулбашы керек. Алар денеге зыян келтирип, акыл-эсти бузуп, көз карандылыкты пайда кылышы мүмкүн. Көптөгөн жерлерде наркотиктерди дарыгердин көрсөтмөсү жана көзөмөлү жок колдонуу мыйзамсыз.

Алкоголдук ичимдиктер өтө аз өлчөмдөрдөн тышкары адамдын кабылдоолоруна таасир этет жана таасирленбесе, ал кыймылдабай тургандай кыймыл-аракетке түртөт. Алкоголдук ичимдиктер да көз карандылыкты жаратат. Чоң өлчөмдө ден соолукка зыян келтирет. Бул дүйнөлүк, адеп-ахлаксыз оюн-зоок жайларында ашыкча колдонулат. Ыйык Китепте алкогольдук ичимдиктерге түздөн-түз тыюу салынбайт, бирок көптөгөн жыйындар ага тыюу салышат, анткени ал жүрүм-турумга жана ой жүгүртүүгө таасир этет, көз карандылыкты пайда кылат жана көбүнчө адеп-ахлаксыз жүрүм-турум менен коштолот. Көптөгөн ишенгендер эгерде адам коркунучтан сактануу менен алкогольдук ичимдиктерди кылдаттык менен колдонсо, башкаларга, өзгөчө жаштарга зыяндуу таасир этиши мүмкүн деп кооптоншат.

► Окуучу топ үчүн Накыл сөздөр 20:1 жана Накыл сөздөр 31:4—5-аяттарды окушу керек.

Үзгүлтүксүз ышталган же чайналуучу тамеки көз карандылыкты жаратат жана өмүрдү бир нече жылга кыскартат. Колдонуучунун рак оорусуна чалдыгуу коркунучу жогору.

Ыйык Китепте өзгөчө баңгизатка, алкогольдук ичимдиктерге же тамекиге тыюу салынбайт. Бирок, алардын зыяндуулугун түшүнгөн адамдардын көбү Машаяктын жолдоочусу аларды колдонбошу керек деп эсептешет. Бул дайыма эле бардык жерде болгон эмес, адамдар бул заттардын толук таасирин билгенге чейин болгон.

Бул заттардын эң чоң коркунучу – бул алардын колдонуучуну көз каранды кылуу тенденциясы. Көз карандылык адамдын жашоосун көзөмөлдөйт. Алар анын ресурстарын жеп жатышат. Алар анын кабылдоолоруна таасир этип, аны акылга сыйбаган түрдө акташат. Үй-бүлөсүнө жана жумушуна зыян келтирүүчү курмандыктарды кылат. Көз карандылык динге окшош берилгендикти талап кылат жана Кудайга берилгендик менен карама-каршы келет.

Эфестиктер 5:18де ишенгендер мас болбоосу керек, тескерисинче, Кудайдын Рухуна толушу керек экени айтылат.

Тазалык жана сырткы көрүнүш

Ишенген адам өзүнүн маданиятындагы кадыресе каада-салттардан кем эмес физикалык тазалыкка ээ болушу керек. Ал башкаларга жагымсыз жыт, каралбаган чач, кир же начар кийим үчүн байкалбашы керек. Жакырчылыкта жүргөн адам сырткы келбетин сактоодо бир аз кыйналышы мүмкүн, бирок ал колунан келгинин жасашы керек.

Эгер досторуңуз сырткы келбетиңизди же гигиенаны сындаса, угушуңуз керек. Ата-эне балдарына жакшы адаттарды үйрөтүшү керек.

Ишенгендер дүйнө үлгүсүн ээрчип, башкалардан жогору экенин көрсөтүү үчүн кийим жана жасалгаларды колдонбоосу керек. Бирок, бейкапар сырткы көрүнүшү адамдын жолуккан адамдарды анча сыйлабай турганын билдириши мүмкүн. Мисалы,

жолугушууга барганда сырткы келбетиңизге кайдыгер мамиле кылсаңыз, жолугушууну жана элди урматтоого арзыбагандай сезилиши мүмкүн. Ыйсанын жолдоочулары Кудайды кантип урматтаарын жана башкаларга жакшы көрүнүш менен урмат көрсөтүшү керек.

Рухий жана түбөлүктүү приоритеттерге ээ болбогон адамдар көбүнчө көңүл бура тургандай кийинүү менен денеге басым жасашат. Эркек булчуңдарын көрсөткүсү келет. Аял эркектерге физикалык жактан жагымдуу болгусу келиши мүмкүн. Ишенгендердин кийимдери менен текеберленүүнү же туура эмес көңүл бурууну каалабашы керек.

Топтук бөлүшүү үчүн

Окуучуларды Кудайга арналуу алардын жашоо образын кантип өзгөртүү керектиги жөнүндө ойлоноуга үндө.

► Сиздин адаттарыңыз денеңиздин Кудайга таандык экенин кантип көрсөтүп турат?

Диета эрежелерин же ушуга окшогон чектөөлөрдү ишенгендерге талап кылууну көздөгөн узун талаш-тартыштардан алыс болуңуз.

► Эмне үчүн кээ бир заттарды колдонбогонуңузду адамга кантип түшүндүрөт элеңиз?

Сыйынуу

Асмандагы Ата,

Бизге адегенде жерде, анан асманда жашоого тартуулаган кереметтүү долбооруңуз үчүн рахмат.

Мени жаратып, кун төлөп сатып алганыңды билип, Сага толук берилгендик менен жашоого жардам бер.

Сага кызмат кылуума жана Сага сыйынуума тоскоол боло турган бардык нерседен эркин жашоого мага жардам бер.

Сиздин Ыйык Рухуңузду ийбадатканасы болуу сыймыгына ээ болгонуңуз үчүн рахмат. Мен сени сыйлагандай жашагым келет.

Оомийин

13-сабак Тапшырмалар

(1) Төмөнкү суроолордун ар бирине жоопторду жеке журналга жазыңыз. (Сиз муну класс жетекчисине тапшырбаңыз.)

- Өзүңдү толугу менен Кудайга арнадыңбы? Бул сиз үчүн эмнени билдирет?
- Жашооңузда кайсы табигый каалоолор көбүнчө азгырыктарга алып келет?
- Бул азгырыктарды ырааттуу жеңүүгө жардам берүү үчүн кайсы эки же үч аятты жаттап алышыңыз керек?
- Бул сабакты изилдеп жатканда, Кудай сага кандай өзгөрүүлөрдү жасоо жөнүндө айтты?

(2) 1 Корунттуктарга 15-изилдөө. Адегенде аны ар бири кичинекей теманы камтыган бөлүмдөргө бөлүңүз. Ар бир бөлүмгө ошол бөлүмдүн кабарын түшүндүргөн абзац жаз. Бул главанын негизинде кандай практикалык багыттар түзүлүшү керек?

Сунушталган ресурстар

Бул курста изилденген темалар жөнүндө көбүрөөк билүү үчүн, төмөнкү ресурстарды караңыз.

1-сабак - Машайактык бүтүндөйлүк

McDowell, Josh, and Bob Hostetler. *Right from Wrong*. Nashville: W Publishing Group, 1994.

Sider, Ron. *The Scandal of the Evangelical Conscience*. Grand Rapids: Baker Books, 2005.

2-сабак - Кудайга баш ийүү тажрыйбасы

Keep, Tim and Becky. *It's All about Obedience*. Shoals: Whispering Pines Publishing, 2016.

Руханий калыптануу (Shepherds Global Classroom курсунан). Онлайнда же басып чыгарууда төмөнкү даректе жеткиликтүү:

<https://www.shepherdsglobal.org/courses>

3-сабак - Жумуш

McQuilkin, Robertson. *An Introduction to Biblical Ethics*. (Second Edition). Wheaton: Tyndale House Publishers, Inc., 1995.

4-сабак - Мамилелер

Chapman, Gary. *The Five Love Languages*. Chicago: Northfield Publishing, 2015.

Carnegie, Dale (Чапман, Гари). *How to Win Friends and Influence People (Кантип досторду утуп жана адамдарга таасир этсе болот)*. New York: Pocket Books, 1936.

5-сабак - Кудайдын жетекчилиги

Duewel, Wesley. *Let God Guide You Daily*. Greenwood, IN: One Mission Society, 1988.

6-7-сабактар - Нике

Drescher, John. *For Better, For Worse*. Morgantown, PA: Masthof Press, 2012.

Eggerichs, Emerson. *Love and Respect*. Nashville: Thomas Nelson, 2004.

Thomas, Gary. *Sacred Marriage*. Grand Rapids: Zondervan, 2000.

8-сабак - Машайактык экология

Schaeffer, Francis, Udo W. Middelmann, Lynn White Jr., and Richard Means. *Pollution and the Death of Man*. Wheaton: Tyndale House, 1970.

9-сабак - Акча

Ramsey Dave. *The Financial Peace Planner*. New York: Penguin Books, 1998.

Wesley, John. "The Use of Money" (насаат). Онлайн режиминде <https://holyjoys.org/john-wesley-on-the-use-of-money/> дареги боюнча жеткиликтүү (2022-жылдын 12-октябрына карата).

10-сабак - Чынчылдык

Covey, Stephen M. R. *The Speed of Trust: The One Thing that Changes Everything*. New York: Free Press, 2006.

11-сабак - Адамдын баалуулугу

Lewis, C. S. *The Abolition of Man*.

Colson, Charles and Nancy Pearcey. *How Shall We Now Live?* Wheaton: Tyndale House Publishers, 1999.

12-сабак - Өкмөт

Schaeffer, Francis. *A Christian Manifesto*. Wheaton: Crossway Books, 1981.

13-сабак - Ыйсанын жолдоочусунун денеси

Foster, Richard. *Celebration of Discipline*. New York: HarperCollins Publishers, 1978.

Тапшырмаларды жазуу

Студенттин аты _____

Ар бир тапшырма аткарылганда баштапкы. Shepherds Global Classroom сертификатын алуу үчүн бардык тапшырмалар ийгиликтүү аткарылышы керек.

Сабак	Тапшырма 1	Тапшырма 2	Тапшырма 3
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			

Shepherds Global Classroom аяктагандыгы тууралуу сертификатка арыз биздин www.shepherdsglobal.org веб-баракчасында толтурулушу мүмкүн. Сертификаттар санариптик түрдө SGC президентинен алардын студенттеринин атынан арыз толтурган инструкторлорго жана фасилитаторлорго берилет.